

ชื่อโครงการ

" ผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว "

หัวหน้าโครงการ

นาง เยาวภา คำแหง

คณะทำงาน

1. นาย สมศักดิ์ ร่มเย็น
2. นาง ญัฐชยา รัตนพันธ์
3. นาย ประจวบ รักบ้าน
4. นาย ประพันธ์ คงสอง
5. นาง สุนิย์รัตน์ รัตนบุรี

“ได้รับการสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

(สสส.)”

เดือน ปี ที่พิมพ์

ตุลาคม 2559

ชื่อโครงการ ผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว

ชุมชน บ้านทรายขาว ม.1 ต.เขาขาว อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช จังหวัด นครศรีธรรมราช

รหัสโครงการ 58-03922 เลขที่ข้อตกลง 58-00-2023

ระยะเวลาดำเนินงาน ตั้งแต่ 15 กันยายน 2558 ถึง 15 ตุลาคม 2559

คำนำ

ชุมชน/ท้องถิ่นเป็นฐานหลักของสังคม แนวคิดการพัฒนาในระดับชุมชนและท้องถิ่นให้เข้มแข็ง น่าอยู่ ปลอดภัย มีพัฒนาการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ทั้งด้านสังคม การศึกษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม จะส่งผลให้ประชาชนในชุมชนมีสุขภาวะที่ดี และหากทุกชุมชน/ท้องถิ่นมุ่งมั่นดำเนินการอย่างกว้างขวาง ประเทศไทยก็จะพัฒนาอย่างมีทิศทาง เป็นประเทศที่น่าอยู่ที่สุด

ชุมชนจะเข้มแข็ง น่าอยู่ และพึ่งตนเองได้ ต้องอาศัยความรับผิดชอบ การเรียนรู้ ร่วมคิดร่วมทำ ตลอดจนอาศัยความร่วมมือและข้อมูลทางวิชาการจากหน่วยงานในท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน เพื่อปรับเปลี่ยนวิถีคิด ปรับพฤติกรรมการผลิตและการบริโภค โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รักษาสิ่งแวดล้อม เน้นการพึ่งตนเอง เป็นสังคมเอื้ออาทร พึ่งพาอาศัยกันได้ และไม่ทอดทิ้งกัน

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการ " ผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว " จัดทำขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงกระบวนการชุมชนที่ผสมผสานการทำงานและใช้แนวคิดหลักการข้างต้นเพื่อพัฒนาทุนปรับปรุงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน ในการมุ่งให้ประชาชนในชุมชนมีสุขภาวะครบ 4 มิติ ทั้งทางกาย ใจ สังคม และ ปัญญา

ทางคณะทำงานโครงการหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องตั้งแต่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ มอ. คณะทำงาน ตลอดจนสมาชิกในชุมชน และผู้ที่สนใจในการขับเคลื่อนงานชุมชนสุขภาวะ

คณะทำงานโครงการ " ผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว "

วันที่ 15 ตุลาคม 2559

กิตติกรรมประกาศ

โครงการ " ผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว " สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความร่วมมือร่วมใจของ สมาชิกในชุมชน บ้านทรายขาว
ม.1 ต.เขาขาว อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

ทางคณะทำงานโครงการขอขอบคุณ นายยงยุทธ สุขพิทักษ์ พี่เลี้ยงโครงการที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ แนวคิด ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง
การดำเนินงานมาโดยตลอด สถาบันการจัดการระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ได้ให้คำปรึกษาและจัดกระบวนการ
พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนทั้งภายในและระหว่างพื้นที่ โดยเฉพาะขอขอบคุณสำนักสร้างสรรค์โอกาสและนวัตกรรม สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน สุดท้ายขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องที่ได้ระบุชื่อไว้ในที่นี้ซึ่งมี
ส่วนสำคัญทำให้การดำเนินงานขับเคลื่อนไปสู่ชุมชนสุขภาวะเป็นไปอย่างราบรื่น

คณะทำงานโครงการ " ผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว "

บทสรุปคัตย่อการดำเนินงาน

โครงการ " ผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว " ดำเนินการในพื้นที่ บ้านทรายขาว ม.1 ต.เขาขาว อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช รหัสโครงการ 58-03922 ระยะเวลาการดำเนินงาน 15 กันยายน 2558 - 15 ตุลาคม 2559 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจำนวน 209,100.00 บาท จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นสมาชิกในชุมชนจำนวน 310 คน หลังจากสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานปรากฏดังนี้

การดำเนินงานครั้งนี้เป็นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 มีสภาผู้นำที่เข้มแข็ง ตัวชี้วัดประกอบด้วย (1.1) สภาผู้นำมีการประชุมทุกเดือน จำนวน 12 ครั้ง (1.2) การประชุมสภาผู้นำแต่ละครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่าร้อยละ 100(1.3) การประชุมทุกครั้งมีการปรึกษาเรื่องการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายลดรายจ่ายในครัวเรือน ตัวชี้วัดประกอบด้วย (2.1) มีครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม 40 ครัวเรือน (เป้าหมาย 40ครัวเรือน) คิดเป็นร้อยละ 100 (2.2) ครัวเรือนเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ร้อยละ 85 (2.3) ครัวเรือนเป้าหมายลดรายจ่าย ครัวเรือนละ 500 บาทต่อเดือน ปีละ 4,800 บาท (เป้าหมายครัวเรือนละ 400 บาท) จำนวน 40 ครัว x 500 บาท =20,000 บาทต่อเดือน ปีละ 24,000 บาท(2.4) มีฐานเรียนรู้ด้านเกษตรชีวภาพ1 แห่ง น้ำยาอเนกประสงค์ 1 แห่ง

กิจกรรมการพัฒนาทำให้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในชุมชน ดังนี้

1. มีฐานการเรียนรู้และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การทำน้ำยาอเนกประสงค์สบู่อ่อน สบู่เหลวและแชมพูสระผมสมุนไพร
2. เกิดความภาคภูมิใจที่ได้ปลูกผักไว้กินเอง ไว้บริโภคในครัวเรือน เป็นผักปลอดสารพิษ ปลอดภัยต่อร่างกายและสุขภาพของคนในชุมชน
3. ลดรายจ่ายครัวเรือน เนื่องจากมีการแปรรูปสมุนไพรได้แก่ ยาสระผมอัญชัน ทำสบู่มะขาม เป็นการประหยัดรายจ่าย และนำเอาผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายเป็นการสร้างมูลค่า สร้างรายได้ในชุมชน
4. ลดความขัดแย้ง การทำกิจกรรมเป็นการสร้างความร่วมมือ ความสามัคคี ถึงแม้ช่วงแรกจะไม่เข้าใจกัน ต่อมาประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้พูดคุยกันทำให้สมาชิกได้พูดคุย จากเดิมได้ไม่เปลี่ยนความคิด ต่อมามีการเปลี่ยนความคิด ไม่เห็นด้วยกับการพัฒนา ตอนนี้นี้เห็นด้วย ทุกวันนี้พี่น้องประชาชนเปลี่ยนความคิด คิดบวก มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน
5. การเปลี่ยนคนในหมู่บ้าน จากเดิมต่างคนต่างอยู่ ตอนนี้เริ่มพูดคุย สามารถเอาปัญหาแลกเปลี่ยนกันได้ พูดคุยเชิงลึกกันมากขึ้น
6. กลไกในชุมชนเปลี่ยน จากเดิม ผู้ใหญ่เชิญมาประชุมมาบ้าง ไม่มาบ้างมาประชุมรีบกลับ ตอนนี้ทุกคนนั่งรอ มีการพูดคุยและแสวงหาความรู้ กันมากขึ้น
7. นวัตกรรม ที่เกิดขึ้นและเห็นชัด คือ 1. มีการผลิตสบู่สมุนไพร ยาสระผมสมุนไพร 2.ปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ

สารบัญ

คำนำ

กิตติกรรมประกาศ

บทสรุปคัตย่อการดำเนินงาน

ความเป็นมา/หลักการเหตุผล

วัตถุประสงค์โครงการ

กิจกรรม/การดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

ผลลัพธ์ที่ได้

การประเมินผล

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

เอกสารประกอบอื่นๆ ได้แก่ เอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือสื่อที่ใช้ในกิจกรรมโครงการ รวมทั้งภาพถ่ายกิจกรรม ไม่เกิน 10 ภาพ พร้อมทั้งคำบรรยายใต้ภาพ

ความเป็นมา/หลักการเหตุผล

สถานการณ์

สถานการณ์สุขภาพ

ชุมชนเลือกปัญหา หนี้นอกระบบและหนี้สินครัวเรือน เดิมชุมชนบ้านทรายขาว เป็นชุมชนที่มีการจัดตั้งมาช้านานชุมชนมีความรัก เพราะ อยู่กันแบบเครือญาติ ต่อมาชุมชนเริ่มมีการเจริญขึ้นความสะดวกสบาย ถนนก็เริ่มพัฒนา ประชาชนจากนอกพื้นที่เข้ามาอาศัยปัจจุบันบ้านเช่าเกิดขึ้นหลายหลังจากเดิมมีอาชีพทำงานที่บ้าน ทำสวน ปัจจุบันร้อยละ 80 ต้องออกไปทำงานนอกบ้านทุกวันนี้ ประชาชนในหมู่บ้านร้อยละ 20 เท่านั้นที่มีการพบปะกันเป็นประจำ อีกร้อยละ 80 มีภารกิจไปทำงานนอกบ้าน หรือไม่มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน มีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายตามวัตถุนิยมไม่มีเงินเก็บทำให้มีหนี้สินและต้องไปกู้ยืมมาเพื่อใช้จ่าย ราคาผลผลิตทางด้านเกษตรตกต่ำ การศึกษาของบุตรหลาน หนี้นอกระบบและหนี้สินครัวเรือน เป็นต้นเหตุของปัญหาที่เกิดในชุมชน มีหนี้สินและหนี้ครัวเรือน หนี้ในระบบบางคนก็สร้างทรัพย์โดยการนำเอกสารสิทธิ์ที่ดินไปจำนอง บางก็นำนอกระบบมา ใช้จ่ายในครัวเรือน และการดำรงชีวิตของครอบครัว การศึกษาของบุตร รายได้ไม่พอรายจ่าย เงินทุนในการประกอบอาชีพ ราคาผลผลิตตกต่ำ ค่าครองชีพสูง จึงต้องนำปัญหานี้มาแก้ไขโดยด่วนเพิ่มให้คนในชุมชนมีรายได้เสริมจากการทำสวนยางพารา สวนปาล์ม ลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย และหันมาทำเกษตรผสมผสานมีพืชหลากหลายมากขึ้น

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับ

- คน:
  1. คนมีความรู้แต่ไม่ได้นำออกมาใช้เท่าที่ควร
  2. มีการใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น อยากจะมีเหมือนคนอื่น
  3. มีแนวคิดต่อชุมชนดีแต่ไม่ยอมรับร่วมกิจกรรมในการพัฒนาหมู่บ้าน
- สภาพแวดล้อม:

เศรษฐกิจดี ในช่วงของยางพาราที่ซบเซาเศรษฐกิจราคาสูง ทำให้ประชาชน ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย และเมื่อเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้เกิดปัญหาหนี้สินครัวเรือน ส่งผลเกิดหนี้สินเกินความจำเป็น วัฒนธรรม ยังรักษาสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น วันพระมีประชาชนไปทำบุญกัน เป็นกิจวัตร มีโรงเรียนประถมในชุมชน โรงเรียนมัธยมประจำตำบล เด็กจบการศึกษาตามภาคบังคับ 90 เปอร์เซนต์มีความรู้ด้านการเมือง ร้อยละ 90 ของประชากร มีการเข้าถึงสื่อ เทคโนโลยีทุกครัวเรือน มีบ้านเรือนเป็นของตัวเองร้อยละ 90 สิ่งแวดล้อมชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงชุมชนเมืองมากขึ้น ทำให้สังคมเมืองเข้ามาในชุมชนมากขึ้น วิถีคนในชุมชนก็เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพ
- กลไก:

ในชุมชนมีเครือข่ายหลากหลายกิจกรรมจากแม่บ้าน อสม. อพปร. กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้นำ และหน่วยงานสหกรณ์ ตลอดจนหน่วยงานเกษตร สาธารณสุข ที่เข้ามาส่งเสริม แนะนำ การจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งประสานงานจากหน่วยงานต่างๆ ให้เข้ามาร่วมกัน เช่นการจัดงานเกษตรแฟร์ที่โรงเรียนสหกรณ์ที่ผ่านมาเป็นงานที่จัดงานให้คนในชุมชนได้เข้าร่วม มีทั้งพืชพันธุ์ผลิตภัณฑ์ของในชุมชนได้จัดแสดงโชว์ และการตรวจสุขภาพในงาน เป็นตัวอย่างในการเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆในชุมชนที่มีหน้าที่และบริบทต่างๆเข้ามาร่วมมือกันในชุมชน
- จุดหมาย/วัตถุประสงค์/เป้าหมาย:
  1. มีสภาผู้นำที่เข้มแข็ง
  2. เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายลดรายจ่าย
  3. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้รับผิดชอบโครงการ และสนับสนุนการทำงานของโครงการ
- ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จ/ตัวชี้วัด:
  1. สภาผู้นำมีการประชุมทุกเดือน
  2. การประชุมสภาผู้นำแต่ละครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
  3. การประชุมทุกครั้งมีการปรึกษาเรื่องการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านประเด็นอื่นๆ อย่างน้อย 1 ประเด็น
  1. มีครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม 40 ครัวเรือน (ทั้งหมด 380 ครัวเรือน)
  2. ครัวเรือนเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ร้อยละ 85
  3. ครัวเรือนเป้าหมายลดรายจ่าย ครัวเรือนละ 400 บาทต่อเดือน ปีละ 4,800 บาท (จำนวน 40 ครัว x 400 บาท =16,000 บาทต่อเดือน ปีละ 19,200 บาท)
  4. มีฐานเรียนรู้ด้านเกษตรชีวภาพ 1 แห่ง
  1. มีการเข้าร่วมการประชุมกับ สสส. สจรส.ม.อ. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนครั้งที่จัด
  2. มีการจัดทำป้าย "สถานที่ปลอดบุหรี่" ติดตั้งในสถานที่จัดกิจกรรม
  3. มีการถ่ายภาพการดำเนินงานทุกกิจกรรม
  4. มีการจัดทำรายงานส่ง สสส. ตามระยะเวลาที่กำหนด
- วิธีการสำคัญ:

กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับคน กลุ่มคน

- ส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือน
- ส่งเสริมวิถีพอเพียง การพึ่งตนเองแต่ละครัวเรือน
- ทำแผนครัวเรือน ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ลดหนี้
- ส่งเสริมความรู้ กับการประกอบอาชีพต่างๆ

กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับการปรับสภาพแวดล้อม

- ประชุมแลกเปลี่ยนทัศนคติของคนในชุมชน
- จัดทำฐานการเรียนรู้ภูมิปัญญาของชุมชน

กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและปรับปรุงกลไก

1.เชิญปราชญ์ ผู้นำชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ 2.ใช้คนในชุมชนเป็นแรงขับเคลื่อนกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา

ปัจจัยนำเข้า

ทุนของชุมชน

คน

1. อาจารย์ณรงค์รัตน์ ครูกศน. ตำบลเขาขาว มีความรู้ด้านอาชีพ ส่งเสริมอาชีพ ในกลุ่ม นร. กศน เป็นวิทยากรในหมู่บ้าน ส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่างๆ
2. นาย กิตติพงษ์ สุขอนันต์มโนราห์ (ปราชญ์ชาวบ้าน)สืบทอดวัฒนธรรมทางด้านมโนราห์ เป็นวิทยากรด้านโรคเอดส์ เพศศึกษา มีความรู้ด้านสมุนไพร
3. นาย ทิรังต์บุรีเกษตรกรดีเด่นเป็นเกษตรกรดีเด่น วิทยากรทางการเกษตร

กลุ่ม องค์กร หน่วยงานและเครือข่าย

กลุ่มสหกรณ์ มีสมาชิก92 ครัวเรือนเป็นแหล่งสนับสนุน ทุน ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ความรู้ทางการเกษตร กลุ่มออม. มีสมาชิก 32 คน ดูแล 10-15 ครัวเรือน ดูแลด้านสุขภาพ ส่งเสริมป้องกันโรคในชุมชน อบต.ต.เขาขาวดูแลพัฒนาชุมชน เป็นแหล่งสนับสนุนงบประมาณ กลุ่มแม่บ้านสร้างกลุ่มอาชีพ แปรรูปผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ รพ.สต.บ้านสหกรณ์ดูแลสุขภาพประชาชนองค์กรร่วม สนับสนุนวิชาการทางด้านสุขภาพ

วัฒนธรรม

วันสงกรานต์ มีการสงฆ์น้ำพระ อาบน้ำดำหัวผู้ใหญ่และทำขนมต้ม รำมโนราห์ ตามความเชื่อที่เชื่อถือกันมาจากบรรพบุรุษ

วิถีชีวิต ภูมิปัญญาและเศรษฐกิจชุมชน

ยาสมุนไพรภูมิปัญญาและมีปราชญ์ชุมชนส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมอสอนนวดแผนไทยส่งเสริมการนวดแผนไทย กลุ่มอาหาร OTOP สร้างกลุ่มอาชีพ กลุ่มปลูกพืชผักแนะนำการเพาะปลูกการดูแลรักษา กลุ่มเกษตรผสมผสานให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมการเกษตร

งบประมาณ

209100.00

บุคลากร

1. นาง เยวภา คำแหง
2. นาย สมศักดิ์ ร่มเย็น
3. นาง ณีรัฐยา รัตนพันธ์
4. นาย ประจวบ รักบ้าน
5. นาย ประพันธ์ คงสอง
6. นาง สุนีย์รัตน์ รัตนบุรี

แกนนำในชุมชน

7. นาย ทิ้ง รัตน์บุรี เกษตรกรดีเด่น
8. นาย สุชาติหนูแก้ว ประธานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีตำบลเขาขาว
9. นาย เดโช ชิตรัตน์ อบต.
10. นาย เกษม สังข์แก้ว นายกอบต.
11. อาจารย์ นรงค์ รัตน์มณีครู กศน. ตำบลเขาขาว
12. นาย วิรัช ทองแป้น ประธานกองทุนเงินล้าน
13. นาย สหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้าน
14. นาย ผาด สุขใส ผู้นำด้านศาสนา

ทรัพยากรอื่น

ศูนย์เรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนรู้ หรือการจัดการความรู้ ในชุมชน

เวทีชาวบ้าน ร่วมพูดคุยปัญหาที่มีและร่วมกันหาทางแก้ไขพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การวิจัยชุมชนท้องถิ่น เพื่อวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุต่างๆ และเก็บข้อมูลบันทึกผลเพื่อนำมาเป็นบทเรียนรู้

การทำงานร่วมกัน หรือกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

มีการทำงานเป็นกลุ่มและเวทีชาวบ้าน มีการประชุม อสม. ทุกเดือน

เครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน

มีกลุ่มต่างๆ ที่พัฒนาชุมชนได้ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มสวัสดิการชุมชน กลุ่มอสม. กลุ่มอนุรักษ์สมุนไพร กลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มแปรรูปอาหาร

ขั้นตอนทำงาน

1. สภาผู้นำบ้านทรายขาว
2. สสำรวจข้อมูลครัวเรือน
3. จัดทำบัญชีครัวเรือน
4. วิเคราะห์หนี้ครัวเรือน
5. จัดทำแผนครัวเรือนลดหนี้
6. รวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ แก้ปัญหาหนี้สิน
7. เรียนรู้ ผังฟาร์ม
8. กลุ่มเรียนรู้ตามหลักสูตร
9. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
10. ถอดบทเรียน
11. ประเมินผล
12. การประชุมร่วมกับ สสส. สจรส.ม.อ. และพี่เลี้ยงผู้ติดตาม
13. ทำป้ายสัญลักษณ์เขตปลอดบุหรี่ ถ่ายภาพกิจกรรม และจัดทำรายงาน

ผลผลิต

1. สภาผู้นำมีการประชุมทุกเดือน จำนวน 12 ครั้ง
2. การประชุมสภาผู้นำแต่ละครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่าร้อยละ 100
3. การประชุมทุกครั้งมีการปรึกษาเรื่องการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน
4. มีครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม 40 ครัวเรือน (เป้าหมาย 40 ครัวเรือน) คิดเป็นร้อยละ 100
5. ครัวเรือนเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ร้อยละ 85
6. ครัวเรือนเป้าหมายลดรายจ่าย ครัวเรือนละ 500 บาทต่อเดือน ปีละ 4,800 บาท (เป้าหมายครัวเรือนละ 400 บาท) จำนวน 40 ครัวเรือน $\times$ 500 บาท = 20,000 บาทต่อเดือน ปีละ 24,000 บาท

7.มีฐานเรียนรู้ด้านเกษตรชีวภาพ 1 แห่ง น้ำยาเอนกประสงค์ 1 แห่ง

ผลลัพธ์

- 1.มีฐานการเรียนรู้และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การทำน้ำยาเอนกประสงค์สปูก้อน สปูเหลวและแชมพูสระผมสมุนไพร
- 2.เกิดความภาคภูมิใจที่ได้ปลูกผักไว้กินเอง ไว้บริโภคในครัวเรือน เป็นผักปลอดสารพิษ ปลอดภัยต่อร่างกายและสุขภาพของคนในชุมชน
- 3.ลดรายจ่ายครัวเรือน เนื่องจากมีการแปรรูปสมุนไพรได้แก่ ยาสระผมอัญชัน ทำสบู่มะขาม เป็นการประหยัดรายจ่าย และนำเอาผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายเป็นการสร้างมูลค่า สร้างรายได้ในชุมชน
- 4.ลดความขัดแย้ง การทำกิจกรรมเป็นการสร้างความร่วมมือ ความสามัคคี ถึงแม้ช่วงแรกจะไม่เข้าใจกัน ต่อมาประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้พูดคุยกันทำให้สมาชิกได้พูดคุย จากเดิมได้ไม่เปลี่ยนความคิด ต่อมามีการเปลี่ยนความคิด ไม่เห็นด้วยกับการพัฒนา ตอนนี้เห็นด้วย ทุกวันนี้พี่น้องประชาชนเปลี่ยนความคิด คิดบวก มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน
- 5.การเปลี่ยนคนในหมู่บ้าน จากเดิมต่างคนต่างอยู่ ตอนนี้เริ่มพูดคุย สามารถเอาปัญหาแลกเปลี่ยนกันได้ พูดคุยเชิงลึกกันมากขึ้น
- 6.กลไกในชุมชนเปลี่ยน จากเดิม ผู้ใหญ่เชิญมาประชุมมาบ้าง ไม่มาบ้างมาประชุมรีบกลับ ตอนนี้ทุกคนนั่งรอ มีการพูดคุยและแสวงหาความรู้ กันมากขึ้น
- 7.นวัตกรรม ที่เกิดขึ้นและเห็นชัดคือ1.มีการผลิตสปูสมุนไพร ยาสระผมสมุนไพร2.ปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ

ผลกระทบ

การเปลี่ยนของคนและกลุ่มคนในชุมชน

มีการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ประชากรในชุมชนต้องมีหนี้สินลดลง เพิ่มรายได้ และมีกิจกรรมกลุ่มมีการประชุมปรึกษาหารือ ปัญหาและสรุปผลงาน ของแต่ละกลุ่มที่จัดตั้ง และประชาชนอยู่ดีกินดีขึ้น รู้จักการนำเอาความรู้ที่อบรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองตลอดจนการทำอาชีพ ประชาชนมีแรงกระตุ้นให้เกิดการจัดตั้งกลุ่มที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น(และลดหนี้)

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในชุมชนที่เอื้อต่อชุมชนน่าอยู่

สภาพแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ประชาชนรู้จักการใช้พื้นที่ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น มีการปลูกพืชผักสมุนไพรที่เป็นประโยชน์ตามบริเวณบ้านที่ลดรายจ่ายเล็กน้อย และรู้จักทวงหาพื้นที่ของตน มีการอนุรักษ์พื้นที่ป่าและน้ำให้ธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (คืนชีวิตให้แผ่นดิน) ประชาชนหันมาดูแลสิ่งแวดล้อม ไม่ทิ้งขยะตามข้างถนน ประชาชนเปลี่ยนจากต่างคนต่างอยู่มาเป็นระบบการพึ่งพาซึ่งกันและกัน คอยช่วยเหลือ แบ่งปันทั้งความรู้ใส่ใจและสินทรัพย์ เพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงของกลไกในชุมชน

เกิดการเข้าใจซึ่งกันและกัน ในปัญหาชุมชน และรวมกันแก้ไขปัญหา ให้สำเร็จเกิดการยอมรับความคิดเห็นของแต่ละบุคคลของคนในชุมชน ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีหน่วยงานเข้ามาส่งเสริม เช่นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีตำบลเขาขาว เกษตรอำเภอฟุ่งสง พัฒนาชุมชนอำเภอทุ่งสง ชกส.สาขาทุ่งสง สกย. กองทุนสวนยางอำเภอทุ่งสง สหกรณ์นิคมทุ่งสงจำกัด อบต.เขาขาว สาธารณสุข หน่วยงานรัฐต่างๆเข้ามาส่งเสริมให้คำแนะนำมากยิ่งขึ้น ทำให้เครือข่ายต่างๆมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ทั้งการประสานงานที่ดี การพูดคุยที่เข้าใจ ตลอดจนการสนับสนุนที่ดี

กลไกและวิธีการติดตามของชุมชน

ในการประชุมหมู่บ้านเดือนละครั้ง โดยจะจัดประชุมประมาณต้นเดือน เดือนละครั้ง มีการติดตามผลโดยให้ครูพี่เลี้ยงโครงการร่วมประชุม ประเมินผลและติดตาม การเยี่ยมชมนบ้าน โดยจะมีทีมหรือกลุ่มต่างๆ ทั้งกลุ่มปุ๋ยหมักชีวภาพ เกษตรพื้นบ้าน กลุ่มแปรรูปอาหาร กลุ่มผักปลอดสารพิษ ในการรวมกลุ่มนี้ทำให้เกิดอุปสรรคมากมายทั้งการรวมรวบชาวบ้านเข้ามา การชี้แจงให้เข้าใจถึงโครงการการเปลี่ยนแปลง ชุมชน ตลอดจนถึงฤดูกาลต่างๆ ที่ไม่เป็นไปตามฤดูกาล ทำให้ผลผลิตเป็นผลช้า และเมื่อคนในชุมชนมีความสามัคคีมากขึ้นอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ที่สำคัญสามารถลดหนี้สินเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น ทำให้สังคมเกิดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มากยิ่งขึ้น มีความรักในชุมชนปกป้องชุมชน ให้ชุมชนเข้มแข็ง โดยการประเมินนี้มีการเยี่ยมชม ติดตามผลที่ชัดเจน และสม่ำเสมอ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

กลไกและวิธีการประเมินผลของชุมชน

ในการประชุมหมู่บ้านเดือนละครั้ง โดยจะจัดประชุมประมาณต้นเดือน เดือนละครั้ง มีการติดตามผลโดยให้ครูพี่เลี้ยงโครงการร่วมประชุม ประเมินผลและติดตาม การเยี่ยมชมนบ้าน โดยจะมีทีมหรือกลุ่มต่างๆ ทั้งกลุ่มปุ๋ยหมักชีวภาพ เกษตรพื้นบ้าน กลุ่มแปรรูปอาหาร กลุ่มผักปลอดสารพิษ ในการรวมกลุ่มนี้ทำให้เกิดอุปสรรคมากมายทั้งการรวมรวบชาวบ้านเข้ามา การชี้แจงให้เข้าใจถึงโครงการการเปลี่ยนแปลง ชุมชน ตลอดจนถึงฤดูกาลต่างๆ ที่ไม่เป็นไปตามฤดูกาล ทำให้ผลผลิตเป็นผลช้า และเมื่อคนในชุมชนมีความสามัคคีมากขึ้นอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ที่สำคัญสามารถลดหนี้สินเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น ทำให้สังคมเกิดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มากยิ่งขึ้น มีความรักในชุมชนปกป้องชุมชน ให้ชุมชนเข้มแข็ง โดยการประเมินนี้มีการเยี่ยมชม ติดตามผลที่ชัดเจน และสม่ำเสมอ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

วัตถุประสงค์โครงการ

1. มีสภาผู้นำที่เข้มแข็ง
2. เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายลดรายจ่าย
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้รับผิดชอบโครงการ และสนับสนุนการทำงานของโครงการ

กิจกรรม/การดำเนินงาน

1. สภาผู้นำบ้านทรายขาว
2. สํารวจข้อมูลครัวเรือน
3. จัดทำบัญชีครัวเรือน
4. วิเคราะห์หนี้ครัวเรือน
5. จัดทำแผนครัวเรือนลดหนี้
6. รวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ แก้ปัญหาหนี้สิน
7. เรียนรู้ ผังฟาร์ม
8. กลุ่มเรียนรู้ตามหลักสูตร
9. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
10. ถอดบทเรียน
- 11.
12. การประชุมร่วมกับ สสส. สจรส.ม.อ. และพี่เลี้ยงผู้ติดตาม
13. ทำป้ายสัญลักษณ์เขตปลอดบุหรี่ ถ่ายภาพกิจกรรม และจัดทำรายงาน

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก

กลุ่มวัยทำงานและสมาชิกในครอบครัว 50 คน กลุ่มเยาวชน 30 คน

กลุ่มผู้สูงอายุ 20 คน

กลุ่มเป้าหมายรอง

กลุ่ม อสม. 10 กลุ่ม แปรรูป 50 และกลุ่มประชาชนผู้สนใจ 150

ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินโครงการ (แสดงผลการดำเนินงานรายกิจกรรมที่แสดงผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง)

1. สภาผู้นำบ้านทรายขาว

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
1.1 สภาผู้นำบ้านทรายขาวครั้งที่ 1		
วันที่ 16 กันยายน 2558 เวลา 13:00-15:00 น.	30	30

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจและร่วมมือทำกิจกรรมกับสสส.

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต 1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 30 คน 2. มีสภาผู้นำและคณะทำงาน 1 ชุด

ผลลัพธ์ 1. คนในชุมชนได้ทราบถึงการจัดทำโครงการ สสส.

2. ได้ทราบถึงการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการให้คณะทำงานและผู้เข้าร่วมกิจกรรมรับทราบถึงกิจกรรมที่จะทำในโครงการ 3. มีการพบปะพูดคุยกันในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกัน ในชุมชนมีการเสนอความคิดเห็นในการเลือกสภาผู้นำ 4. มีการยอมรับมากขึ้นในกลุ่มคือการได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

วันนี้เป็นกิจกรรมการประชุมสภาครั้งที่ 1

วาระที่ 1 แจ้งเพื่อทราบ นายสหพันธ์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลเขาขาว ประธานในที่ประชุม แจ้งเพื่อให้รู้ถึงข่าวสาร ในที่ประชุมที่ทางหน่วยงานราชการให้ชาวบ้านรู้เพื่อให้ประชาชนรู้ถึงข่าวสารและดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านชุมชน มติรับทราบ วาระที่ 2 ชี้แจงรายละเอียดโครงการสสส.

นายสหพันธ์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ได้เชิญ นาง เยาวภา คำแหง ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ชี้แจงในที่ประชุม ได้ทราบถึงโครงการ สสส. ภายใต้ชื่อโครงการ "ฝังพาร์มลดรายจ่ายที่บ้านเขาขาว" เพื่อเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการร่วมพัฒนาหมู่บ้านซึ่งจะมีกิจกรรมในโครงการดังนี้

1.1 มีการคัดเลือกผู้นำ และคณะทำงาน เพื่อจัดตั้งสภาผู้นำและคณะทำงาน โดยคัดเลือกตัวแทนจากกลุ่มต่างๆและสภาชุมชนจะมีการประชุมทุกเดือน เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งจะนำมาพูดคุยกันและหาข้อสรุปการทำงานรวมทั้งวางแผนการทำงานอย่างต่อเนื่องและติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาหมู่บ้านวางแผนการทำโครงการติดตามความก้าวหน้าของกิจกรรมในโครงการและสภาชุมชนจะเป็นกลไกขับเคลื่อนในการแก้ไขปัญหาหมู่บ้านและเกิดแนวทางการพัฒนาต่างๆของชุมชน จากการได้พูดคุยกันในที่ประชุม

1.2 มีการออกแบบสำรวจข้อมูล ซึ่งข้อมูลจะประกอบด้วย -ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน -ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้รายรับ -ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินครัวเรือน -ข้อมูลสถานะสุขภาพ ทีมงานร่วมทำการเก็บแบบสำรวจ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มในการสำรวจ ซึ่งทุกคนจะสอบถามข้อมูลจากครัวเรือน โดยสอบถามให้มากที่สุด เป็นการสอบถามที่ใกล้เคียงกับวิถีความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีและร่วมมือของคนในชุมชน และหลังจากการสำรวจข้อมูลในชุมชน เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะนำข้อมูลที่เก็บจากการสำรวจ วนมาวิเคราะห์ข้อมูล และจะนำข้อมูลคืนสู่ชุมชน

1.3 มีการเรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือน โดยมีวิทยากร ผู้ที่มีความรู้ด้านการทำบัญชีครัวเรือนมาอบรมการทำบัญชีครัวเรือน ทั้งรายรับรายจ่าย เพื่อให้เห็นภาพรวมการใช้จ่ายประจำวันและหลังจากได้เรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือนแล้วให้แต่ละครัวเรือนไปจัดทำการทำบัญชีเองที่บ้านและสรุปบัญชีของครัวเรือนของแต่ละครัวเรือนมาแลกเปลี่ยนการทำบัญชีที่ได้

1.4 จะมีการวิเคราะห์หนี้สินครัวเรือน เชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมวิเคราะห์ชุมชนและวิเคราะห์ครัวเรือนของตนเอง เกี่ยวกับสาเหตุการเกิดหนี้สิน วิธีการลดหนี้สินครัวเรือน และแนวทางของชุมชนในการลดหนี้สิน ใครเป็นหนี้สินเท่าไร มีด้านอะไรบ้าง หนี้ที่เราเป็นเกิดจากอะไรหนี้ที่เราเป็นนี้สามารถลดได้หรือไม่มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะก่อหนี้เพิ่ม หรือตัดหนี้นี้ออกไป

1.5 จัดทำแผนครัวเรือนลดหนี้ ทุกครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องร่วมกันประเมินตนเอง โดยมานั่งจัดทำแผนครัวเรือนเพื่อลดหนี้ โดยครัวเรือนร่วมกันวางแผนว่าครัวเรือนตนเองจะลดหนี้ได้อย่างไร อะไรคือปัญหาความฟุ่มเฟือยในครัวเรือน และครัวเรือนจะมีลำดับขั้นตอนลดหนี้ได้อย่างไร

1.6 รวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ แก้ปัญหาหนี้สิน โดยให้มาเรียนรู้อบรมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้รู้จักพึ่งพาตนเอง โดยจัดตั้งเป็นกลุ่มต่างๆ เช่น -กลุ่มสมุนไพรรวม ซึ่งจะมีปราชญ์ชาวบ้านคือ นายทิ่ง รัตนบุรีและ นายกิตติพงษ์ สุขอนันต์ มาให้ความรู้เรื่องสมุนไพรรวมกับกลุ่มที่มีความสนใจ

- กลุ่มเกษตรผสมผสาน โดยมีอยู่แล้วในวิถีชุมชนรวบรวมมาเป็นกลุ่ม มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถามความคิดเห็น และศึกษาดูงานร่วมกัน โดยประชุมเดือนละครั้ง -นวดแผนไทย มีปราชญ์ด้านการนวดคือ นางสาวอรวัลย์ สกุลแก้วมาให้ความรู้ผู้ที่สนใจด้านการนวด

- การแปรรูปอาหาร รวบรวมผู้ที่สนใจด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนตระหนักถึงการแปรรูปอาหาร

- ไม้ดอกไม้ประดับ รวบรวมกลุ่มผู้ที่มีความชอบไม้ดอกไม้ประดับที่มีอยู่แล้วในชุมชน

1.7 เรียนรู้การทำ ผังฟาร์มโดยเรียนรู้เกษตรกรพื้นบ้านจากปราชญ์ชุมชน จัดทำเวทีโดยให้ปราชญ์ชาวบ้านผู้นำชุมชน เข้ามาแนะนำความรู้ของตนเองให้คนในชุมชนรับทราบ พูดคุยปัญหาภายในหมู่บ้าน และนำกลุ่มต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น มาแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่างๆ ให้มีความรู้เพิ่มขึ้น จัดเวทีพูดคุยในชุมชน ในการทำผังฟาร์มของหมู่บ้านโดยการจัดสรรพื้นที่ในหมู่บ้านให้ครอบคลุมและเหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ ในชุมชนมีการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและสวนปาล์มเป็นส่วนใหญ่ โดยในผังฟาร์มนี้จะเป็นการทำผังเกี่ยวกับอาชีพเสริมนอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก โดยจะแบ่งผังฟาร์มในหมู่บ้านจากการที่มีคนในชุมชนได้ทำจริงอยู่แล้ว แต่ในชุมชนยังมีการทำกันต่างทำไม่ได้มีการรวมกลุ่มไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์แต่อย่างใด ซึ่งการทำผังฟาร์มนี้จะทำให้บ้านที่มีการทำอยู่แล้วให้เป็นบ้านตัวอย่างในการศึกษาเรียนรู้และให้มีจัดตั้งกลุ่มขึ้นใครที่สนใจอยากทำอะไรเป็นอาชีพเสริมก็สามารถเข้าร่วมกลุ่มนั้นๆได้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของแต่ละกลุ่มนั้นๆให้ดียิ่งขึ้น ให้คนในชุมชนได้เรียนรู้และลงมือทำทั่วหมู่บ้าน

1.8 แลกเปลี่ยนการเรียนรู้โดยนำบทเรียนแต่ละกลุ่ม นำความรู้และผลที่ได้ และปัญหาต่างๆของแต่ละกลุ่มจากการทำกิจกรรมในโครงการนำมาคุยแลกเปลี่ยนในสภามงคลต่างๆ พร้อมทั้งมาประสานงานต่างๆ สู่การพัฒนาที่เพิ่มศักยภาพให้มากยิ่งขึ้น

วาระที่3 ประธานเงินล้านมาชี้แจงเรื่องกองทุนหมู่บ้าน นายสหพันธ์ สุขอนันต์ เป็นประธานในที่ประชุมเชิญ นายสวาท มะลิวัลย์ ประธานเงินล้านมาชี้แจงผลดำเนินงานของกองทุนให้ประชาชนในที่ประชุมทราบ ในเรื่องกองทุนเงินล้าน

กิจกรรมที่ทำจริง

วาระที่1 แจ้งเพื่อทราบ นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่1 ต.เขาขาว อ.ทุ่งสง ประธานในที่ประชุม แจ้งเพื่อให้รู้ถึงข่าวสารให้ที่ประชุมที่ทางหน่วยงานราชการให้ชาวบ้านรับรู้เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ถึงข่าวสารและดำเนินงานในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน มติที่ประชุม รับทราบ วาระที่2 ชี้แจงรายละเอียดของโครงการ สสส นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่1 ต.เขาขาว อ.ทุ่งสง ให้นำชี้แจงโครงการโดย นางเยวภา คำแหง ชี้แจงในที่ประชุมให้ทราบถึงโครงการของ สสส ภายใต้ชื่อโครงการ ผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว เพื่อที่จะช่วยให้ประชาชนมีการดำรงชีพที่ดีขึ้น ในสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อการอยู่รอดของประชาชนด้วยการจัดการตามแบบที่เขียนไว้ในโครงการ สสส ให้มีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น เรียนรู้ พัฒนา ตนเองและครอบครัวในชุมชนให้มีภูมิป้องกัน มติที่ประชุม รับทราบ

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต *	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
1.2 สภาผู้นำบ้านทรายขาวครั้งที่ 2		
วันที่ 16 ตุลาคม 2558 เวลา 13:00-16:00 น.	30	30

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อวางแผนการทำงานติดตามการดำเนินโครงการและประชาสัมพันธ์โครงการ

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1. มีแผนการทำงานชัดเจน 2. มีโครงสร้างการทำงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

1. มีผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน
2. คนในชุมชนได้ทราบถึงการชี้แจงกิจกรรมโครงการและกิจกรรมในโครงการ ที่จะมีกิจกรรมในชุมชน
3. พี่เลี้ยงได้พบปะประชาชนและชี้แจงกิจกรรมที่จะเกิดของโครงการให้คนในชุมชนได้รับทราบ ถึงกิจกรรมที่จะทำในชุมชน
4. คนในชุมชนมีความตั้งใจที่จะร่วมกิจกรรมโดยการช่วยในการประชาสัมพันธ์โครงการและชักชวนคนในชุมชนมาเข้าร่วมโครงการ

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

มีการจัดประชุมขึ้นพร้อมทั้งการพูดคุยเรื่องต่างๆในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งเชิญพี่เลี้ยงของโครงการมาร่วมพูดคุยถึงโครงการ สสส. ทั้งประวัติความเป็นมาที่มาของงบประมาณ การดำเนินงานต่างๆ ของโครงการ ผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาวแห่งนี้ โคนให้ประชาชนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และมีส่วนร่วมมีอดคนประชาชนในหมู่บ้านให้ความร่วมมือเป็นอย่างมาก

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมครั้งที่ 2

วาระที่ 1 แจ้งเพื่อทราบ นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ต.เขาขาว อ.ทุ่งสง ประธานที่ประชุมแจ้งเพื่อให้รู้ข่าวสาร ของทางราชการให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนได้รับรู้ถึงข่าวสารของทางราชการ มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ 2 พี่เลี้ยงโครงการลงพื้นที่เพื่อชี้แจงโครงการ นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ต.เขาขาว อ.ทุ่งสง ประธานที่ประชุม แจ้งให้ผู้เข้าร่วมทราบ เรื่องโครงการผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว โดยสนับสนุนงบประมาณโครงการจาก สสส. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสุขภาพ) โดยให้นางเยาวภา คำแหง ผู้รับผิดชอบโครงการและวันนี้ นายยงยุทธ สุขพิทักษ์ พี่เลี้ยงโครงการได้มาชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ -โครงการผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว โดยสนับสนุนงบประมาณโครงการจาก สสส. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสุขภาพ) ซึ่งคณะทีมงานได้ร่วมกลุ่มกันเพื่อของงบประมาณจาก สสส. เพื่อมาพัฒนาหมู่บ้านซึ่งคณะทำงานได้เข้าร่วมประชุมกับ สจรส.มอ.ที่โรงแรมลิเกอร์ เพื่อรับฟังแนวทางการพัฒนาโครงการ ตามแนวคิดท้องถิ่นชุมชนนำอยู่หลังจากนั้นก็ได้พบพี่เลี้ยง โดยพี่เลี้ยงไปแนะนำวิธีการเขียนโครงการ และวิเคราะห์ร่วมกับพี่เลี้ยง ที่ รพ.สต.บ้านสรณนิคม เพื่อขึ้นรูปโครงการแล้วนำกิจกรรมโครงการที่ขึ้นรูปแล้ว มาปรึกษากับกลุ่มสมาชิกและตัวแทนชุมชนเพื่อปรับปรุงกิจกรรม และส่งให้พี่เลี้ยงดูกิจกรรมแล้วก็ได้พบพี่เลี้ยงและ สจรส.มอ.ที่ห้องประชุมศาลากลาง เพื่อเรียนรู้วิธีการบันทึกข้อมูลและก็ได้ไปปฐมนิเทศโครงการที่ ม.วลัยลักษณ์และในวันนี้ก็จะมาชี้แจงถึงรายละเอียดกิจกรรมโครงการที่จะมีขึ้น

- 1) จะมีการคัดเลือกผู้นำ และคณะทำงาน เพื่อจัดตั้งสภาผู้นำและคณะทำงาน โดยคัดเลือกตัวแทนจากกลุ่มต่างๆซึ่งสภาชุมชนจะมีการประชุมทุกเดือนเพื่อเป็นการวางแผนการทำกิจกรรมการติดตามกิจกรรมติดตามความคืบหน้าของโครงการและเพื่อเป็นการพูดคุย และร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหา และหาทางพัฒนาชุมชน
- 2) มีการออกแบบแบบสำรวจข้อมูล ซึ่งข้อมูลจะประกอบด้วย -ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน -ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้รายรับ -ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินครัวเรือน -ข้อมูลสถานะสุขภาพโดยคนในชุมชนจะมาร่วมกันออกแบบสอบถามเพื่อใช้สำรวจข้อมูลในชุมชนแล้วก็จะให้ทีมงานร่วมทำการเก็บแบบสำรวจ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มในการสำรวจ ซึ่งทุกคนจะสอบถามข้อมูลจากครัวเรือน โดยสอบถามให้มากที่สุด เพื่อจะได้ข้อมูลตามที่ต้องการตามแบบสอบถาม และหลังจากการสำรวจข้อมูลในชุมชน เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะนำข้อมูลที่เก็บจากการสำรวจ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล และจะนำข้อมูลคืนสู่ชุมชนต่อไป
- 3) มีการเรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือน โดยมีวิทยากรผู้ที่มีความรู้ด้านการทำบัญชีครัวเรือน มาอบรมการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้เห็นภาพรวมการใช้จ่ายประจำวันและหลังจากได้เรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือนแล้วให้แต่ละครัวเรือนไปจัดทำการทำบัญชีเองที่บ้านและสรุปบัญชีของครัวเรือนของแต่ละครัวเรือนมาแลกเปลี่ยน

การทำบัญชีที่ได้ว่าในแต่ละครัวเรือนมีการใช้จ่ายสิ่งไหนบ้างที่ฟุ่มเฟือยสิ่งไหนที่ไม่จำเป็นเพื่อจะให้การใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น

4) จะมีการวิเคราะห์หนี้สินครัวเรือน เชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมวิเคราะห์ชุมชนและวิเคราะห์ครัวเรือนของตนเอง เกี่ยวกับสาเหตุการเกิดหนี้สิน วิธีการลดหนี้สินครัวเรือน และแนวทางของชุมชนในการลดหนี้สินใครเป็นหนี้สินเท่าไร มีด้านอะไรบ้าง หนี้ที่เราเป็นเกิดจากอะไรหนี้ที่เราเป็นนี้สามารถลดได้หรือไม่มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะก่อหนี้เพิ่ม

1.5 จัดทำแผนครัวเรือนลดหนี้ ทุกครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องร่วมกันประเมินตนเอง โดยมานั่งจัดทำแผนครัวเรือนเพื่อลดหนี้ โดยครัวเรือนร่วมกันวางแผนว่าครัวเรือนตนเองจะลดหนี้ได้อย่างไร อะไรคือปัญหาความฟุ่มเฟือยในครัวเรือน และครัวเรือนจะมีลำดับขั้นตอนลดหนี้ได้อย่างไร

1.6 รวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ แก้ปัญหาหนี้สิน โดยให้มาเรียนรู้รอบปรชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้อู้จักพึ่งพาตนเอง โดยจัดตั้งเป็นกลุ่มต่างๆ

เช่น

- กลุ่มสมุนไพรร ซึ่งจะมีปราชญ์ชาวบ้าน มาให้ความรู้เรื่องสมุนไพรร กับกลุ่มที่มีความสนใจ
- กลุ่มเกษตรผสมผสาน โดยมีอยู่แล้วในวิถีชุมชนรวบรวมมาเป็นกลุ่ม มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถามความคิดเห็น และศึกษาดูงานร่วมกัน
- นวดแผนไทย มีปราชญ์ด้านการนวดมาให้ความรู้ที่สนใจด้านนวด
- การแปรรูปอาหาร รวบรวมผู้ที่สนใจด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนได้แปรรูปอาหารจากในชุมชน
- ไม้ดอกไม้ประดับ รวบรวมกลุ่มผู้ที่มีความชอบไม้ดอกไม้ประดับที่มีอยู่แล้วในชุมชน

1.7 เรียนรู้การทำ ผังฟาร์มโดยเรียนรู้เกษตรกรพื้นบ้านจากปราชญ์ชุมชน จัดทำเวทีโดยให้ปราชญ์ชาวบ้านผู้นำชุมชน เข้ามาแนะนำความรู้ของตนเองให้คนในชุมชนรับทราบ พูดคุยปัญหาภายในหมู่บ้าน และนำกลุ่มต่างๆที่จัดตั้งขึ้น มาแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่างๆ ให้มีความรู้เพิ่มขึ้น จัดเวทีพูดคุยในชุมชน ในการทำผังฟาร์มของหมู่บ้านโดยการจัดสรรพื้นที่ในหมู่บ้านให้ครอบคลุมและเหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ ในชุมชนมีการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและสวนปาล์มเป็นส่วนใหญ่ โดยในผังฟาร์มนี้จะเป็นการทำผังเกี่ยวกับอาชีพเสริมนอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก โดยจะแบ่งผังฟาร์มในหมู่บ้านจากการที่มีคนในชุมชนได้ทำจริงอยู่แล้ว แต่ในชุมชนยังมีการต่างคนต่างทำไม่ได้มีการรวมกลุ่มไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์แต่อย่างใด ซึ่งการทำผังฟาร์มนี้ก็จะให้บ้านที่มีการทำอยู่แล้วให้เป็นบ้านตัวอย่างในการศึกษาเรียนรู้และให้มีจัดตั้งกลุ่มขึ้นใครที่สนใจอยากทำอะไรเป็นอาชีพเสริมก็สามารถเข้าร่วมกลุ่มนั้นๆได้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของแต่ละกลุ่มนั้นๆให้ดียิ่งขึ้น และให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั่วหมู่บ้าน

1.8 แลกเปลี่ยนการเรียนรู้โดยนำบทเรียนของแต่ละกลุ่มที่ได้ศึกษามา แล้วนำความรู้และผลที่ได้จากการทำกิจกรรม และปัญหาต่างๆของแต่ละกลุ่มจากการทำกิจกรรมในโครงการนำมาคุยแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม ในชุมชน เพื่อจะมีการปรับปรุงและแก้ไข พร้อมทั้งมาประสานงานต่างๆ สู่การพัฒนาที่เพิ่มศักยภาพให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งขอฝากให้คนในชุมชนได้ประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนได้รับทราบ พร้อมชักชวน เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อที่จะเป็นการพัฒนาชุมชนของบ้านทรายขาวเอง หลังจากนั้นนายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 กล่าวขอบคุณที่เลี้ยงที่ได้มาพบปะและชี้แจงกิจกรรมให้คนในชุมชนได้รับทราบ ขอขอบคุณคณคร์บ นางเยาวภา คำแห่งผู้รับผิดชอบโครงการ ได้ ชี้แจงกิจกรรมต่อไปคือการประชุมสภาผู้นำครั้งที่3

ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์**
กิจกรรมของโครงการ

ผลผลิต*
ผลผลิตที่ตั้ง ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
ไว้ ขึ้นจริง

1.3 สภาผู้นำบ้านทรายขาว ครั้งที่ 3

วันที่ 25 ตุลาคม 2558 เวลา 10:00-15:00 น.

30

30

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อวางแผนการทำกิจกรรมและติดตามการดำเนินกิจกรรม

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต

1.มีสมาชิกเข้าร่วม30คน 2.มีการแบ่งกลุ่มลงสำรวจข้อมูลเป็น 5 กลุ่ม

ผลลัพธ์

1. มีการแบ่งงาน กันโดยการแบ่งเป็นกลุ่มๆในการสำรวจเพื่อความรวดเร็วในการสำรวจข้อมูล
2. การกำหนดและช่วยกันออกแบบแบบสอบถาม เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐาน
3. มีการยอมรับกันมากขึ้นจากการได้ร่วมกันแสดงความเห็นเห็นในเรื่องของข้อมูลที่จะทำการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาพัฒนาชุมชน

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

1.คณะทำงานประชุม กลุ่มเป้าหมาย 20 คน(แกนนำ) เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 12 ครั้ง โดยผู้นำชุมชน ปรธาษฎ์ชาวบ้าน ครูคน. กลุ่มหน่วยงานต่างๆ มาประชุมเป็นการกำหนดแนวทางการทำงาน ติดตามการทำงาน รับฟังข้อเสนอแนะจากทีมงาน ใช้ศาลาประชุมของหมู่บ้าน(วัดนิคมคีรี) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนางาน

กิจกรรมที่ทำจริง

วาระที่1 นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่1 ต.เขาขาว อ.ทุ่งสง เปิดประชุม ชี้แจงติดตามงานในครั้งที่ผ่านมา มติที่ประชุม รับทราบ วาระที่2 การรับสมัครสมาชิกใหม่ นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านได้ชี้แจงรายละเอียดการทำงานในโครงการ และเปิดรับสมัครเข้าร่วมโครงการ 60คน มติที่ประชุม รับทราบ วาระที่3 กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ได้กำหนดหน้าที่ให้กับแกนนำ แบ่งทีมลงสำรวจข้อมูลตามบ้านเรือนต่างๆ ในชุมชน โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่มๆละ 2คน มติที่ประชุม รับทราบ วาระที่4 การกำหนดแบบสอบถาม คณะทำงานร่วมกันคุยกันเพื่อออกแบบแบบสำรวจข้อมูล ที่จะใช้สำรวจข้อมูลในชุมชน โดยการแสดงความคิดเห็นมาว่าจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับอะไรบ้าง ซึ่งจากการได้พูดคุยกัน ข้อมูลที่จะสำรวจก็จะประกอบด้วย -ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน -ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้รายรับ -และจะขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการสำรวจหนี้สินของครัวเรือน -ข้อมูลสถานะสุขภาพ คณะทำงานร่วมทำการเก็บแบบสำรวจ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ในการออกสำรวจข้อมูลในชุมชนและหลังจากได้ข้อมูลแล้วก็นำมาวิเคราะห์ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำข้อมูลที่เก็บจากการสำรวจ มานั่งวิเคราะห์แยกเป็นรายข้อหนี้สินอะไรมากที่สุด อะไรน้อย มีการพุ่มเพื่อยมากแค่ไหน แยกเป็นรายได้ ทำให้ได้ทราบสถานะสุขภาพ ภาพรวมของหมู่บ้านและข้อมูลที่เป็นปัญหาหนี้สินเมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลก็จะนำข้อมูลมานำเสนอเป็นแผนพับ เพื่อแจกจ่ายข้อมูลให้กับทุกครัวเรือน ได้รับทราบสถานะสุขภาพของชุมชนตนเอง เป็นการสร้างความตระหนักร่วม และกิจกรรมครั้งต่อไปคือ คณะทำงานจะไปทำป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ และป้ายเขตปลอดภัยที่เอามาติดไว้ที่ศาลาเอนกประสงค์เพื่อเป็นภรณ์รงค์การเลิกสูบบุหรี่

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต* ผลผลิตที่ตั้งไว้ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง	
1.4 สภาผู้นำบ้านทรายขาว ครั้งที่ 4		
วันที่ 14 พฤศจิกายน 2558 เวลา 09:00 น.	30	30
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้สภาผู้นำที่เข้มแข็ง		
ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้		
1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน		
ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง		
1. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม30คน 2. การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละคน 3. ได้กำหนดกิจกรรม 1)การติดตามโครงการจาก สจรส.มอ.และพี่เลี้ยงที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ในวันที่ 7ธันวาคม2558 2)กิจกรรมการวิเคราะห์หนี้ครัวเรือน ครั้งที่ 1ในวันที่ 17ธันวาคม 2558 มติที่ประชุม รับทราบ 3) กิจกรรมการเรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือนครั้งที่ 1ในวันที่23ธันวาคม2558		
กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน		
1.คณะทำงานประชุม กลุ่มเป้าหมาย 20 คน(แกนนำ) เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 12 ครั้ง โดยผู้นำชุมชน ปรชาญชาวบ้าน ครูคน. กลุ่มหน่วยงานต่างๆ มาประชุมเป็นการกำหนดแนวทางการทำงาน ติดตามการทำงาน รับฟังข้อเสนอแนะจากทีมงาน ใช้ศาลาประชุมของหมู่บ้าน(วัดนิคมคีรี) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนางาน		
กิจกรรมที่ทำจริง		
วันนี้เป็นกิจกรรมประชุมสภาครั้งที่4		
วาระที่1 แจ้งเพื่อทราบ นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ได้กล่าวชี้แจงในที่ประชุมติดตามกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา คือ ได้จัดทำป้ายโครงการ ผังผังมรดกรายจ่ายที่บ้านทรายขาวเพื่อใช้ป้ายในการประชาสัมพันธ์โครงการและได้จัดทำป้ายเขตปลอดบุหรี่เพื่อใช้ติดในที่ประชุมเพื่อเป็นการรณรงค์การงดสูบบุหรี่และกิจกรรมสำรวจข้อมูลครัวเรือนและหนี้สินของครัวเรือนซึ่งคณะทำงานก็ได้สำรวจไปแล้วจำนวน 266หลังคิดเป็นร้อยละ 75 % และยังมีเหลืออีก 114ครัวเรือนมติที่ประชุม รับทราบ วาระที่2 กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ได้กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ 1.นายประจวบ รักบ้าน รับผิดชอบสถานที่ประชุมสถานที่ในการจัดกิจกรรม 2.นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ รับผิดชอบประชาสัมพันธ์โครงการ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆที่จะทำ 3.นางเยาวภา คำแหง รับผิดชอบติดต่อและประสานงานกับวิทยากรในการมาอบรมให้ความรู้ ในเรื่องต่างๆ		

ในโครงการ 4.นางสำเร็จ สุชาติพงศ์ รับผิดชอบเอกสาร เอกสารในการลงทะเบียนรายชื่อเอกสารด้านการเงิน เอกสารที่จะต้องใช้ในกิจกรรมต่างๆ 5.นส.วีรศยา รัตนบุรี รับผิดชอบอาหารในการจัดการประชุมการทำ กิจกรรมต่างๆในโครงการ มติที่ประชุม รับทราบ วาระที่3 แจงเพื่อทราบกิจกรรมในครั้งต่อไป นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ชี้แจงให้ทราบกิจกรรมในครั้งต่อไปคือกิจกรรมการติดตามโครงการจาก สจรส.มอ.และพี่เลี้ยงที่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์เพื่อให้เข้าใจในการทำบัญชีและเอกสารกิจกรรมแต่ละครั้งเพื่อส่งกลับสจรส.มอ.รวมถึงการติดตามความก้าวหน้าของโครงการ ในวันที่7ธันวาคม2558กิจกรรมการวิเคราะห์หนี้ครัวเรือน ครั้งที่ 1ในวันที่ 17ธันวาคม 2558 มติที่ประชุม รับทราบ กิจกรรมการเรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือนครั้งที่ 1ในวันที่ 23ธันวาคม2558และยังฝากให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายให้ช่วยทำหน้าที่อย่างเต็มที่และทุกคนก็สามารถช่วยกันในแต่ละฝ่ายได้

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต* ผลผลิตที่ตั้งไว้ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง	
1.5 สภาผู้นำบ้านทรายขาวครั้งที่ 5		
วันที่ 14 มกราคม 2559 เวลา 09:00 น.	30	30
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อมีสภาผู้นำที่เข้มแข็ง		
ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ 1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน		
ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง 1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 30คน 2. ติดตามกิจกรรมที่ได้ทำผ่านมา คือ 1)การติดตาม สจรส.มอ.และพี่เลี้ยงที่ ม.วลัยลักษณ์ได้เรียนรู้ การเขียน รายงาน และการเงินการบันทึก รายงานลงโปรแกรม ออนไลน์การประเมินผล คุณภาพกิจกรรมการหัก ภาษีเงินที่จ่าย 2)วิเคราะห์หนี้ครัวเรือนครั้งที่ 1 โดยการร่วมกันวิเคราะห์หนี้สินในแต่ละครัวเรือนและร่วมกัน แสดงความคิดเห็นในการร่วมกันหาทางเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น 3)จัดทำบัญชีครัวเรือน ครั้งที่ 1 โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้ในการทำบัญชีครัวเรือนและได้ฝึกหัดการทำบัญชีครัวเรือนและได้ให้กลับไปทำที่บ้าน 4) จัดทำแผนครัวเรือนลดหนี้ ครั้งที่ 1ครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยครัวเรือนร่วมกันวางแผนว่า ครัวเรือนตนเองจะลดหนี้ได้อย่างไร อะไรคือปัญหาความฟุ่มเฟือยในครัวเรือนเพื่อจะลดได้ในสิ่งที่ไม่จำเป็น 3. การชี้แจงการปิดงบประมาณงวดที่1 ให้แก่นำรับทราบคือจะปิดงวดที่ 1ในวันที่ 13-14ก.พ.2559 ที่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์		
กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน		

1. คณะทำงานประชุม กลุ่มเป้าหมาย 20 คน(แกนนำ) เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 12 ครั้ง โดยผู้นำชุมชน
 ราษฎรชาวบ้าน ครูคน. กลุ่มหน่วยงานต่างๆ มาประชุมเป็นการกำหนดแนวทางการทำงาน ติดตามการ
 ทำงาน รับฟังข้อเสนอแนะจากทีมงาน ใช้ศาลาประชุมของหมู่บ้าน(วัดนิคมคีรี) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 การพัฒนางาน

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรม ประชุมสภาชุมชนครั้งที่ 5

วาระที่1 ประชุมคณะทำงาน นางเยาวภา คำแหง ผู้รับผิดชอบโครงการฝังพาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว
 ชี้แจงถึงการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา

วาระที่2 เรื่องเพื่อพิจารณา -เรื่องมอบหมายให้คณะทำงาน ผู้นำชุมชนติดตามการทำบัญชีครัวเรือนที่บ้านเพื่อ
 จะได้ทราบว่ามีการได้ทำบัญชีครัวเรือนกันใหม่เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครัวเรือนได้ทำบัญชีครัวเรือนกัน วาระ

ที่3 เรื่องอื่นๆ นัดประชุมครั้งต่อไป วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
1.6 สภาผู้นำบ้านทรายขาว ครั้งที่ 6		
วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 09:00 น.	30	30

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อชี้แจงการปิดกิจกรรมในงวดแรกของโครงการให้ประชาชนเข้าร่วมได้รับทราบ

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

1. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 30 คน
2. การชี้แจงการปิดงบประมาณงวดที่1 ให้แกนนำรับทราบคือจะปิดงวดที่ 1 ในวันที่ 13-14ก.พ.2559 ที่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
3. ได้ชี้แจงกิจกรรมที่ทำต่อไปคือ กิจกรรมพบพี่เลี้ยงเพื่อปิดวงตรายงานที่ 1 ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2559ที่ รพ.สต.เขาพระบาท และ 2)กิจกรรมปิดวงตรายงานที่ 1 ร่วมกับสจรส.มอ.และพี่เลี้ยงในวันที่ 13-14กุมภาพันธ์ 2559ที่ ม.วลัยลักษณ์
4. คณะทำงานได้ไปแก้ไขเกี่ยวกับรายงานการเงินที่ยังผิดอยู่และได้บันทึกกิจกรรมและบันทึกภาพเพิ่มเติม

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

1. คณะทำงานประชุม กลุ่มเป้าหมาย 20 คน(แกนนำ) เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 12 ครั้ง โดยผู้นำชุมชน
 ราษฎรชาวบ้าน ครูคน. กลุ่มหน่วยงานต่างๆ มาประชุมเป็นการกำหนดแนวทางการทำงาน ติดตามการ
 ทำงาน รับฟังข้อเสนอแนะจากทีมงาน ใช้ศาลาประชุมของหมู่บ้าน(วัดนิคมคีรี) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 การพัฒนางาน

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมประชุมสภาผู้นำครั้งที่ 6 วันนี้เป็นกิจกรรม ประชุมสภาชุมชนครั้งที่ 5

วาระที่1 ประชุมคณะทำงาน นางเยาวภา คำแหง ผู้รับผิดชอบโครงการฝังพาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว ซึ่งแจ้งถึงการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา คือ กิจกรรมปิดวงตรวจงานร่วมกับพี่เลี้ยง ในวันที่ 30ม.ค. 2559ที่ สำนักงานสนับสนุนบริการสาธารณสุขเขต 11 นครศรีธรรมราชได้ไปพบพี่เลี้ยงเพื่อติดตาม ผลงานของ กิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้ สจรส.มอ. และตรวจหลักฐาน และได้เรียนรู้การบันทึกกิจกรรม บันทึกผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดในแต่ละกิจกรรมให้โหลทรูปภาพให้เรียบร้อยได้ ตรวจสอบหลักฐานการเงิน ตรวจสอบหลักฐาน สมุดบัญชีธนาคาร ต้องดำเนินกิจกรรมใช้เงินมากกว่าร้อยละ 60ตรวจสอบหลักฐานประกอบการดำเนินงาน ลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุม หลักฐานการเบิกจ่ายเงินและก็จะให้คณะทำงานบันทึกข้อมูลในเว็บไซต์เพิ่มเติมและบันทึกรูปภาพเพิ่มเติมให้ครบทุกกิจกรรม ส่วนใบเสร็จรับเงินก็จะให้ฝ่ายการเงินดำเนินการให้เรียบร้อยด้วย เพื่อจะได้ไปปิดรายงานร่วมกับพี่เลี้ยงอีกและจะได้เสร็จก่อนปิดวงที่ 1 วาระที่2ชี้แจงกิจกรรมครั้งต่อ 1)กิจกรรมพบพี่เลี้ยงเพื่อปิดวงตรวจงานที่ 1และตรวจสอบเอกสารในวันที่ 10กุมภาพันธ์ 2559ที่รพ.สต.เขาพระบาทต.เขาพระบาทอ.เชียรใหญ่และ2)กิจกรรมปิดวงตรวจงานที่ 1 ร่วมกับสจรส.มอ.และพี่เลี้ยงในวันที่ 13-14กุมภาพันธ์ 2559ที่ ม.วลัยวิทยาลัยเพื่อเป็นการตรวจสอบเอกสารและจะได้ปิดวงตรวจงานที่ 1มติประชุมรับทราบ

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
1.7 สภาผู้นำบ้านทรายขาวครั้งที่ 7		
วันที่ 6 เมษายน 2559 เวลา 09:00 น.	30	30

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อวางแผนการทำงานติดตามการดำเนินโครงการ

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 30 คน

ผลลัพธ์ :

- วาระที่ 1 นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่1 ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แจ้งให้รู้ข่าวสารของราชการ คอยคุ้ยปรึกษาเรื่องอาบนำผู้สูงอายุ วันที่ 13 เมษายน โดยแจกหนังสือให้กับครอบครัวที่มีผู้สูงอายุในชุมชนทรายขาว เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมทำบุญวันสงกรานต์ วางแผนกันหลังทำบุญเสร็จ ทางศาสนาจะเป็นกิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ที่วัดนิคมคีรี
- วาระที่ 2 คอยกันเรื่องดำเนินโครงการ สสส.แจ้งชี้โครงการสสส. ให้หมู่บ้านเริ่มมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ประชาชนในหมู่บ้านได้มีการพบปะพูดคุยกัน และผู้เข้าร่วมโครงการที่ทำโครงการอยู่ก็สามารถมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปปฏิบัติมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งการวางแผนแนวทางตามเป้าหมายต่อไปเพื่อให้มองเห็นเป็นรูปเป็นร่างมากยิ่งขึ้น จากนั้นแจ้งเรื่องทำกิจกรรมการปลูกข้าวไร่ฤดูกลางต้นฝนใหม่ โดยการจัด

กิจกรรมครั้งต่อไปนั้นก็ได้อำนาจการทำงานซ้ำในชุมชน จากนั้นติดต่อหาเมล็ดพันธุ์ที่สนใจจะปลูกข้าว พร้อมทั้งเรื่องต่างๆในการจัดกิจกรรมทั้งเรื่องสถานที่ อาหารและเวลาการจัดกิจกรรมต่างๆ

- มีการชี้แจงกิจกรรมในครั้งต่อไปคือเรียนรู้ผู้ฝึกฟาร์มครั้งที่ 3 และประชุมสภาผู้นำครั้งที่ 8 ในวันที่ 6 พ.ค.2559

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

1. คณะทำงานประชุม กลุ่มเป้าหมาย 20 คน(แกนนำ) เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 12 ครั้ง โดยผู้นำชุมชน ปรมาษฐ์ชาวบ้าน ครูกศน. กลุ่มหน่วยงานต่างๆ มาประชุมเป็นการกำหนดแนวทางการทำงาน ติดตามการทำงาน รับฟังข้อเสนอแนะจากทีมงาน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนางาน

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมประชุมสภาผู้นำครั้งที่ 7 มีประชุม 2 วาระ คือ เรื่องการรณรงค์นำข้าวผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ และการติดตามโครงการ

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
1.8 สภาผู้นำบ้านทรายขาว ครั้งที่ 8 วันที่ 6 พ.ค. 2559 เวลา 09:00 น.	30	30

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อติดตาม และวางแผนการดำเนินงานโครงการ

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : มีผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน

ผลลัพธ์ : วาระที่1 นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่1 ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมาพูดคุยเรื่องผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์นำข้าวผู้สูงอายุได้นั้นทางผู้ใหญ่ที่ได้มีของที่ระลึกนั้นก็นำไปให้กับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถมาได้ โดยเป็นการสวัสดิปีใหม่ไทยซึ่งเป็นที่ทราบซึ่งแก่ผู้สูงอายุและลูกๆเป็นอย่างมากจึงได้นำมาบอกกล่าวกันในที่ประชุม

วาระที่ 2 ประชุมคณะทำงาน นางเยาวภา คำแหง ผู้รับผิดชอบโครงการผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาวชี้แจงถึงการดำเนินกิจกรรมครั้งที่ผ่านมามีปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ยากลำบากข้าวไร่แต่ไม่มีที่ดินมาพูดคุยพร้อมหาแนวทางแก้ไขกันว่าจะทำอย่างไร วังถือว่าโดยรวมแล้วผลยอมรับเป็นที่น่าพอใจ และพูด

การทำกิจกรรมครั้งต่อไปที่จะเรียนรู้การผสมผสาน ติดต่อผู้ชำนาญการเกษตร เพื่อมาให้ความรู้ด้านการเกษตร และเตรียมต้นกล้าที่ได้มาจากสถานีเพาะชำไม้กล้าทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

1. คณะทำงานประชุม กลุ่มเป้าหมาย 20 คน(แกนนำ) เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 12 ครั้ง โดยผู้นำชุมชน ปรารักษ์ชาวบ้าน ครูศน. กลุ่มหน่วยงานต่างๆ มาประชุมเป็นการกำหนดแนวทางการทำงาน ติดตามการทำงาน รับฟังข้อเสนอแนะจากทีมงาน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนางาน

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมประชุมสภาผู้นำครั้งที่ 8 มีวาระประชุม 2 วาระ คือ เรื่องผู้สูงอายุ และ เรื่องติดตามโครงการ

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต* ผลผลิตที่ตั้งไว้ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง	
1.9 สภาผู้นำบ้านทรายขาว ครั้งที่ 9 วันที่ 6 มิถุนายน 2559 เวลา 09:00 น.	30	30

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
เพื่อติดตามและวางแผนการดำเนินโครงการ

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้
1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง
ผลผลิต:1.มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม30คน
ผลลัพธ์:1.ได้มีการชี้แจงกิจกรรมในครั้งต่อไป คือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 1 ได้จัดตั้งกลุ่มขึ้นในชุมชนบ้านทรายขาวเพื่อส่งเสริมอาชีพของแม่บ้าน เพื่อจะทำกิจกรรมเวลาวางเหลือจากทำงานการเกษตร เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ จากนั้นเตรียมพร้อมเพื่อทำกิจกรรมครั้งต่อไปในการนัดหมายมาแลกเปลี่ยน จากนั้นก็ได้พูดคุยเสริมเล็กน้อยในเรื่องของการใช้จ่ายลดหนี้สินในการ ให้ของที่มีในชุมชนเพื่อให้ลดรายจ่าย การใช้วัตถุดิบในชุมชนให้ได้มากที่สุดเพื่อลดการนำเข้าจากต่างที่ในครั้งต่อไป

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

1. คณะทำงานประชุม กลุ่มเป้าหมาย 20 คน(แกนนำ) เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 12 ครั้ง โดยผู้นำชุมชน ปรารักษ์ชาวบ้าน ครูศน. กลุ่มหน่วยงานต่างๆ มาประชุมเป็นการกำหนดแนวทางการทำงาน ติดตามการทำงาน รับฟังข้อเสนอแนะจากทีมงาน ใช้ศาลาประชุมของหมู่บ้าน(วัดนิคมคีรี) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนางาน

กิจกรรมที่แท้จริง

วันนี้เป็นกิจกรรมประชุมสภาผู้นำครั้งที่ 9 วาระที่ 1 นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลเขาขาว อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ แจ้งประชุมการเข้าร่วมกลุ่มของกลุ่มแม่บ้าน

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต* ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
1.10 สภาผู้นำบ้านทรายขาว ครั้งที่ 10 วันที่ 6 กรกฎาคม 2559 เวลา 09:00 น.	30	30

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อติดตามและวางแผนการดำเนินงานโครงการ

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 30 คน

ผลลัพธ์ : ได้มีการชี้แจงกิจกรรมต่อไปคือการประชุมสภาผู้นำบ้านทรายขาว ทั้งเรื่องข่าวไร้ที่ผู้เข้าร่วมได้ทำ พร้อมทั้งกลุ่มแต่กลุ่มที่จัดตั้งมา และการประสานงานกับกลุ่มอื่นๆที่เป็นหมู่บ้านใกล้เคียงเพื่อหาพันธมิตรข่าวใหม่ๆ มาทดลองปลูกข้าวไร้ ทั้งการหาพันธมิตรไม่ต่างๆเพื่อมาพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งการพูดแนวทางการเชิญชวนมาว่าทำอะไรคนในชุมชนจะเข้ามาช่วยมากยิ่งขึ้นด้วยความสมัครใจ 100 % เพื่อเข้ามาเรียนรู้จริงๆ นำไปพัฒนาปรับใช้ในชีวิิตประจำวัน และให้ผู้เข้าร่วมสารททำกิจกรรมได้ทุกกิจกรรม เพราะบางคนวันเวลาก็ไม่ได้ตรงกันทุกคน ครั้งนี้เขามาร่วมชมแต่ครั้งหน้าอาจมีธุระทำให้ไม่สามารถเข้าประชุมได้ ปรีกษาเพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมมาประชุมสม่ำเสมอ

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

1.คณะทำงานประชุม กลุ่มเป้าหมาย 20 คน(แกนนำ) เดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 12 ครั้ง โดยผู้นำชุมชน ประชาชนบ้าน ครัวคน. กลุ่มหน่วยงานต่างๆ มาประชุมเป็นการกำหนดแนวทางการทำงาน ติดตามการทำงาน รับฟังข้อเสนอแนะจากทีมงาน ใช้ศาลาประชุมของหมู่บ้าน(วัดนิคมคีรี) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนางาน

กิจกรรมที่แท้จริง

วันนี้เป็นกิจกรรมประชุมสภาผู้นำครั้งที่ 10 วาระที่ 1 นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลเขาขาว อำเภอกงสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปการดำเนินงานที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต* ผลผลิตที่ตั้งไว้ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง	
1.11 สภาผู้นำบ้านทรายขาว ครั้งที่ 11		
วันที่ 6 สิงหาคม 2559 เวลา 13:00 น.	30	30
<p>วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้</p> <p>เพื่อสรุปผลการดำเนินงานและรายงานความคืบหน้าจากการทำโครงการ วางแผนงานในกิจกรรมครั้งต่อไป</p>		
<p>ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้</p> <p>1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน</p>		
<p>ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง</p> <p>สภาผู้ประชุมต่างๆ รับรู้การดำเนินงานต่างพร้อมทั้งพูดคุยถึงกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการจะจัดให้เกิดขึ้น ชี้แจงต่างๆที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งวางแผนดำเนินงานครั้งต่อไป พูดคุยเน้นการทำอาชีพเสริมเพื่อมีรายได้เพิ่ม รู้หลักการทำกิจกรรมการรวมกลุ่ม พูดคุยถึงเรื่องสามัคคีในกลุ่ม และพูดถึงความต้องการอยากให้ชุมชนรวมเป็นรวมที่เข้มแข็งเพื่อได้มีกิจกรรมอื่นๆเข้ามาในชุมชนมากยิ่งขึ้นที่นอกเหนือจากโครงการ สสส. และให้คนในชุมชนได้มีความสุขผู้คนสามารถพูดคุยกันอย่างเข้าใจ โดยเน้นหลักมนุษยธรรมของในหลวงเพราะในชุมชนไม่ได้มีเพียงอาชีพเกษตรกรเท่านั้นยังมีข้าราชการ หรืออาชีพค้าขายต่างๆที่ไม่ได้ทำสวนยางพารา อยากให้รู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เพียงแค่การปลูกผักเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการใช้ชีวิตที่มีเหตุผล พอประมาณ ไม่ประมาทต่างๆ การมีจิตใจเอื้ออารีต่อกัน เกื้อกูลกันในสังคมมากยิ่งขึ้นและการทำกิจกรรมครั้งต่อไปก็อยากให้เรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งการจัดเตรียมอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป</p>		
<p>กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน</p> <p>คณะทำงาน 30 คน</p>		
<p>กิจกรรมที่ทำจริง</p> <p>วาระที่ 1 นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ตำบลเขาขาว อำเภอกงสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการประชุมของสภาผู้แทนร่วมกัน</p>		

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
1.12 สภาผู้นำบ้านทรายขาว ครั้งที่ 12		
วันที่ 6 กันยายน 2559 เวลา 13.00-15.00 น.	30	30

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
พูดถึงกิจกรรมของโครงการ สสส.

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้
1.มีแผนการทำงานชัดเจน 2.มีโครงสร้างการทำงาน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง
ผลผลิต : ผู้เข้าร่วม 30 คน

ผลลัพธ์ : ได้ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม โดยแจ้งสรุปว่าที่ผ่านมาสามารถมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง ไม่ว่าจะกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นเพื่อให้ไม่ได้ทิ้งไปและมีการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่ว่าจะเรื่องการแปรรูป สมุนไพรต่างๆ หรือการมีการมีปุ๋ยใช้ในครัวเรือน หรือการที่คนในชุมชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเป็นอยู่ ทั้งการหันมากินผักปลอดสารพิษที่ปลูกเองในชุมชนมากยิ่งขึ้น การหาพืชพันธุ์ไม้มานาปลูกเสริมแซมในสวนยางพารา และการดำเนินงานในครั้งต่อไปเพื่อให้ทุกคนที่เข้าร่วมได้มีความรู้และนำไปปฏิบัติใช้ได้ทุกคน

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

- พบปะพูดคุย ชี้แจง เงื่อนไข รายละเอียด ในการดำเนินกิจกรรมโครงการ สสส. ช่วยให้เกิดความรัก ความสามัคคีให้ก่อเกิดในสังคมได้อย่างไรที่ผ่านมาผู้เข้าร่วมให้การตอบรับเป็นอย่างดี

กิจกรรมที่ทำจริง

นายสหพัฒน์ สุขอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่1 ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีการประชุมของสภาผู้แทน พบปะพูดคุย ชี้แจง เงื่อนไข รายละเอียด ในการดำเนินกิจกรรมโครงการ สสส.

2. สํารวจข้อมูลครัวเรือน

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง

2.1 สํารวจข้อมูลครัวเรือน(หนี้สิน)

วันที่ 31 ตุลาคม 2558 เวลา 09:00-15:00 น.	150	150
---	-----	-----

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
เพื่อประชาชนลดรายจ่าย

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.เกิดการจัดตั้งกลุ่มที่เป็นรูปร่าง มีการแบ่งงานกันทำ 2. เกิดงาน เกิดรายได้เสริม ลดหนี้ เกิดสภาองค์กรชุมชน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

1. มีการแบ่งกลุ่มสำรวจเป็น 5กลุ่ม
2. มีฐานข้อมูลในชุมชนเพื่อจะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป
3. คณะทำงานมีความสามัคคีช่วยเหลือกันในการทำงาน เช่นในเวลาลงสำรวจข้อมูลก็จะช่วยกันสอบถามในแต่ละครัวเรือน
4. คณะทำงานยังต้องทำความเข้าใจกับชาวถึงการสำรวจข้อมูลจะเกี่ยวข้องอย่างไรกับการลดรายจ่ายแก้ไข โดยต้องทำความเข้าใจประชาชนให้ทราบถึงการสำรวจข้อมูลเพื่อจะได้นำข้อมูลไปสรุปเป็นภาพรวมของหมู่บ้านและก็จะคืนข้อมูลให้ชุมชนทราบต่อไป

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

2.1 คณะทำงานร่วมกับ อสม.และกลุ่มเยาวชน ล้อมวงคุยกันเพื่อออกแบบสำรวจข้อมูล ข้อมูลประกอบด้วย -ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน -ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้รายรับ -ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ สํารวจหนี้สินครัวเรือน -ข้อมูลสถานะสุขภาพ ทีมงานร่วมทำการเก็บแบบสำรวจ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน สมาชิกกลุ่มประกอบด้วยเยาวชนวัยทำงานและ อสม. (ประมาณ 1 เดือน) 2.2 ทุกคนสอบถามข้อมูลจากครัวเรือน โดยสอบถามให้มากที่สุด เป็นการสอบถามที่ใกล้ชิดเกี่ยวกับวิถีความเป็นอยู่ของคนในชุมชน โดยให้เยาวชน 5 คนร่วมมือทำงานกับ อสม.ประมาณ 10 คน และผู้สูงอายุ 5 คน เป็นการสร้างความสามัคคีและร่วมมือของคนในชุมชน ทำแบบสอบถาม (ประมาณ 1 เดือน) 2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่เก็บจากการสำรวจ มานั่งวิเคราะห์แยกเป็นรายข้อหนี้สินอะไรมากที่สุด อะไรน้อย มีการฟุ่มเฟือยมากแค่ไหน แยกเป็นรายได้ ทำให้ได้ทราบสถานะสุขภาพ ภาพรวมของหมู่บ้านและข้อมูลที่เป็นปัญหาหนี้สิน (ประมาณ 1 เดือน)

2.4 จัดทำข้อมูลนำเสนอเป็นแผ่นพับ เพื่อแจกจ่ายข้อมูลให้กับทุกครัวเรือน ได้รับทราบสถานะสุขภาพของชุมชนตนเอง เป็นการสร้างความตระหนักร่วม โดยใช้มโนราห์ที่ชาวบ้านมีความศรัทธาและมีความเชื่อและสนใจในการขับร้องบทกลอนมโนราห์ที่ใช้การประสานงานเพื่อให้เกิดความเชื่อและความศรัทธาให้ประชาชนทราบ (ประมาณ 2 เดือน)

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมสำรวจข้อมูลหนี้สินครัวเรือนในชุมชนโดยได้นัดพบเพื่อเตรียมความพร้อมและชี้แจงกันอีกครั้งก่อนลงสำรวจจริง โดยนำแบบสอบถามที่ได้ร่วมกันออกแบบมาสำรวจ ซึ่งได้แบ่งกลุ่มคณะทำงานออกเป็นกลุ่มละ 5 คน ในการสำรวจทำการสำรวจข้อมูล 380 ครัวเรือน ซึ่งจะใช้เวลา 1 เดือน ในการสำรวจข้อมูลซึ่งในแต่ละกลุ่มก็จะช่วยกันสำรวจข้อมูลและจะนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์แยกออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อสรุปทำเป็นข้อมูลคืนให้กับชุมชนต่อไป และหลังจากนั้นนางเยาวภาคำแห่งผู้รับผิดชอบโครงการก็ได้ให้กำลังใจกับคณะทำงานทุกคนให้มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานเพื่อจะเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมกันพัฒนาชุมชนซึ่งจะทำให้พวกเราที่มีความภาคภูมิใจในการทำงานและพัฒนาชุมชนพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง หลังจากนั้นก็ได้ออกไปสำรวจแบ่งตามโซนที่ได้แบ่งไว้ให้สำรวจให้เสร็จในเวลา 1 เดือน และก็นัดกิจกรรมครั้งต่อไปในวันที่ 14 พ.ย. 2558 กิจกรรมสภาผู้นำบ้านทรายขาว ครั้งที่ 4

3. จัดทำบัญชีครัวเรือน

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
3.1 จัดทำบัญชีครัวเรือน ครั้งที่ 1		
วันที่ 23 ธันวาคม 2558 เวลา 09:00-15:00 น.	80	150

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
เพื่อมีความรู้ความเข้าใจในการทำบัญชี

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1. ทำให้รู้รายรับ รายจ่ายในชีวิตประจำวัน ว่าวันหนึ่งเราได้มาเท่าไรจ่ายไปแค่ไหน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 150 คน
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้ถึงประโยชน์ในการทำบัญชีครัวเรือนเพราะจะได้รู้รายรับรายจ่ายของครัวเรือน
3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ฝึกหัดการทำบัญชีครัวเรือนของแต่ละบ้าน

4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความสนใจที่จะทำบัญชีครัวเรือนเพราะจะได้รู้ การใช้จ่ายเงินในครัวเรือนสิ่งไหนที่ไม่จำเป็นหรือจำเป็นที่จะใช้จ่ายและจะได้มีเงินออมเก็บไว้ด้วย

การทำบัญชีครัวเรือนนั้น ทำให้เรารู้การใช้จ่ายของเราในแต่ละเดือน ช่วยให้สามารถตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในออกไปได้ทำให้มีเงินเหลือมากขึ้น เช่น ค่าบุหรี่ปั๊วหรือค่าโทรศัพท์ เป็นต้นและทำให้รู้จักคิดให้รอบคอบก่อนจะใช้จ่ายอะไร จะได้ว่าอะไรที่ไม่จำเป็นหรือจำเป็นที่จะต้องใช้จ่าย และได้มีเงินเหลือ เก็บไว้เป็นเงินออมเก็บไว้ใช้จ่ายยามจำเป็นอีกด้วย

หลักการทำบัญชีรับ-จ่าย

- จัดทำแบบฟอร์มบัญชีรับจ่ายอย่างง่าย ให้สะดวกต่อการจดบันทึก - จดบันทึกรายการเรียงลำดับตามเหตุการณ์ที่เป็นจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละอย่าง ในแต่ละวัน
- สรุปยอดเงินรายรับรายจ่าย ประจำวัน เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกิจการประจำวัน
- ยอดเงินคงเหลือจะได้เป็นเงินออมส่วนหนึ่งเพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็น

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

เรียกประชุมหมู่บ้าน โดยกลุ่มครัวเรือนเป้าหมายมาเรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือน โดยวิทยากร เช่นครูที่เกษียณหรือครูคน. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่มีความรู้ด้านการทำบัญชีครัวเรือนมาอบรมการทำบัญชีครัวเรือน ทั้งรายรับรายจ่าย เพื่อให้เห็นภาพรวมการใช้จ่ายประจำวัน โดยดำเนินการ

1. จัดกลุ่มการทำบัญชีครัวเรือนโดยให้ผู้มีความรู้มาทำการทำบัญชี ที่บ้านผู้ใหญ่
2. ให้แต่ละครัวเรือนไปจัดทำการทำบัญชีเองที่บ้าน
3. สรุปบัญชีของครัวเรือนของแต่ละครัวเรือนมาแลกเปลี่ยนการทำบัญชีที่ได้
4. ให้บัญชีครัวเรือนเป็นกลไกในการขับเคลื่อนในการบูรณาการกับสหกรณ์
5. ทำบัญชีครัวเรือนไปเรื่อยๆพร้อมกับการจัดตั้งกลุ่มเพื่อให้ดูการเปลี่ยนแปลงของรายรับรายจ่าย

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมจัดทำบัญชีครัวเรือนครั้งที่ 1

09.00-09.30น. ลงทะเบียน 09.40-12.00น. นางสาวสุทธา จันทร์ปรุง นักวิชาการเกษตรชำนาญการวิทยากรผู้จะมาให้ความรู้การทำบัญชีครัวเรือน มาทำความเข้าใจกับผู้เรียนรู้ และสอนให้เห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือนการทำบัญชี คือ การจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในการดำรงชีวิตของตนเอง และภายในครอบครัวข้อมูลที่ไดจากการบันทึกจะเป็นตัวค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปในแต่ละวันแต่ละ สัปดาห์แต่ละเดือนจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนชีวิตและกิจกรรมต่างๆในชีวิต ในครอบครัวจะเป็นการการจดบันทึกรายการเกี่ยวกับการเงินทุกรายการ ทั้งที่ได้รับเข้ามาและที่ต้องจ่ายออกไปในแต่ละวัน

การทำบัญชีบันทึกรายรับ - รายจ่าย เป็นการบันทึกรายรับรายจ่ายของแต่ละวัน เปรียบเสมือนเป็นการวางแผนการเงินใช้จ่ายให้ถูกวิธี และทำให้ตัวเราเองเป็นคนที่มีระเบียบวินัยเพิ่มมากขึ้น จะได้ดูรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และสอนให้รู้จักประโยชน์ของการทำบัญชี

การทำบัญชีบันทึกรายรับ-รายจ่าย ประจำวัน ท่านสามารถแบ่งแยกเป็นตารางที่มีส่วนประกอบ ได้ดังนี้ รายรับ คือรายรับที่เราได้รับมาเช่นเงินเดือน ค่าขายของได้พ่อแม่ให้เงินมาจ่ายค่าขายผลผลิตทางการเกษตร ได้เงินที่ได้จากการขายสินค้าเงินที่ได้ จากการทำงาน เป็นต้นส่วนรายจ่ายคือสิ่งที่เราต้องจ่ายออกไปทั้งหมด เช่น ค่าอาหาร ค่าเชื้อเพลิงรถค่าปุ๋ย ค่าเทอมให้ลูก ค่าโทรศัพท์ค่าเสื้อผ้า ค่าน้ำค่าไฟ เป็นต้น ส่วนประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือน 1.เพื่อจดบันทึกรายการการดำเนินงานกิจการเรียงลำดับก่อนหลัง ในเรื่องของการใช้จ่ายเงินในแต่ละวัน 2.ง่ายต่อการตรวจสอบการจ่ายเงิน ก็คือเราได้รู้ว่าเงินของเราได้จ่ายอะไรไปบ้างได้รับจากส่วนไหนบ้างรับมาเท่าไรถือว่า 3. เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน 4. เพื่อรู้รับ-รู้จ่าย-รู้เก็บ..ไม่อด “จืดแล้วไม่จน” จะได้มีเงินออมไว้ด้วย 5. เพื่อรับรู้รายได้และรายจ่ายที่แน่นอน รวมทั้งทราบค่าใช้จ่าย ที่ฟุ่มเฟือย ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น จะได้ว่าและจะได้ลดในสิ่งที่ไม่จำเป็น และหยุดพักรับประทานอาหารว่างหลังจากนั้นก็ เป็นบทเรียนและสอนบัญชีการทำเกษตรแยกบัญชีครัวเรือน คณะวิทยากรสอนให้ผู้เรียนรู้ทำบัญชีง่ายๆ ของผู้เข้าเรียนรู้ และมาเรียนรู้ถึงหลักการทำบัญชีรับ-จ่าย

12.00น. พักรับประทานอาหาร 13.00น.ภาคบ่าย ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ฝึกการทำบัญชีครัวเรือน อย่างง่าย ทำบัญชีจริง โดยคณะวิทยากรให้ทำบัญชีครัวเรือนใน วันที่ผ่านมาหรือใครอาจจะทำในสัปดาห์ที่ผ่านมาและก็ได้

ฝึกกันทำทุกคน หลังจากที่ทุกคนเข้าใจ และได้ลองฝึกหัดทำแล้ว วิทยากรก็ฝากให้ทุกคนได้กลับไปทำที่บ้าน แล้วค่อยมาเรียนรู้กันว่าไปทำมาแล้วมาสรุปกันแต่ละครัวเรือนนั้นมีการใช้จ่ายเป็นไปบ้างสิ่งไหนเป็นสิ่งที่ฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นหรือสิ่งไหนเป็นสิ่งจำเป็นและหลังจากนั้นผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ร่วมกันถ่ายรูปกับวิทยากร 15.00น. ปิดประชุม

4. วิเคราะห์หนี้ครัวเรือน

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
4.1 วิเคราะห์หนี้ครัวเรือน ครั้งที่ 1		
วันที่ 17 ธันวาคม 2558 เวลา 10:00-15:00 น.	60	80

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมทราบถึงสาเหตุที่มีหนี้สินและวิธีการลดหนี้สินครัวเรือน

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.มีการวิเคราะห์ข้อมูลหนี้สิน 2.เกิดการรับรู้เพื่อสร้างตระหนัก

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลการวิเคราะห์หนี้ครัวเรือน จากการพูดคุยกับประชาชนถึง สาเหตุสำคัญของการก่อหนี้สินคือ

1. ความอยากมี อยากได้ เกิดกิเลส รสนิยมสูงเกินกว่ารายได้ คือการก่อหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กับวัตถุประสงค์และค่านิยม กับกระแสทางการตลาดที่คอบ ออกผลิตภัณฑ์ สินค้าใหม่ๆ ทำให้เกิดความอยากสุดท้ายต้องก่อหนี้สินเพื่อสนองความต้องการความอยากของตนเอง
2. อีกสาเหตุคือค่านิยมทางสังคมที่ผิดๆ เข้าทำนองเห็นช้างขี้แล้วอยากขี่ตามบ้าง เห็นคนอื่นเขา ซื้อทรัพย์สินใหม่ๆ ก็อยากซื้อตามเขาโดยไม่ดูตัวเองว่า เขาซื้อเพราะพื้นฐานครอบครัวที่ดี หรือคนรวย สามารถซื้อทรัพย์สินต่างๆได้ด้วยเงินสดไม่ต้องเสียดอกเบี้ย แต่การซื้อตามเขาต้องก่อหนี้สิน กู้ยืมเงินมาซื้อซึ่งต้องมีการจ่ายดอกเบี้ยและผ่อนชำระเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่งกว่าจะหมด
3. การไม่รู้จักตัวเองรายได้ต่ำ รสนิยมสูง เพราะอยากได้-อยากมีเกินตัวคือ อยากไม่รู้จัก อันนั้นก็อยากมี อันนี้ก็อยากได้วิธีแก้ก็คือ พยายามลดความต้องการ ใช้ความอดทนมากๆ
4. หลายคนยอมเป็นหนี้เพราะสามารถเห็นโอกาสในอนาคตคือ เมื่อมีการลงทุนแล้วคำนวณ คาดว่าหากขายกิจการยอมเป็นหนี้ในวันนี้ แต่สามารถคืนเงินได้แน่แล้วที่เหลือก็จะกำไรล้วนๆต่อไปในอนาคต เมื่อเศรษฐกิจไม่ดีทำให้เป็นหนี้เพิ่มเติม
5. เป็นหนี้ภาคบังคับ เห็นบ่อยและมีเยอะ ในกลุ่มเกษตรกรหรือนักเรียน นักศึกษา รัฐมักจะบังคับให้กู้เงินเพื่อนำมาลงทุนเวลาเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เพื่อฟื้นฟู ไร่ นา สวน และทำให้เป็นหนี้ต่อๆ กันไปเรื่อยๆ

วิธีการแก้

1. ปัญหาความอยากมืออยากได้ และค่านิยมทางสังคมที่ผิดๆ ให้เรียนรู้ความเพียงพอ ทำบัญชีครัวเรือน ลดรายจ่าย
2. การแก้ภาวะที่ตกอยู่ในปัญหานี้สิน วิธีแก้ปัญหานี้สินที่ดี คือการป้องกันไม่ให้เกิดหนี้หรือก่อหนี้ โดยหยุดความอยาก มืออยากได้ และหยุดค่านิยมทางสังคมที่ผิดๆ
3. ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงดีที่สุด

สรุปผลการดำเนินงานตามกิจกรรมโครงการ สรุปว่า

1. ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมวิเคราะห์หนี้ 80 คน และได้ร่วมกันสรุปแนวทางการเกิดหนี้ในระดับครัวเรือน
2. ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการลดหนี้ระดับครัวเรือน
3. กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้และเข้าใจเส้นทางการเกิดหนี้ครัวเรือน
4. จากการเชิญครัวเรือนเข้าร่วมโครงการฯ ได้มีการแบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลเหตุของการเกิดหนี้ โดยชาวบ้านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

เชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมวิเคราะห์ชุมชนและวิเคราะห์ครัวเรือนของตนเอง เกี่ยวกับสาเหตุการเกิดหนี้สิน วิธีการลดหนี้สินครัวเรือน และแนวทางของชุมชนในการลดหนี้สิน

1. ใครเป็นหนี้สินเท่าไร มีด้านอะไรบ้าง หนี้ที่เราเป็นเกิดจากอะไร
2. หนี้ที่เราเป็นนี้สามารถลดได้หรือไม่มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะก่อหนี้เพิ่ม หรือตัดหนี้นี้ออกไป

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เรียนรู้การวิเคราะห์หนี้ครัวเรือน โดยเริ่มเวลา 9.30-10.30น. ชาวบ้านลงทะเบียนที่บ้านผู้ใหญ่ จากนั้นก็แบ่งกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์การเกิดหนี้ของแต่ละคนในชาวบ้านที่เข้าร่วมประชุม และแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้ไปสำรวจมาแต่ละครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเป็นตัวอย่างในชุมชนต่อไป

5. จัดทำแผนครัวเรือนลดหนี้

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
5.1 จัดทำแผนครัวเรือนลดหนี้ ครั้งที่ 1		
วันที่ 30 ธันวาคม 2558 เวลา 09:00 น.	80	80

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แก้ปัญหาของตนเอง(ผู้เข้าร่วมโครงการ)

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน 2.ทราบสถานะตนเองเกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย 3.เกิดภูมิคุ้มกันระดับครัวเรือน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

1. ผู้เข้าร่วมโครงการ 80 คน
2. มีการยอมรับกันมากขึ้นเพราะผู้เข้าร่วมกิจกรรม กล่าวบอกหนี้สินของตนเอง กล่าวเปิดเผยปัญหาซึ่งกันและกัน โดยจะให้คนอื่นร่วมวางแผนในการลดค่าใช้จ่ายที่เกินความจำเป็นที่ฟุ่มเฟือย
3. มีการร่วมกันแลกเปลี่ยน และหาทางออกในการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เช่น ค่าเสื้อผ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าบุหรี ค่าห่วย ก็ให้ลดในการจ่าย เพราะเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นมากเท่าไร
4. มีแนวทางการบริหารจัดการหนี้ระดับครัวเรือน

แนวทางการลดหนี้และบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน

จากการพูดคุย ประชาชนให้ความเห็นตรงกัน ว่า เราควรบริหารจัดการหนี้ มีแนวคิดดังนี้

- 1) หาแหล่งรายได้ที่หลากหลาย เป็นการลดการพึ่งพารายได้เพียงแหล่งเดียว การมีรายได้ที่หลากหลาย เป็นการกระจายความเสี่ยงจากการสูญเสียรายได้จากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง และทำให้ครัวเรือนยังคงมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ดี
- 2) การลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เป็นการสร้างวินัยทางการเงิน โดยเริ่มต้นจากการทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งทำให้สามารถลดทอนค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและนำเงินส่วนที่เหลือมาชำระหนี้สินของครอบครัวได้
- 3) การสร้างวินัยในการออม หากครัวเรือนมีการออมและสะสมความมั่งคั่งเพียงพอต่อการใช้จ่ายในยามจำเป็นจะสามารถลดการพึ่งพาการกู้ยืมได้
- 4) การไตร่ตรองก่อนก่อหนี้ โดยพิจารณาถึงความจำเป็นในการก่อหนี้ และไตร่ตรองให้รอบคอบว่าหนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต และลำดับความสำคัญของการก่อหนี้ก่อนการกู้ยืม ซึ่งทำให้ครัวเรือนสามารถบริหารหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

จัดทำแผนครัวเรือนลดหนี้ ทุกครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องร่วมกันประเมินตนเอง โดยมานั่งจัดทำแผนครัวเรือนเพื่อลดหนี้ โดยครัวเรือนร่วมกันวางแผนว่าครัวเรือนตนเองจะลดหนี้ได้อย่างไร อะไรคือปัญหาความฟุ่มเฟือยในครัวเรือน และครัวเรือนจะมีลำดับขั้นตอนลดหนี้ได้อย่างไร

กิจกรรมที่ทำจริง

09.30น.-10.00น. ลงทะเบียน

10.00น. อาหารพร้อม และมาชี้แจงกิจกรรมที่จะทำกันครั้งนี้ โดยคณะทำงานโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการช่วยกัน เรื่องหนี้สินและจัดการแก้ปัญหาหนี้สินเพื่อส่งเสริมและคุยกันจะจัดกิจกรรมเรียนรู้ การนำวัสดุในครัวเรือนแลผลผลิตที่มีในชุมชน มาเพิ่มมูลค่าให้ครัวเรือน

12.00น. พักรับประทานอาหาร

13.00น. หนี้การศึกษาของบุตร เช่น ส่งลูกเรียนเอกชน หนี้จากผลผลิตตกต่ำ เกิดจากสภาพดินฟ้าอากาศ หนี้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เช่น ชื้อโทรศัพท์ ชื้อรถยนต์ และหนี้การพนัน หนี้ที่เกิดจากการใช้ในครัวเรือน เช่น การที่ราคาผลผลิตตกต่ำ ใช้จ่ายมากกว่ารายได้

บันทึกผลการพูดคุยวันนี้ผู้รับผิดชอบโครงการและเจ้าหน้าที่จากสหกรณ์ ได้เล่าให้ฟังสถานการณ์หนี้สินของคนไทยและภาคใต้ ดังนี้

ในช่วงปี 2557 – 2558 ระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา ระดับหนี้ครัวเรือนของไทยปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนก่อให้เกิดความกังวลว่าหนี้ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วอาจจะสร้างปัญหาต่อระบบเศรษฐกิจได้ โดยพบว่าระดับหนี้ครัวเรือนของไทยเพิ่มขึ้นจากปี 2554 ที่ร้อยละ 70.4 ต่อ GDP เป็นร้อยละ 82.3 ต่อ GDP ในปี 2556 และหากพิจารณาในมิติของแต่ละครัวเรือนแล้ว ก็มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างสอดคล้องกัน อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ฐานะการเงินของครัวเรือนไม่สามารถพิจารณาด้านหนี้สินเพียงอย่างเดียว แต่ต้องวิเคราะห์ด้านรายได้ การออม สินทรัพย์ สาเหตุการก่อหนี้ และความสามารถในการชำระหนี้ประกอบด้วย จึงจะสามารถวิเคราะห์ได้ว่าปัญหาหนี้ครัวเรือนไทยเข้าขั้นวิกฤติหรือไม่ ทั้งนี้ หนี้ครัวเรือนที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจและการเงินได้ โดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจชะลอตัวอย่างในปัจจุบันย่อมกระทบต่อรายได้ของภาคครัวเรือน ทำให้การบริโภคและความสามารถในการชำระหนี้ลดลง จนอาจกลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและเศรษฐกิจมหภาคได้ในที่สุดดังนั้น

จะเห็นว่าปัญหาหนี้ครัวเรือนเป็นปัญหาสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามตั้งแต่ปี 2554 สัดส่วนครัวเรือนที่เป็นหนี้ของภาคได้อยู่ที่ระดับร้อยละ 47.3 ลดลงจากร้อยละ 54.8 ในปี 2552 เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรสำคัญของภาคได้อย่างยางพารา และปาล์มน้ำมันปรับตัวสูงขึ้นมาก ส่งผลให้รายได้เกษตรกรเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจนต่อมาปี 2556 สัดส่วนครัวเรือนที่มีหนี้กลับปรับเพิ่มขึ้นอีกครั้งมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 48.1 เป็นผลจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจ และส่งผลต่อพวกเราโดยตรงคือ ราคายางพาราทดต่ำ ทำให้มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นถึงระดับ 134,893 บาท

6. รวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ แก้ปัญหาหนี้สิน

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
6.1 รวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ แก้ปัญหาหนี้สิน		
วันที่ 28 พ.ค. 2559 เวลา 09:00 น.	80	80

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อเป็นการรวมกลุ่ม สร้างอาชีพ

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.เกิดการจัดตั้งกลุ่มที่เข้มแข็งขึ้น 2.เกิดความสามัคคีในชุมชน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 80 คน

ผลลัพธ์ : มีผู้เข้าร่วมที่สนใจการปลูกพืชไร่ดินอย่างมากและการนำวัสดุมาประยุกต์เป็นขณะอีกทั้งได้รู้วิธีการทำเชื้อรา

ปัญหาที่พบ :

1. พืชเสริมบางชนิดที่เรียนรู้มาไม่มีพันธุ์ เช่น กระจวาน ดาหลาดต้องจัดหาแล้วแบ่งพืชพันธุ์
2. มีผู้สนใจที่อยากปลูกพืชไร่ดินเป็นจำนวนมากแต่ยังขาดต้นทุนในการเตรียมท่อภาชนะต่างๆ จึงทำให้ผู้เข้าร่วมไม่สามารถทำได้อาจต่อไปภายหน้าให้มีการรวมกองทุนพร้อมทำแปลงสาธิตในการทดลองปลูกก่อน

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

จัดตั้งกลุ่มแกนนำ โดยให้มาเรียนรู้อบรมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้รู้จักพึ่งพาตนเอง โดยจัดตั้งเป็นกลุ่มต่างๆ เช่น

- กลุ่มสมุนไพร มีปราชญ์ชาวบ้านคือ นายทิ่ง รัตนบุรีและ นายกิตพงษ์ สุขอนันต์ มาให้ความรู้เรื่องสมุนไพรกับกลุ่มที่มีความสนใจ โดยมาประชุมอาทิตย์ละ 1 ครั้ง

- กลุ่มเกษตรกรผสมผสาน โดยมีอยู่แล้วในวิถีชุมชนรวบรวมมาเป็นกลุ่ม มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถามความคิดเห็น และศึกษาดูงานร่วมกัน โดยประชุมเดือนละครั้ง
- นวดแผนไทย มีปราชญ์ด้านการนวดคือ นางสาวอรวัลย์ สกุลแก้วมาให้ความรู้ผู้ที่สนใจด้านการนวด โดยประชุมเดือนละ 2 ครั้ง
- แปรรูปอาหาร รวบรวมผู้ที่สนใจด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในชุมชน ให้คนในชุมชนตระหนักถึงการแปรรูปอาหาร ถ้าต้องศึกษาเพิ่มเติมศักยภาพ วิทยุวิทยุการด้านการแปรรูปอาหารมาให้ความรู้เพิ่มเติม โดยประชุมเดือนละ 2 ครั้ง -ไม่ดอกไม้ประดับ รวบรวมกลุ่มผู้ที่มีความชอบไม้ดอกไม้ประดับที่มีอยู่แล้วในชุมชน มาจัดเป็นกลุ่มเป็นองค์กร เป็นสภากลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ โดยประชุมเดือนละครั้ง

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้ได้เชิญนักวิชาการเกษตรชำนาญการ นายสนชัย เมียงเมิน มาให้ความรู้ด้านการเกษตร ความรู้ด้านสมุนไพรต่างๆอีกหลายชนิดที่เรายังไม่รู้ และการปลูกพืชแบบสมัยใหม่ที่ไม่เพียงแค่ปลูกเป็นแปลงสวนเท่านั้นสามารถนำวัสดุข้างของที่ไม่ใช่แล้วภายในบ้านสามารถนำมาทำเป็นภาชนะสำหรับการใส่ปลูกพืชผักได้ เช่น กระป๋อง กระสอบ ใส่กระถาง ล้อรถยนต์ แล้วอธิบายถึงการปลูกพืชไร้ดินหรือปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ การเพาะปลูกผักระบบไฮโดรโปนิคส์ คือระบบการปลูกพืชในน้ำที่มีสารละลายอาหารพืชอยู่ครบถ้วน ทำให้พืชเจริญเติบโตได้อย่างปกติ พืชไม่มีความเครียดจากการขาดน้ำและธาตุอาหาร ข้อได้เปรียบของการปลูกพืชระบบไฮโดรโปนิคส์คือ

1. ควบคุมการใช้ธาตุอาหารของพืชได้ง่ายกว่าการปลูกพืชในดิน
2. ลดค่าแรงงานในการเตรียมพื้นที่ปลูกได้มาก
3. ประหยัดน้ำกว่าการให้น้ำกับพืชที่ปลูกทางดิน ไม่น้อยกว่า 10 เท่า
4. ควบคุมโรคในดินได้ง่ายกว่าการปลูกพืชในดินตามปกติ
5. สามารถปลูกพืชได้ในพื้นที่ที่ไม่สามารถปลูกพืชในดินได้ เช่น ดินไม่ดี หรือบนพื้นปูน
6. ได้ผลผลิตค่อนข้างสม่ำเสมอ และมีคุณภาพดีกว่าการปลูกในดิน
7. ให้ผลตอบแทนสูงกว่าการปลูกพืชในดิน
8. ประหยัดเมล็ดพันธุ์มากกว่าการปลูกแบบใช้ดิน แต่การปลูกผักในระบบนี้ก็มีข้อด้อยอยู่บ้าง คือต้องลงทุนสูงในเรื่องอุปกรณ์ต่างๆ ผู้ปลูกต้องมีความรู้ด้านการจัดการ และเทคโนโลยีที่ใช้ในระบบปลูกต้องมีระบบน้ำและระบบไฟฟ้าที่พร้อม ขณะเดียวกันต้องยอมรับว่า มีข้อจำกัดของชนิดพืช ไม่สามารถปลูกพืชทุกชนิดที่สามารถปลูกในดินได้ นอกจากนี้ ยังมีการแพร่กระจายของเชื้อโรคทางน้ำในระบบได้เร็วและยากต่อการควบคุม หากอุณหภูมิของสารละลายเกิน 29 องศาเซลเซียส ปริมาณออกซิเจนในสารละลายจะลดต่ำ อาจส่งผลเสียต่อการปลูกผักได้จึงเป็นการแนะนำสำหรับผู้ที่มิทุนหรือปลูกเล็กน้อยเพียงเพื่อต้องการบริโภคไว้ในครัวเรือนแต่ทั้งนี้ก็ให้ความรู้ถึงการปลูกพืชสมัยใหม่เพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมเกิดประกายไอเดียว่าการปลูกพืชผักนั้นไม่ใช่เพียงแค่การปลูกกับดินเท่านั้นจากนั้นให้ความรู้กับผู้ที่เข้าร่วมได้สอบถามหรือถามคำถามที่อยากรู้คำตอบจากผู้ชำนาญการทางเกษตร ถึงพืชผักที่ปลูก โดยพืชผักส่วนมากนั้นจะดัดยเชื้อรากินทำให้ผลผลิตเสียหายและตายในที่สุด ผู้ชำนาญการจึงแนะนำวิธีการทำเชื้อราแบบง่าย (ไตรโคเดอร์มา) โดยอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการขยายเชื้อสดหัวเชื้อราไตรโคเดอร์มา 1 ขวด 20 กรัมผลิตเชื้อสดได้ 15-20 กิโลกรัม วิธีการหุงข้าวเพื่อขยายเชื้อราทำได้โดย

- หุงปลายข้าวด้วยหม้อหุงข้าวไฟฟ้า ใช้ข้าว 3 ส่วน น้ำ 2 ส่วน หรือ ข้าว 2 ส่วน น้ำ 1 ส่วน
- ปลายข้าว 600 กรัม ใส่ น้ำ 0.5 ลิตรจะได้ข้าวสุกประมาณ 1 กก.
- ตักปลายข้าวสุกขณะร้อน ประมาณ 2 ทัพพีใส่ถุงพลาสติกทึบร้อนขนาด 6*12 นิ้ว หรือประมาณถุงละ 250 กรัม รอให้ข้าวเย็นจึงใส่เชื้อ ใส่หัวเชื้อราไตรโคเดอร์มา
- เหยาะหัวเชื้อ 1-2 หยาะ ลงในถุงข้าวที่เย็นแล้ว บริเวณที่สะอาดและลมสงบเพื่อลดการปนเปื้อน
- ใช้ยางรัดปากถุง ให้แน่น หรือใช้ลวดเย็บกระดาษ แล้วเขย่าให้เชื้อกระจายทั่วทั้งถุง -ใช้เข็มแทงไม่น้อยกว่า 30 รู กระจายข้าวในถุง ไม่วางซ้อนกัน ดึงกลางถุงไม่ให้พลาสติกแนบข้าว

การบ่มเชื้อราไตรโคเดอร์มา วางถุงเชื้อในท้องที่สะอาด ปลอดภัยมด ไร และสัตว์อื่นๆ อากาศไม่ร้อน ไม่ตากแดด แต่มีแสงสว่าง บ่มไว้ 5-7 วัน ภาพนี้หลังจากบ่มแล้ว 2 วัน เชื้อราชนิดสดที่เจริญเต็มที่จะสร้างสปอร์สีเขียวเข้ม ภาพนี้หลังจากบ่มแล้ว 5-7 วัน ควรนำไปใช้ทันที หรือเก็บไว้ในตู้เย็นช่องธรรมดา ได้ไม่เกิน 1 เดือน

จากนั้นช่วงบ่ายเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักจากพืชในชุมชนโดยจะเน้นเรื่องคุณสมบัติของสมุนไพรหรือพืชนั้น เช่น ผลไม้รสเปรี้ยวจะให้ทำหมักส่ายในจอกได้ดี สมุนไพรเผ็ดร้อนเรื่องไล่แมลง ผลไม้ที่มีความหวานบำรุงผล ถั่วฝักยาวฝักบุงยืดข้อ เป็นต้น โดยทั้งเป็นการรพุดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ที่เข้าร่วมประชุมหลังจากนั้นได้นำผู้ร่วมประชุมกับทั้งคณะไปปลูกต้นไม้ยืนต้นต่างๆ พร้อมบอกถึงการปลูกต้นไม้ว่าต้นนี้เนื้ออ่อน เนื้อแข็งนิยมไปทำบ้านหรือทำเครื่องโต๊ะต่างๆ วัสดุไม้เหล่านี้มีราคาแพง เป็นต้นที่โตเร็วสามารถปลูกแซมในสวนยางสวนปาล์มได้ จากนั้นก็สามารถทิ้งไว้ประมาณ 3-4 ปีก็สามารถตัดขาดต้นไม้ได้

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
6.2 รวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ แก้ปัญหาหนี้สิน		
วันที่ 30 มิถุนายน 2559 เวลา 09.00-12.00 น.	80	80

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
ลดต้นทุนด้านเกษตร

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.เกิดการจัดตั้งกลุ่มที่เข้มแข็งขึ้น 2.เกิดความสามัคคีในชุมชน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : ผู้เข้าร่วมโครงการ 80 คน

ผลลัพธ์ : ได้เรียนรู้การผลิตทดแทนหรือแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร น้ำมันมะพร้าวและเรียนรู้เองเชื้อเห็ดแบบทำง่ายๆเอาจาวปลวกหรือรังของแม่ปลวก ข้าวสุก น้ำมาหมักรวมกัน 7-10 วัน ก็ทำเห็ดได้ และยังแนะนำเชื้อเห็ดมาเป็นน้ำหมักปุ๋ยดีเร็วกว่าน้ำหมักปกติ (สลายเร็ว) ได้เกร็ดความรู้กันหลายอย่าง และเรียนรู้เรื่องดิน การมีดินที่เหมาะสมกับพืช และปุ๋ยวัดค่า pH ของดิน การลดต้นทุน ปุ๋ยในดิน การหมักปุ๋ยใส่ดินเพื่อเสริมธาตุอาหารการใช้ปูนขาว การใช้โดโลไมท์ การวัดค่า ผู้เรียนรู้นำดินมาวัดค่า pH ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจ ปัจจัยสำคัญทำผลผลิตน้อย หรือตาย หรือปาล์มไม่ติดผล

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

- นางสาวสุธิษา จันทร์ปรุง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กล่าวเปิดและแนะนำ นายโชติพันธ์ นักวิชาการชำนาญการเกษตรอำเภอทุ่งสง มาเรียนรู้กันเรื่องเชื้อเห็ดโคน หรือเห็ดปลวก และการผลิตทดแทนหรือแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร น้ำมันมะพร้าวและเรียนรู้เองเชื้อเห็ดแบบทำง่ายๆเอาจาวปลวกหรือรังของแม่ปลวก ข้าวสุก น้ำมาหมักรวมกัน 7-10 วัน ก็ทำเห็ดได้ และยังแนะนำเชื้อเห็ดมาเป็นน้ำหมักปุ๋ยดีเร็วกว่าน้ำหมักปกติ(สลายเร็ว)ได้เกร็ดความรู้กันหลายอย่าง
- พักเที่ยง

- เรียนรู้เรื่องดินการมีดินที่เหมาะสมกับพืช และปุ๋ยวัดค่า ph ของดิน การลดต้นทุน ปุ๋ยในดิน การหมักปุ๋ย ใส่น้ำเพื่อเสริมธาตุอาหารการใช้ปูนขาว การใช้โดโลไมท์ การวัดค่า ผู้เรียนรู้นำดินมาวัดค่า ph ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจ ปัจจัยสำคัญทำผลผลิตน้อย หรือตาย หรือปลาล้มไม่ติดผล

กิจกรรมที่ทำจริง

- นางสาวสุธิษา จันทร์ปรุง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กล่าวเปิดและแนะนำ นายโชติพันธ์ นักวิชาการ ชำนาญเกษตรอำเภอทุ่งสง ให้ความรู้เรื่องการเพาะเห็ดโคน หรือเห็ดปลวก

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์*** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
6.3 รวมกลุ่มอาชีพเพื่อแก้ปัญหาหนี้สิน ครั้งที่ 2		
วันที่ 5 สิงหาคม 2559 เวลา 09:30-10.00 น.	80	100

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อครัวเรือนผู้เข้าร่วมโครงการและครัวเรือนในชุมชน

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

- 1.เกิดการจัดตั้งกลุ่มที่เข้มแข็งขึ้น
- 2.เกิดความสามัคคีในชุมชน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : ผู้เข้าร่วมโครงการ 80 คน

ผลลัพธ์ :

1. ได้นำไปบริโภคในครัวเรือน
2. สามารถพัฒนาเป็นอาชีพเสริมได้
3. เรียนรู้การนำมาตุกมาแปรรูปคือ เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงสภาพของวัตถุดิบ ให้เป็นผลิตภัณฑ์อาหารอยู่ใน สภาพที่เหมาะสม สะอาด และปลอดภัยต่อการบริโภค เป็นการถนอมอาหาร เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่มีความหลากหลาย เพิ่มทางเลือก และเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบแปรรูป ปลาตุกหรือสเค็ยเหมาะแก่การนำมาทำปลาไสวอน หรือ ปลาเค็มเพราะต้องเค็มเกลือให้เค็มก่อนแล้วค่อยทำการถนอมเป็นอย่างอื่น ที่เรียกว่าปลาไสวอนนี่ก็คืออวนในที่นี้คือ การเอาข้าวสารมาคั่วให้เหลืองสุกหอมแล้วปั่นให้ละเอียดแล้วจึงจะนำมารองที่ปลาแล้วเรียกว่า ปลาไสวอน การทำประเภนี้เรียกว่าการถนอมอาหารก็ได้เพราะจะได้เก็บไว้กินได้นานๆ เป็นการถนอม ซึ่งจะใช้ปลาได้สารพัดปลา

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

- เรียนรู้การนำมอดูมาแปรรูป ปลาตุ๋นกระเทียมเหมาะแก่การนำมาทำปลาใส่ถน ปลาตุ๋นก็อยู่เหมาะกับการนำมาทำรำ และเรียนรู้ขนาดของปลาเพื่อนำขายทอดตลาดอย่างเหมาะสม
- พักเที่ยง
- ช่วงบ่าย เริ่มปฏิบัติการทำปลาตุ๋นตามขั้นตอน การล้างปลา การใช้ส่วนผสมในการทำ วิธีผ่าปลา จากที่วิทยากรสอน สามารถนำไปแปรรูป เพื่อการจำหน่าย สร้างรายได้ให้เกิดในครัวเรือน พัฒนาเป็นอาชีพเสริมได้

กิจกรรมที่ทำจริง

- ช่วงเช้าเรียนรู้การนำปลาตุ๋นมาแปรรูปเป็นปลาตุ๋นรำ เพื่อเสริมรายได้
- ช่วงบ่าย เริ่มปฏิบัติการทำปลาตุ๋นตามขั้นตอน การล้างปลา การใช้ส่วนผสมในการทำ วิธีผ่าปลา จากที่วิทยากรสอน สามารถนำไปแปรรูป เพื่อการจำหน่าย สร้างรายได้ให้เกิดในครัวเรือน พัฒนาเป็นอาชีพเสริมได้

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
6.4 รวมกลุ่มอาชีพเพื่อแก้ปัญหาหนี้สิน ครั้งที่ 3		
วันที่ 10 สิงหาคม 2559 เวลา 09:30-10.00 น.	80	100

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ นำสมุนไพรมาใช้ในชุมชน มาแปรรูป

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.เกิดการจัดตั้งกลุ่มที่เข้มแข็งขึ้น 2.เกิดความสามัคคีในชุมชน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : ผู้เข้าร่วม 80 คน

ผลลัพธ์ : ได้นำมาใช้ในครัวเรือน และนำไปจำหน่ายสร้างเป็นรายได้ ได้นำสมุนไพรที่ติดต่อสุขภาพมาใช้ในการทำสบู่ยาสระผม

ปัญหาที่พบ : ขาดต้นทุน และคนไม่มั่นใจในผลิตภัณฑ์ ยึดติดกับยี่ห้อสินค้า แก้ไขโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัย หรือ ออ. เข้ามาชี้แนะว่าปลอดภัยไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายสามารถใช้ได้จริง

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

- คณะวิทยากรสอนขั้นตอนการทำ วิธีทำ และสรรพคุณของสมุนไพรที่นำมาผสมในสบู่ก้อน สบู่เหลว ยาสระผม เคล็ดลับการตัดแปรงสมุนไพรใช้แบบสด หมัก แห้ง เพื่อไว้เป็นส่วนผสม

- พักเที่ยง
- ช่วงบ่าย วิทยากรให้ปฏิบัติจริง การทำสบู่เหลว ครีมอาบน้ำ(สบู่เหลว) แชมพูสระผม

วิธีทำ การเตรียมอุปกรณ์ อุปกรณ์ ซึ่งวันนี้ทำสบู่ก่อนจากถ่านและขมิ้นน้ำผึ้ง ครีบาบน้ำจากขมิ้นหมักและมะขามเปียกใช้โพลีเอทิลีน อ่างน้ำสบายตัว ยาสระผมจากอัญชัญและน้ำมันมะพร้าว

กิจกรรมที่ทำจริง

- คณะวิทยากรสอนขั้นตอนการทำ วิธีทำ และสรรพคุณของสมุนไพรที่นำมาผสมในสบู่ก้อน สบู่เหลว ยาสระผม เคลต์ลดการตัดแปรงสมุนไพรใช้แบบสด หมักแห้ง เพื่อไว้เป็นส่วนผสม การทำสบู่ ใช้กลีเซอรินซึ่งมาจาก ธกส หรือศูนย์เรียนรู้กสิกรรมท่งสูง น้ำผึ้ง มะขามเปียก ผงขมิ้น ถ่านไฟ ฝักข้าว แอลกอฮอล์ และน้ำหอม
- วิธีทำ ตั้งไฟอ่อนๆใส่กลีเซอรินให้ละลายจากนั้นเมื่ออยากได้สบู่แบบไหนก็ใส่สมุนไพรที่ต้องการลงไปเล็กน้อย เช่นใส่ผงขมิ้นลงไปเล็กน้อย จากนั้นใส่น้ำหอมตามกลิ่นที่ชอบเพื่อเพิ่มความหอม จากนั้นเอาแอลกอฮอล์ไปฉีดที่แม่พิมพ์จากนั้นเคียวส่วนผสมให้เข้ากันจากนั้นจึงเทใส่แม่พิมพ์ที่เตรียมไว้ ทิ้งไว้ให้เย็นจะแข็งเป็นก้อนจากนั้นก็สามารรถนำไปใช้ได้เหมือนสบู่ทั่วไป น้ำยาล้างจานหรือน้ำยาซักผ้า สิ่งที่ต้องเตรียม น้ำสสะอาด F24 N70 เกลือ 1 กิโลกรัม ผงขมิ้น หรือดอกอัญชัญ น้ำหมักสบู่เปรี้ยว วิธีทำ สิ่งแรกละลายน้ำเกลือแยกไว้ก่อนแล้วแต่ปริมาณ กวนN70ให้เป็นครีมข้นขาวจากนั้นเติม F24จากนั้นเมื่อกวนแล้วเมื่อหนืดทำให้กวนได้ยากขึ้นก็ใส่น้ำเกลือที่เตรียมไว้ค่อยๆเติมไปเมื่อกวนแล้วหนืดก็ค่อยๆเติมน้ำเกลือลงไปอีกจนใส่น้ำเกลือจนหมด จากนั้นเติมน้ำหมักเปรี้ยวลงไปแล้วกวนส่วนผสมให้เข้ากันคดยการกวนนั้นต้องกวนเป็นทางเดียวกัน เมื่อส่วนเข้ากันแล้วก็เติมน้ำเปล่าสะอาดลงไป ค่อยๆเติมแล้วกวนให้เข้ากันจากนั้นก็ใส่ทีละนิดและกวนอีกทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆจนได้ปริมาณน้ำทั้งหมด 18 ลิตร สามารถนำไปล้างจาน ล้างรถ ซักผ้า ซัดพื้นซึ่งเป็นน้ำยาอเนกประสงค์เลยทีเดียว
- ช่วงบ่าย การทำสบู่เหลว ครีมอาบน้ำ(สบู่เหลว) เตรียมวัตถุดิบ หัวเชื้อสบู่เหลว1ชุด เกลือ2 ชิต ใช้ผงถ่าน เปลือกมังคุด น้ำผึ้ง น้ำมันมะขาม ขมิ้น
- วิธีการทำ กวนหัวเชื้อแล้วค่อยๆเติมน้ำเกลือลงไปจากนั้นเติมสมุนไพรที่ต้องการลงไปตามความต้องการ เช่นใส่น้ำผึ้งผสมมะขามเปียกแล้วขมิ้น กวนเรื่อยๆ จากนั้นเติมหัวโพลกลงไปนิดหน่อย ค่อยๆเติมน้ำลงไปเมื่อกวนใกล้เสร็จแล้วนั้นสามารถเติมน้ำหอมที่ต้องการลงไป เมื่อเบ็ดเสร็จแล้วทั้งหมดจะมีสบู่เหลว 3 ลิตร ใช้อาบน้ำได้

7. เรียนรู้ ผังฟาร์ม

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
7.1 เรียนรู้ ผังฟาร์ม ครั้งที่ 1	100	100

วันที่ 25 มีนาคม 2559 เวลา 09:00 น.

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับผังฟาร์ม

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

- 1.เกิดการถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนแนวทางการของแต่ละกลุ่มโดยแต่ละกลุ่มอาชีพร่วมกันศึกษา
- 2.เกิดความเข้าใจ และความรู้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ลดรายจ่ายด้านต่างๆ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต :

1. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 100คน
2. ปรากฏชาวบ้านได้มาพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดทำผังฟาร์มมีการพูดแนะนำถึงข้อดีต่างๆและข้อเสียที่จะเกิดขึ้นแต่ส่วนมากได้รู้ถึงข้อดีมากกว่าจึงทำให้ชาวบ้านสนใจมากยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ : มีบ้านตัวอย่างในการทำเกษตร ทั้งด้านปศุสัตว์ ด้านการเกษตรผสมผสานต่างๆอยู่แล้วนั้น แต่มีการทำที่เล็กน้อย ทำเรื่อยๆไม่ได้ตั้งใจที่จะเป็นอาชีพเสริมหรือมาลดรายจ่ายได้แต่อย่างไรเมื่อผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มาฟังทำให้จุดประกายหรือเป็นแนวทางในการที่คิดอยากจะทำเป็นรูปเป็นร่างที่ดีกว่าเดิม เพื่อสามารถลดรายจ่ายได้และเป็นอาชีพเสริมได้ดียิ่งขึ้น

ปัญหาที่พบ :

1. ปัญหาเกิดจากการขาดต้นทุนในการทำถึงแม้บางครั้งครอบครัวจะมีการเลี้ยงหรือปลูกผักอยู่บ้างแล้วแต่ยังมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพน้อย การดูแลไม่ครบวงจรทำให้ผลผลิตที่ออกมาน้อย วางแนวทางแก้ไขโดยให้ผู้มีความรู้และมีประสบการณ์ของการเลี้ยงสัตว์หรือปลูกผักนั้นๆมาแนะนำรายละเอียดพร้อมทั้งให้แม่พันธ์ที่ชาวบ้านสนใจคนละอย่างเพื่อนำไปเพาะขยายพันธ์ต่อไป
2. ปัญหาที่บ้านชาวส่วนใหญ่ที่ปลูกพืชคือทุกบ้านมีการปลูกบ้างไม่ปลูกบ้างเมื่อนำไปจำหน่ายแล้วไม่สามารถไปจำหน่ายได้ดีเท่าที่ควร จึงเกิดในเรื่องของการตลาดที่มีสินค้ามากเกินไป จึงแนะนำให้ผู้ที่ปลูกผักนั้นๆมารวมกลุ่มและมีการปลูกที่ต่อเนื่อง เพื่อให้หาพ่อค้าคนออกพื้นที่มารับการซื้อ

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

เป็นการเรียนรู้ผังฟาร์มครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นการเรียนรู้เกษตรกรพื้นบ้านจากปราชญ์ชุมชน จะจัดทำเวทีโดยให้ปราชญ์ชาวบ้านผู้นำชุมชน เข้ามาแนะนำความรู้ของตนเองให้คนในชุมชนรับทราบ พูดคุยปัญหาภายในหมู่บ้าน และนำกลุ่มต่างๆที่จัดตั้งขึ้น มาแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่างๆ ให้มีความรู้เพิ่มขึ้น จัดเวทีพูดคุยในชุมชน ในการทำผังฟาร์มของหมู่บ้านโดยการจัดสรรพื้นที่ในหมู่บ้านให้ครอบคลุมและเหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ ในชุมชนมีการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและสวนปาล์มเป็นส่วนใหญ่ โดยในผังฟาร์มนี้จะเป็นการทำผังเกี่ยวกับอาชีพเสริมนอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก โดยจะแบ่งผังฟาร์มในหมู่บ้านจากการที่มีคนในชุมชนได้ทำจริงอยู่แล้ว แต่ในชุมชนยังมีการต่างคนต่างทำไม่ได้มีการรวมกลุ่มไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์แต่อย่างใด ซึ่งการทำผังฟาร์มนี้ก็จากให้บ้านที่มีการทำอยู่แล้วให้เป็นบ้านตัวอย่างในการศึกษาเรียนรู้และให้มีจัดตั้งกลุ่มขึ้นใครที่สนใจอยากทำอะไรเป็นอาชีพเสริมก็สามารถเข้าร่วมกลุ่มนั้นๆได้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของแต่ละกลุ่มนั้นๆให้ดียิ่งขึ้น ให้คนในชุมชนได้เรียนรู้และลงมือทำที่หมู่บ้านโดยในหมู่บ้านที่จะให้เป็นบ้านตัวอย่าง ด้านปศุสัตว์ 1.ฟาร์มไก่ไข่: นางจิตติมา หนูไพนธ์ 2.ปลาในบ่อ : นายปรีชาทิมา 3.วัว : นายอุดร รัตนบุรีและ นายสมภาส แจ้ทอง 4.ไก่บ้านพื้นเมือง : ประพันธ์ คงสอง 5.เป็ดไข่ : นางสาว รัตนบุรี ด้านการเกษตรผสมผสาน มี 1.นายประจวบ รักบ้าน วรรณละภา ไทยเกื้อ นางปรีดา รัตนพันธ์ ปลูกผักผสมผสาน 2.นางณัฐชยา รัตนธ์ ทำฟาร์มเห็ด 3.นางออง รัตนบุรี ทำข้าวไร่ โดยทั้งหมดนี้อยู่หมู่บ้านโดยพื้นที่การทำเกษตรต่างๆจะมีอยู่ใกล้แม่น้ำคลองมิน หรือเรียกว่ามาบซึ่งเป็นที่ลุ่มจึงมีน้ำในการทำเกษตรจึงให้บริเวณนี้ผังฟาร์มเกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสานส่วนพื้นที่ที่ไม่ได้อยู่ใกล้แม่น้ำแต่ก็มีปศุสัตว์จะอยู่บริเวณทรายขาว โดยศูนย์รวมชุมชนจะอยู่ที่วัดนอคมศรีใช้ในการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ เรียนรู้เกษตรกรพื้นบ้านจากปราชญ์ชุมชน จัดทำเวทีโดยให้ปราชญ์ชาวบ้านผู้นำชุมชน เข้ามาแนะนำความรู้ของตนเองให้คนในชุมชนรับทราบ พูดคุยปัญหาภายในหมู่บ้าน และนำกลุ่มต่างๆที่จัดตั้งขึ้น มาแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่างๆ ให้มีความรู้เพิ่มขึ้น จัดเวทีพูดคุยในชุมชน

กิจกรรมที่แท้จริง

วันนี้ ในการทำผังฟาร์มของหมู่บ้านโดยการจัดสรรพื้นที่ในหมู่บ้านให้ครอบคลุมและเหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ ในชุมชนมีการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและสวนปาล์มเป็นส่วนใหญ่ โดยในผังฟาร์มนี้จะเป็นการทำ ผังเกี่ยวกับอาชีพเสริมนอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก โดยจะแบ่งผังฟาร์มในหมู่บ้านจากการที่มีคนในชุมชน ได้ทำจริงอยู่แล้ว แต่ในชุมชนยังมีการต่างคนต่างทำไม่ได้มีการรวมกลุ่มไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์แต่อย่างใด ซึ่งการทำผังฟาร์มนี้ก็จากให้บ้านที่มีการทำอยู่แล้วให้เป็นบ้านตัวอย่างในการศึกษา เรียนรู้และให้มีจัดตั้งกลุ่มขึ้นใครที่สนใจอยากทำอะไรเป็นอาชีพเสริมก็สามารถเข้าร่วมกลุ่มนั้นๆได้ เพื่อพัฒนา ศักยภาพของแต่ละกลุ่มนั้นๆให้ดียิ่งขึ้น ให้คนในชุมชนได้เรียนรู้และลงมือทำที่หมู่บ้านโดยในหมู่บ้านที่จะให้ เป็นบ้านตัวอย่าง ตำบลปศุสัตว์ 1.ฟาร์มไก่ไข่: นางจิตรติมา หนูไพนธ์ เป็นการเลี้ยงแบบฟาร์มเปิดมีประมาณ 500-700 ตัว เลี้ยงเองขายเองมีร้านค้าประจำ มีรายได้เมื่อหักจากการใช้จ่ายด้านอาหารและต่างๆแล้ว จะมี เดือนละ 5000-6000 บาทเป็นรายได้เสริมจากอาชีพหลักจากการทำสวนยางพารา 2.ปลาในบ่อ : นายปรีชา ทิมกลับ เลี้ยงปลาต้มทิบ ปลาตุ๋น ครอบคร้วทำอาชีพข้าราชการทั้งคู่ มีบ่อเลี้ยง 2 บ่อ บ่อละ 3000-5000 ตัว เป็นรายได้เสริมในครัวเรือน เมื่อจับปลาได้จะขายหน้าบ้านให้คนในชุมชนได้ซื้ออีก 3.วัว : นายอุดร รัตนบุรี และนายสมภาส เจียทอง นายอุดรรับจ้างกรีดยางและเลี้ยงวัวไว้ในสวน ประมาณ 10 ตัว ส่วยนายสมภาสจะมีสวนยางเป็นของตัวเองและจะปลูกหญ้าให้วัวกินในพื้นที่สวนตนเอง มีมูลวัวไว้ขายและหมักใช้ปุ๋ยรวมทั้งเศษ หญ้าที่เหลือจากวัวกินสามารถนำมาหมักเป็นปุ๋ยได้ เป็นพื้นที่บ้านเลี้ยงไว้ 30 ตัวปัจจุบันนายสมภาสได้ เลี้ยงแพะ 30 ตัว เพราะแพะเป็นสัตว์ที่กินง่ายกินพืชเกือบทุกชนิด 4.ไก่บ้านพื้นเมือง : ประพันธ์ คงสอง เลี้ยง ไก่บ้านเลี้ยงไว้ขายเนื้อไก่ และมีไก่แจ้ปะปนไปด้วยเพราะเป็นที่ต้องการของตลาด และทำให้มีการเลี้ยงขยายๆ ไปหลายบ้านเพราะไม่ราคาดี เช่นนางสมส่วน ศรีสุข นายกนกพล รัตนบุรี นายประเสริฐ หนูเล็ก นางปรีดา วัลย์ รัตนบุรี นายประคอง สมศักดิ์ ซึ่งเป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้านไม่ได้มีการจัดการที่ครบวงจรเท่าที่ควร 5.เป็ด : นางสาคร รัตนบุรี เลี้ยงเป็ดประมาณ 50 ตัวเลี้ยงเพื่อกินไข่และตัวให้ชาวบ้านใกล้เคียงเพื่อเป็นอาชีพ เสริม เป็นการเลี้ยงแบบชีวภาพให้เป็ดกินหยวก รำข้าวเปลือกเพื่อให้ไข่โตแดงดี

ด้านการเกษตรผสมผสาน มี

1.นายประจวบ รักบ้าน วรณลภา ไทยเกื้อ และนางปรีดา รัตนพันธ์ ปลูกผักผสมผสาน ปลูกมะเขือ ถั่วฝักยาว มันสำปะหลัง ในสวน ปลูกมะนาว ปลูกข้าวโพดสลับสับเปลี่ยนไปในพุดต่างๆ ปลูกเชรียงแฉวม ไว้ในสวน เป็นการจัดพื้นที่ในสวนและบริเวณบ้านให้มีผักชนิดต่างๆดดยหมุนเวียนไปและใช้พื้นที่ให้คุ้มค่ามากที่สุด 3.นางออง รัตนบุรี ทำข้าวไร่ เป็นอาหารหลักไว้กินในบ้าน ปลูกข้าวโพดปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกผักพืชใบ อ่อน ปลูกต้นกล้วย นำไปขายที่ตลาดนัดเป็นรายได้เสริม โดยทั้งหมดนี้อยู่หมู่บ้านโดยพื้นที่การทำเกษตรต่างๆ จะมีอยู่ใกล้แม่น้ำคลองมิน หรือเรียกว่ามาบซิงเป็นที่ลุ่มจึงมีน้ำในการทำเกษตรจึงให้บริเวณนี้ผังฟาร์มเกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสานพื้นที่ที่ไม่ได้อยู่ใกล้แม่น้ำแต่ก็มีปศุสัตว์จะอยู่บริเวณทรายขาว โดยศูนย์รวมชุมชนจะ อยู่ที่วัดนิคมศรีใช้ในการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งการมาทำบุญวัดร่วมมือจัดงานตามแต่ละประเพณีที่ สืบทอดกันมา โดยการจัดผังฟาร์มนี้จะจัดจากบ้านที่เราคัดสรรมาแล้วมาเหมาะสมแก่การเป็นแบบอย่างแล้วจะ ให้เป็นสถานที่จากนั้นให้คนที่อยู่พื้นที่ใกล้เคียงมาเรียนรู้ ตามสภาพของพื้นที่ในชุมชนเขาขาว ซึ่งการจัด แบ่งเป็นกลุ่มนี้ทำให้ผู้ที่เข้าร่วมที่สนใจและพาสำรวจรอบๆบริเวณพื้นที่ให้ดูถึงการปลูกพืชผักการนำแนวคิด ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลฯ การปลูกป่าสามอย่างประโยชน์สี่อย่างมาใช้ปลูกพื้นที่ อยากจะทำ อะไรหรือถนัดด้านไหนก็สามารถเข้ามาสอบถามถึงรายละเอียดต่างๆ ทั้งปัญหาการทำกิจกรรม การดูแลต่างๆ

7.2 เรียนรู้ ผังฟาร์ม ครั้งที่ 2

วันที่ 30 มีนาคม 2559 เวลา 09:00 น.

100

100

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับผังฟาร์ม

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

- 1.เกิดการถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มโดยแต่ละกลุ่มอาชีพร่วมกันศึกษา
- 2.เกิดความเข้าใจ และความรู้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ลดรายจ่ายด้านต่างๆ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต 1.มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 100 คน

ผลลัพธ์ 1.ได้เรียนรู้จากสถานที่จริงซึ่งเป็นบ้านตัวอย่างที่ได้ทำอยู่แล้ว และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในด้าน การกรีดยางพาราทั้งต้นเล็กและต้นที่มีขนาดใหญ่ต้องใช้ไม้ค้ำในการกรีดยางไปแลพทำให้ได้มีน้ำยางที่ไหลมากที่สุด 2.ผู้เข้าร่วมมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมครั้งนี้เพราะมีกิจกรรมนันทนาการแต่ก็ใช้วิถีเพื่อบ้าน ที่ชาวบ้านทั่วไปทำอยู่แล้วนั้นมาแข่งขัน เสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะและการได้รับประโยชน์ความรู้มากมายจากกล้วยนั้น อีกทั้งการแปรรูปกล้วยที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของแม่บ้านเป็นอย่างมาก ได้เรียนรู้เทคนิคการทำขนมหวานจากกล้วย และการทำกล้วยฉาบเพื่อเป็นแนวทางในการทำอาชีพเสริมได้

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

เรียนรู้เกษตรกรพื้นบ้านจากปราชญ์ชุมชน จัดทำเวทีโดยให้ปราชญ์ชาวบ้านผู้นำชุมชน เข้ามาแนะนำความรู้ของ ตนเองให้คนในชุมชนรับทราบ พูดคุยปัญหาภายในหมู่บ้าน และนำกลุ่มต่างๆที่จัดตั้งขึ้น มาแลกเปลี่ยนความรู้ ในด้านต่างๆ ให้มีความรู้เพิ่มขึ้น จัดเวทีพูดคุยในชุมชน ในการทำผังฟาร์มของหมู่บ้านโดยการจัดสรรเขตพื้นที่ ในหมู่บ้านให้ครอบคลุมและเหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ ในชุมชนมีการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและสวน ปาล์มเป็นส่วนใหญ่ โดยในผังฟาร์มนี้จะเป็นการทำผังเกี่ยวกับอาชีพเสริมนอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก โดยจะแบ่งผังฟาร์มในหมู่บ้านจากการที่มีคนในชุมชนได้ทำจริงอยู่แล้ว แต่ในชุมชนยังมีการต่างคนต่างทำไม่ได้มีการรวมกลุ่มไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์แต่อย่างใด ซึ่งการทำผังฟาร์มนี้ก็จากให้บ้านที่มีการทำอยู่แล้วให้เป็นบ้านตัวอย่างในการศึกษาเรียนรู้และให้มีจัดตั้งกลุ่มขึ้นใครที่สนใจอยากทำอะไรเป็น อาชีพเสริมก็สามารถเข้าร่วมกลุ่มนั้นๆได้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของแต่ละกลุ่มนั้นๆให้ดียิ่งขึ้น ให้คนในชุมชนได้ เรียนรู้และลงมือทำที่หมู่บ้านโดยในหมู่บ้านที่จะให้เป็นบ้านการนำวัตถุดิบที่มีอยู่แล้วในชุมชนมาทำให้เกิด ประโยชน์สูงสุดทั้งการปลูก การมาแปรรูปมาเป็นขนมต่างๆ และมีความรู้ต่างๆของการแปรรูปและให้วัตถุดิบ นั้นที่จะมาแปรรูปว่ามิโยขนอย่างไร โดยพื้นที่การทำเกษตรต่างๆจะมีอยู่ใกล้แม่น้ำคลองมิน หรือเรียกว่ามาบซิง เป็นที่ลุ่มจึงมีน้ำในการทำเกษตรจึงให้บริเวณนี้ผังฟาร์มเกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสานพื้นที่ที่ไม่ได้อยู่ใกล้ น้ำแต่ก็มีคู่สัตว์จะอยู่บริเวณทรายขาว โดยศูนย์รวมชุมชนจะอยู่ที่วัดนอคมศิริใช้ในการประชุมแลกเปลี่ยน ความรู้ รวมทั้งการมาทำบุญวัดร่วมมีจัดงานตามแต่ละประเพณีที่สืบทอดกันมา โดยการจัดผังฟาร์มนี้จะ จัดจากบ้านที่เราคัดสรรมาแล้วมาเหมาะสมแก่การเป็นแบบอย่างแล้วจะให้เป็นที่สถานที่จากนั้นให้คนที่อยู่พื้นที่ ใกล้รวมกลุ่มกันเรียนรู้ ตามสภาพของพื้นที่ในชุมชนเขาขาว

กิจกรรมที่แท้จริง

วันนี้เป็นกิจกรรมเรียนรู้ผังฟาร์มครั้งที่ 2 ซึ่งช่วงเช้าจะเป็นการเรียนรู้ที่เสริมจากความรู้ที่มีอยู่ก่อนแล้วนั้นในตอนเช้าจะมีปราชญ์ความรู้การกรีดยางที่ทำให้หน้ายางสวยไม่เสียและทำให้น้ำยางไหลดีมีน้ำยางออกเยอะมาแนะนำวิธีการว่าทำอย่างไรน้ำยางที่ออกมาถึงมีประสิทธิภาพดีที่สุด พร้อมทั้งวิธีลับมีดกรีดยางแนะนำการใช้หิน เพื่อให้มีความคมและลองให้ผู้เข้าร่วมได้ลองกรีดยางดู ซึ่งแต่ละคนก็มีเทคนิคที่แตกต่างกันไป จากนั้นเพื่อไม่

ให้ผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจการจัดการแข่งขันเล็กเป็นการแข่งการปลูกมะพร้าวและขุดมะพร้าวแข่งขันว่าทีมไหนสามารถทำได้เร็วกว่ากัน และมีรางวัลเล็กน้อยๆให้ไป เมื่อเสร็จจากกิจกรรมนั้นทานการแล้วนั้น ก็ให้มีการให้ความรู้เรื่องการแปรรูปอาหารต่างอธิบายการแปรรูปจากชุมชนต่างๆ ที่มีอยู่มากมาย โดยวันนี้จะเน้นเรื่องกล้วย มาทำการแปรรูป ซึ่งการจะทำการแปรรูปนั้นก็ได้ออกประโยชน์ของกล้วยซึ่งมีมากมายด้วยกัน เพราะกล้วยตามที่มีในชุมชนนั้นก็ยังมีหลายชนิด ทั้งกล้วยน้ำว้า กล้วยไข่ กล้วยหอม เป็นต้น โดยได้รับความรู้ว่าการทานกล้วยแค่ 2 ลูกนั้นจะเพิ่มพลังงานในร่างกายได้เทียบกับการออกกำลังกายถึง 90 นาทีเลย เพราะในกล้วยนั้นมีน้ำตาลธรรมชาติอยู่ และกล้วยยังมีเส้นใยและกากอาหารวิตามินแร่ธาตุต่างๆที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น ธาตุเหล็ก ธาตุฟอสฟอรัส ธาตุโพแทสเซียม ธาตุแมกนีเซียม คาร์โบไฮเดรต โปรตีน วิตามินบี 6 เป็นต้น และบอกเทคนิคประดยชนของกล้วยที่เราไม่รู้มาก่อน 1.กล้วยสามารถถลกกลืนปากได้ดีในระดับหนึ่งยังเป็นกล้วยน้ำว้ายิ่งลดีดี 2.กล้วยช่วยเพิ่มพลังให้สมองของเรา มีสารที่ทำให้เกิดสมาธิและมีการตื่นตัวตลอดเวลา 3.กล้วยมีสารต้านอนุมูลอิสระอยู่เหมือนกันซึ่งสามารถชะลอการแก่ของร่างกายได้ 4.กล้วยมีส่วนช่วยในการลดความอ้วนได้เพราะ ช่วยปรับระดับน้ำตาลในเลือดช่วยลดให้อาการอยากกินของจุกจิกได้พอสมควร 6.กล้วยสามารถทำให้ผู้ที่มีอาการนอนไม่หลับได้และยังลดอาการหงุดหงิดได้อีกด้วย นอกจากนี้ส่วนอื่นๆของกล้วยก็สามารถนำมาทำประโยชน์ได้ เช่น ยางกล้วยสามารถนำมาห้ามเลือดได้ ใบอ่อนของกล้วยหากนำไปอังไฟให้มัน ก็ใช้ประคบแก้อาการเคล็ดขัดยอกได้ นำผลดิบมาบดให้ละเอียดทั้งลูกผสมกับน้ำสะอาด รับประทานแก้อาการท้องเสีย เป็นต้น และในส่วนของ การแปรรูปคือการถนอมอาหารให้สามารถเก็บได้นานกว่าเดิน เพื่อเปลี่ยนแปลงรสชาติให้มีความอร่อยเพิ่มขึ้น ดยได้นักกระที่ผู้เข้าร่วมปอกนั้นมาทำกล้วยบวชชีที่หลายคยอาจจะพอทำเป็น และการทำกล้วยไข่เชื่อมโดยบอกเทคนิคการเลือกกล้วยที่มีลักษณะท่ามๆ และขนมกล้วย ซึ่งก็จัดเป็นการแปรรูปอย่างหนึ่งเหมือนกันการนำกล้วยมาปรุงแต่งให้มีรสชาติอร่อย และการทำแบบลักษณะแห้งคือการนำกล้วยไปตากแดดจึงเป็นการถนอมด้วยความร้อนหรือการทำกล้วยฉาบซึ่งเป็นการทอดซึ่งมีทั้งสูตรหวานและสูตรเค็มตามความชื่นชอบของแต่ละคน มาสอนขั้นตอนการทำต่างๆ ซึ่งสามารถเก็บได้นานหลายเดือนถ้าใส่ใยภาชนะบรรจุที่ป้องกันอากาศและสำหรับผู้ที่ถนัดด้านการแปรรูปสามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าแค่กล้วยนั้นก็สามาถนำมาทำเป็นเมนูขนมหวานได้หลายเมนูหรือจะเป็นอาหารคาวก็ได้ โดยการปลูกกล้วยนั้นก็สามาถปลูกได้ง่าย ไม่ว่าจะปลูกแซมข้างๆบ้าน พื้นที่สวนต่างๆ

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์*** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
7.3 เรียนรู้ ผังฟาร์ม ครั้งที่ 3		
วันที่ 8 เมษายน 2559 เวลา 09:00 น.	100	100
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับผังฟาร์ม ในการทำเกษตรผสมผสาน		
ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้		

- 1.เกิดการถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนแนวทางของแต่ละกลุ่มโดยแต่ละกลุ่มอาชีพร่วมกันศึกษา
- 2.เกิดความเข้าใจ และความรู้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ลดรายจ่ายด้านต่างๆ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 100 คน

ผลลัพธ์ :

1. ได้เรียนรู้จากสถานที่จริงซึ่งเป็นบ้านตัวอย่างที่ได้ทำอยู่แล้ว และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน
2. ได้เรียนรู้จากบ้านตัวอย่างในการทำเกษตรแบบผสมผสาน คือ นายประจวบ รักบ้าน วรรณละภา ไทยเกื้อ นางปรีดา รัตนพันธ์ ปลุกผักผสมผสานนางณัฐชยา รัตน์ นางออง รัตบุรี ทำข้าวไร่

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

เรียนรู้เกษตรพื้นบ้านจากปราชญ์ชุมชน จัดทำเวทีโดยให้ปราชญ์ชาวบ้านผู้นำชุมชน เข้ามาแนะนำความรู้ของตนเองให้คนในชุมชนรับทราบ พูดคุยปัญหาภายในหมู่บ้าน และนำกลุ่มต่างๆที่จัดตั้งขึ้น มาแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านต่างๆ ให้มีความรู้เพิ่มขึ้น จัดเวทีพูดคุยในชุมชน ในการทำผังฟาร์มของหมู่บ้านโดยการจัดสรรพื้นที่ ในหมู่บ้านให้ครอบคลุมและเหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ ในชุมชนมีการประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและสวนปาล์มเป็นส่วนใหญ่ โดยในผังฟาร์มนี้จะเป็นการทำผังเกี่ยวกับอาชีพเสริมนอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก โดยจะแบ่งผังฟาร์มในหมู่บ้านจากการที่มีคนในชุมชนได้ทำจริงอยู่แล้ว แต่ในชุมชนยังมีการต่างคนต่างทำไม่ได้มีการรวมกลุ่มไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์แต่อย่างใด ซึ่งการทำผังฟาร์มนี้ก็ทำให้บ้านที่มีการทำอยู่แล้วให้เป็นบ้านตัวอย่างในการศึกษาเรียนรู้และให้มีจัดตั้งกลุ่มขึ้นใครที่สนใจอยากทำอะไรเป็นอาชีพเสริมก็สามารถเข้าร่วมกลุ่มนั้นๆได้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของแต่ละกลุ่มนั้นๆให้ดียิ่งขึ้น ให้คนในชุมชนได้เรียนรู้และลงมือทำทั่วหมู่บ้านโดยในหมู่บ้านที่จะให้เป็นบ้านตัวอย่าง ด้านปศุสัตว์ 1.ฟาร์มไก่ไข่: นางจิตติมา หนูไพนัด

2.ปลาในบ่อ : นายปรีชาทิมาถกลับ 3.วัว : นายอุดร รัตนบุรีและนายสมภาส เจ้ยทอง 4.ไก่บ้านพื้นเมือง : ประพันธ์ คงสอง 5.เป็ดไก่ : นางสาวกร รัตนบุรี

ด้านการเกษตรผสมผสาน มี

- 1.นายประจวบ รักบ้าน วรรณละภา ไทยเกื้อ นางปรีดา รัตนพันธ์ ปลุกผักผสมผสาน
- 2.นางณัฐชยา รัตน์ ทำฟาร์มเห็ด
- 3.นางออง รัตบุรี ทำข้าวไร่ โดยทั้งหมดนี้อยู่หมู่บ้านโดยพื้นที่การทำเกษตรต่างๆจะมีอยู่ใกล้แม่น้ำคลองมินหรือเรียกว่ามาบซิงเป็นที่ลุ่มจึงมีน้ำในการทำเกษตรจึงได้บริเวณนี้ผังฟาร์มเกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสานในพื้นที่ที่ไม่ได้อยู่ใกล้แม่น้ำแต่ก็มีปศุสัตว์จะอยู่บริเวณทรายขาว โดยศูนย์รวมชุมชนจะอยู่ที่วัดนอคมศิริใช้ในการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งการมาทำบุญวัดร่วมมือจัดงานตามแต่ละประเพณีที่สืบทอดกันมา โดยการจัดผังฟาร์มนี้จะจัดจากบ้านที่เราคัดสรรมาแล้วมาเหมาะสมแก่การเป็นแบบอย่างแล้วจะให้เป็นที่สถานที่จากนั้นให้คนที่อยู่พื้นที่ใกล้รวมกลุ่มกันเรียนรู้ ตามสภาพของพื้นที่ในชุมชนเขาขาว

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมเรียนรู้ผังฟาร์มครั้งที่ 3 ซึ่งวันนี้จะเป็นการเรียนรู้ที่บ้านตัวอย่าง ด้านการเกษตรผสมผสาน มี

1. นายประจวบ รักบ้าน วรรณละภา ไทยเกื้อ นางปรีดา รัตนพันธ์ ปลุกผักผสมผสานที่มีอยู่ในชุมชนมาแนะนำตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 ในแต่ละครัวเรือนสามารถทำได้อยู่แล้วนั้นแต่วันนี้จะเน้นเป็นการนำแนวคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการประยุกต์พื้นที่ให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ในด้านการเกี่ยวกับการเกษตร ได้รวมเอาเทคนิค และวิธีการในการทำเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ทั้งในด้านการปลูกพืช และด้านการเลี้ยงสัตว์ ยกตัวอย่าง เช่น การเลี้ยงปลาตกในบ่อซีเมนต์ การเลี้ยงหมูหลุม การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงหมู การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจต่างๆ การปลูกผักหวานป่า การปลูกกล้วย การปลูกไม้หวาน การปลูกพืชเศรษฐกิจต่างๆ รวมถึง วิธีการดูแลจัดการต่างๆ ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากเกษตรกรที่ได้ทดลองแล้วได้ผล หรือที่เรียกว่า ปราชญ์ชาวบ้าน เช่น การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ไว้ใช้เอง เพื่อลดต้นทุน การทำจุลินทรีย์ในการปลูกพืชเพื่อเพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนในการทำเกษตร รวมทั้งการใช้วิถีธรรมชาติในการจัดการกับโรค แมลง เพื่อความสมดุลย์ วิ่งเรื่องบางเรื่องเราก็ได้เรียนรู้ตามผังฟาร์มไปบ้างแล้ว โดยวันนี้จะเน้นเรื่องสิ่งสำคัญในการบริโภคสิ่งที่คนไทยเราบริโภคทุกวันนั่นก็คือข้าวนั่นเองโดยสภาพเมื่อก่อนนั้น

ตลอดทุกชุมชนมีการปลูกข้าวทำนาอยู่ทุกครัวเรือน เมื่อเวลาผ่านไปการเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพก็มากขึ้น ตลอดจนที่ดินทำกินที่เคยเป็นนาก็มีการเปลี่ยนเป็นสวดยางพารา สวนปาล์ม หรือกระทังบ้านเรือนต่างๆ จึงจะเห็นได้ว่าตอนนี้ในชุมชนแทบจะไม่มีใครทำนาเลยก็ว่าได้ เพราะข้าวนั้นเป็นสิ่งสำคัญจึงอยากส่งเสริมให้ผู้ที่เข้าร่วมโครงการนั้น ได้ปลูกข้าวไว้กินในครัวเรือน เพราะข้าวสารปัจจุบันมีราคาค่อนข้างสูง และในข้าวนั้นอาจมีการใช้สารเคมีที่มีปริมาณเยอะและสารเคมีกำจัดแมลงต่างๆ จึงอยากส่งเสริมให้คนในพื้นที่มาปลูกข้าวกันเยอะขึ้นแต่ก็ไม่ได้หมายถึงจะให้ผู้ที่เข้าร่วมทุกคนไม่บริโภคข้าวตามตลาดทั่วไปเพียงแต่ส่งเสริมสำหรับคนที่พื้นที่ว่างจากการปลูกสวนยางพารา สวนปาล์มหรือแม้ไม่รู้จะปลูกพืชอะไรดี นี่ก็เป็นเพียงตัวเลือกหนึ่งให้ได้มาซึ่งความรู้ โดยหวังผู้ที่เข้าร่วมชุมชนจะหันมาปลูกไร่กันเยอะขึ้น โดยสายพันธุ์ข้าวที่ส่งเสริมคือ ดอกพยอม เป็นข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่ปลูกเป็นข้าวไร่หลายท้องที่ในภาคใต้ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ทนแล้ง เหมาะสำหรับปลูกเป็นพืชแซมสวนยางหรือสวนปาล์มที่มีอายุไม่เยอะ เมล็ดมีคุณภาพดี มีรสชาติอร่อย เป็นข้าวไวต่อช่วงแสงอย่างอ่อน มีอายุเก็บเกี่ยวประมาณ 145-150 วันและผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 250 กิโลกรัมต่อไร่ โดยประโยชน์จากการปลูกข้าวไร่ครั้งนี้ทำให้เราได้ข้าวที่มีคุณค่าอาหารเพราะเราจะได้ข้าวที่มันขัดสีรวมทั้งจมูกข้าวซึ่งมีสารต่างๆที่มีประโยชน์ และลดสารเคมีจากข้าว โดยการปลูก สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าว ควรมีความสามารถในการอุ้มน้ำได้ดี มีค่าความเป็นกรด-ด่างของดิน (pH) ประมาณ 5.0-6.5 การปลูกข้าวไร่ต้องอาศัยความชื้นจากน้ำฝน มักปลูกช่วงต้นฤดูฝนในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่และการเริ่มต้นของฤดูฝนในพื้นที่นั้นๆ พบว่าข้าวไร่จะให้ผลผลิตสูงสุดถ้าปลูกในช่วงปลายเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนมิถุนายน

การเตรียมดิน ในการปลูกข้าวไร่บนที่สูงที่มีความลาดชัน ถ้าสามารถหลีกเลี่ยงการขุดพลิกดินและย่อยดินได้ จะเกิดผลดีในแง่ของการอนุรักษ์ดินและน้ำ ควรทำร่องระบายน้ำเพื่อกันไม่ให้น้ำไหลบ่าลงแปลง ในการเตรียมดินไม่ควรทำไถแต่เนิ่นๆ แล้วทิ้งพื้นที่ไว้นานเกินไปก่อนที่จะปลูกเพราะจะทำให้เกิดปัญหาวัชพืชมาก การปลูก ในสภาพไร่ทำได้ดังนี้

1. หยอดเป็นหลุม โดยทั่วไปมักใช้จอบขุดเป็นหลุมหรือใช้ด้ามจอบปักลงไปดินลึก 3-5 เซนติเมตร ห่างกัน 15-20 เซนติเมตร หยอดเมล็ดข้าวหลุมละ 3-5 เมล็ดแล้วกลบ การปลูกวิธีนี้ใช้เมล็ดพันธุ์ 12-15 กิโลกรัมต่อไร่
2. ไร่ร่อง หลังจากคราดดินจนร่วนซุย ใช้เครื่องร่อนหรือใช้เครื่องปลูกตัววี โดยมี ระยะห่างระหว่างร่อง 25-30 เซนติเมตร ไร่เมล็ดแล้วกลบ วิธีนี้ใช้เมล็ดพันธุ์ 15-20 กิโลกรัม การใส่ปุ๋ย ในพื้นที่ที่ทำการเพาะปลูกมานานดินมักจะเสื่อมโทรมทำให้ผลผลิตของพืชปลูกลดน้อยลง ต้องปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งอาจทำได้หลายรูปแบบ ได้แก่ การปลูกข้าวไร่หมุนเวียนกับพืชตระกูลถั่วบำรุงดินต่างๆ การใส่ปุ๋ยบำรุงดิน ซึ่งอาจเป็นปุ๋ยคอก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสดหรือปุ๋ยเคมี ซึ่งปุ๋ยเคมีที่แนะนำให้ใช้กับข้าวไร่คือ ปุ๋ย 16-20-0 อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่ ใส่ระยะเวลาประมาณ 2-3 สัปดาห์หลังหยอดเมล็ด เมื่อข้าวเริ่มตั้งท้องควรใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต (21-0-0) อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ โดยหว่านให้สม่ำเสมอทั่วแปลง ซึ่งในวันนี้จะให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ศึกษาจากสถานที่จริงที่เป็นบ้านตัวอย่างในการทำการเกษตรโดยจะให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้ในเรื่อง ของการปลูกผักและพืชจากนายประจวบ รักบ้าน วรรณลลภา ไทยเกื้อ นางปรีดา รัตนพันธ์ และนางออง รัตนบุรีในการทำข้าวไร่

8. กลุ่มเรียนรู้ตามหลักสูตร

8.1 กลุ่มเรียนรู้ตามหลักสูตร ครั้งที่ 1

วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 09:00 น.

100

100

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตร

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

- 1.ได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสาน
- 2.เกิดกระบวนการถ่ายทอด 3.เกิดภาคีเครือข่ายร่วมทำงาน 4.ให้คนในชุมชนหันมาสนใจแล้วอยากเข้าร่วมมากยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต:1.มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 100คน 2.มีการพูดคุย และเสนอความคิดเห็นในเรื่องที่จะเรียนรู้กัน

ผลลัพธ์:1.ได้เสนอกิจกรรมต่างๆ คือ กลุ่มสมุนไพร กลุ่มเกษตรผสมผสานนวดแผนไทย แปรรูปอาหาร ทำดอกไม้ประดับ

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

จัดทำศูนย์การเรียนรู้ ที่ได้จากแกนนำ และกลุ่มต่างๆ มาสอนให้มีสมาชิกเกิดศักยภาพมากขึ้น มีความเข้าใจ และบอกต่อกันให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งเยาวชน ผู้สูงอายุ และวัยทำงานต่างๆ โดยผลิตเปลี่ยนสถานที่ในการประชุมที่มีการทำงานเป็นตัวอย่างให้สามารถศึกษาและเรียนรู้ได้

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรครั้งที่ 1ซึ่งวันนี้คณะทำงาน แกนนำชุมชน และผู้เข้าร่วมโครงการ มาพูดคุยเพื่อจะจัดตั้งกลุ่มแกนนำ โดยให้มาเรียนรู้รอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้รู้จักพึ่งพาตนเอง

1.การมีความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ 2.ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ 3.ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งในที่ประชุม เสนอให้จัดตั้งเป็นกลุ่มต่างๆ คือ -กลุ่มสมุนไพร มีปราชญ์ชาวบ้านคือ นายทิ่ง รัตนบุรีและ นายกิตติพงศ์ สุขอนันต์ มาให้ความรู้เรื่องสมุนไพรที่มีอยู่ตามชุมชนพร้อมทั้งสรรพคุณการปรุงเพื่อบำรุงรักษาร่างกาย เช่นเมื่อเรามีไข้เล็กน้อย เป็นเสมหะ โดยสามารถนำมะนาว ชিং กระเทียม ดีปลี มะขามป้อม มะแว้ง เป็นต้นมาต้มน้ำดื่มแก้ไอเสมหะเหล่านี้เป็นต้น โดยแนะนำความรู้กับกลุ่มที่มีความสนใจ ประชุมอาทิตย์ละครั้ง

- กลุ่มเกษตรผสมผสานคือการทำการเกษตรที่มีการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์หลายๆชนิดอยู่พื้นที่เดียวกัน มีการนำวัสดุเหลือใช้จากจากการผลิตหนึ่งมาใช้ประโยชน์ต่ออีกต่อหนึ่งเพื่อให้เกิดการครบวงจร โดยเน้นการใช้พื้นที่ให้คุ้มค่าที่สุดซึ่งตามวิถีตามชุมชนทุกบ้านจะเป็นแบบนี้อยู่แล้วเพียงแต่ชนิดการปลูกพืชผักหรือการเลี้ยงสัตว์นั้นชาวบ้านยังไม่มีการนำมาใช้แบบเป็นวงจรหรือจะเป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเยอะมากกว่า เช่นชาวบ้านปลูกสวนยางก็จะปลูกสวนยางเป็นแถวเรียงแนวอย่างเดียว ซึ่งสวนยางอาจมีพื้นที่ปลูกสละระหว่างแถวหรือพืชผลไม้ต่างๆได้มากกว่าปลูกแค่ต้นยางพาราเท่านั้น ในชุมชนก็จะมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถามความคิดเห็น และศึกษาดูงานร่วมกัน โดยประชุมเดือนละครั้ง -นวดแผนไทย มีปราชญ์ด้านการนวดคือ นางสาวอรวัลย์ สกุลแก้วมาให้ความรู้ผู้ที่สนใจด้านการนวด โดยประชุมเดือนละ 2 ครั้ง

-แปรรูปอาหารหมายถึงการนำผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในชุมชนมาถนอมอาหารเพื่อเก็บรักษาไว้ให้นาน

ขึ้น โดยผ่านกระบวนการต่างๆที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของอาหารไปแล้วหรือผสมส่วนอื่นๆเข้าไป เช่นการนำผลไม้ที่สุกงอมมาทำการกวน หรือการนำผักมาดอง ซึ่งทำให้ความสามารถเก็บได้นานยิ่งขึ้นและยังเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตทางการเกษตรได้อีกด้วย รวบรวมผู้ที่สนใจด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในชุมชน ให้คนในชุมชนตระหนักถึงการแปรรูปอาหาร ถ้าต้องศึกษาเพิ่มเติมศักยภาพเชิงวิทยาการด้านการแปรรูปอาหารมาให้ความรู้เพิ่มเติม โดยประชุมเดือนละ 2 ครั้ง -ไม้ดอกไม้ประดับ ผู้ที่สนใจด้านการตกแต่งไม้ดอกไม้ประดับและชอบปลูกไม้ดอกไม้ประดับ รวบรวมกลุ่มผู้ที่มีความชอบไม้ดอกไม้ประดับที่มีอยู่แล้วในชุมชน มาจัดเป็นกลุ่มเป็นองค์กร เป็นสภากลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ โดยประชุมเดือนละครั้ง

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง

8.2 กลุ่มเรียนรู้ตามหลักสูตร ครั้งที่ 2

วันที่ 12 มีนาคม 2559 เวลา 09:00 น.

100 100

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ ปุ๋ยหมัก

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

- 1.ได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสาน
- 2.เกิดกระบวนการถ่ายทอด 3.เกิดภาคีเครือข่ายร่วมทำงาน 4.ให้คนในชุมชนหันมาสนใจแล้วอยากเข้ามาร่วมมากยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต 1.มีผู้เข้าร่วมโครงการ100คน

ผลลัพธ์

1. ผู้ที่เข้าร่วมสามารถเข้าใจหลักการทำงานของจุลินทรีย์อย่างคร่าวๆว่าทำไมกองปุ๋ยถึงร้อนขึ้นจะได้ไม่ไปหาวิธีต่างๆที่ไปขัดขวางการทำงานของจุลินทรีย์เหล่านี้ทำให้ปุ๋ยไม่สามารถเจริญได้เต็มที่
2. ได้รู้สูตรต่างๆของการทำปุ๋ยทั้งการนำวัสดุเหลือใช้ต่างๆ หรือมูลสัตว์ มาหมักทำปุ๋ยชีวภาพ ให้ผู้เข้าร่วมได้ใช้ประโยชน์สูงสุดของวัสดุจากธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนและเพื่อเป็นการลดการลดต้นทุนลดการใช้สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและผู้ใช้บริโภค

ปัญหาที่พบ : ผู้เข้าร่วมโครงการขาดความรู้ในการหมักปุ๋ยเพราะเข้าใจว่าแค่ผสมส่วนต่างๆแล้วทิ้งไว้ไม่นานก็นำไปใช้ได้แต่กลับส่งผลให้พืชพันธุ์เน่าเสียเป็นผลมาจากการที่ปุ๋ยหมักยังหมักไม่เข้าที่ตัวปุ๋ยมีอุณหภูมิต่ำและยังมีเชื้อโรคต่างๆ เมื่อนำไปใช้เชื้อโรคเหล่านี้ก็ไปทำลายระบบราก หรือดินอ่อนให้เน่าเสียและตายในที่สุดและให้มองว่าการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพนี้ไม่ได้ประสิทธิภาพ เมื่อผู้เข้าร่วมได้มีความเข้าใจในเรื่องนี้แล้วก็สามารถตรวจเช็คเวลาหรืออุณหภูมิของกองปุ๋ยได้และสามารถนำปุ๋ยที่ปลอดภัยและมีคุณภาพดีเหล่านี้ไปใช้งานได้อย่างจริง

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

จัดทำศูนย์การเรียนรู้ ที่ได้จากแกนนำ และกลุ่มต่างๆ มาสอนให้มีสมาชิกเกิดศักยภาพมากขึ้น มีความเข้าใจ และบอกต่อกันให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งเยาวชน ผู้สูงอายุ และวัยทำงานต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยน สถานที่ในการประชุมที่มีการทำงานเป็นตัวอย่างให้สามารถศึกษาและเรียนรู้ได้

กิจกรรมที่แท้จริง

ภาคเช้า เรียนรู้ทฤษฎีจากอาจารย์ จาก มทล.ศรีวิชัย (ใสใหญ่) โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด อินช่วย การทำปุ๋ยหมักต่างๆและน้ำหมักปุ๋ยชีวภาพและประชาชนในการนำไปใช้ทั้งให้ต้นไม้โตไว เร่งดอก ไล่แมลง ต่างๆ กระบวนการหมักที่เกิดขึ้นภายในที่เกิดจากจุลินทรีย์ที่มีอยู่ในธรรมชาตินั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยอาศัย การหมัก ซึ่งในระยะแรกจุลินทรีย์จะใช้น้ำตาลหรือกากน้ำตาลเป็นตัวที่ให้จุลินทรีย์เหล่านั้นกินเป็นอาหารแล้ว จุลินทรีย์จะย่อยสลายอาหารอย่างรวดเร็ว จึงทำให้อุณหภูมิเพิ่มขึ้นกว่า 40 องศาเซลเซียส จากนั้นระยะที่สอง เกิดไม่กัวันถัดมาช่วงระยะนี้จะเกิดอุณหภูมิสูงขึ้น 50-75 องศาเซลเซียส จึงทำให้คาร์บอนละลายมากขึ้นกว่าเดิม จึงต้องกลับกองปุ๋ยเป็นครั้งคราว เพื่อเพิ่มอากาศถ่ายเทและกองปุ๋ยมีการถ่ายเทความร้อนกระจายสม่ำเสมอ และควรกลับเอาวัสดุที่อยู่ภายนอกให้เข้ามาได้รับความร้อนภายในกองด้วย โคนอาจารย์บอกว่าระยะมีการ สังเคราะห์คล้ำยชีวภาพหรือการเกิดในดินที่มีแร่ธาตุสมบูรณ์ต่างๆไป หลังจากนั้นระยะที่สาม เป็นระยะคาร์บอน มีอุณหภูมิปานกลาง แหล่งอาหารที่ใช้ได้ง่ายต่อจุลินทรีย์ก็จะน้อยลง กิจกรรมของจุลินทรีย์ก็จะลดต่ำลงด้วย อุณหภูมิจะใกล้เคียงกับอากาศรอบกองปุ๋ย จึงทำให้จุลินทรีย์เจริญเติบโตเพิ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ระยะนี้อาจกิน เวลา 3-5 สัปดาห์หรือยืดเป็นเวลาหลายเดือน ขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้และสภาพแวดล้อมภายในกองปุ๋ย วิงอาจารย์ ได้อธิบายคร่าวๆว่าในการหมักนั้นมีแบคทีเรียต่างๆเข้ามาด้วย หรือเชื้อราต่างๆหรือเชื้อโรคต่างๆนั้นแต่ไม่ ต้องกังวลเพราะเมื่อเกิดการหมักที่มีอุณหภูมิสูงพวกเชื้อโรคพวกนี้จะตายไป เพราะทนความร้อนไม่ได้ ส่วน แบคทีเรียที่ทนความร้อนได้ก็จะมีไม่มากและไม่ทำอันตรายต่อพืชผักต้นไม้

ภาคบ่าย ลงมือปฏิบัติเรียนรู้การทำปุ๋ยหมัก โดยมีส่วนผสมคือผัก ผลไม้ หรือเศษอาหารเหลือทิ้ง 1 ส่วน + กากน้ำตาล หรือน้ำตาลทรายแดง 1 ส่วนวิธีผสม : ผสมส่วนผสมเข้าด้วยกันทิ้งไว้ 7 วัน (น้ำหมักจะเริ่มเป็นสี น้ำตาลไหม้ มีกลิ่นหอมอมเปรี้ยว ถ้าน้ำหมัก มีสีน้ำตาลอ่อน และกลิ่นบูดแสดงว่าใส่น้ำตาลไม่พอให้เพิ่มกาก น้ำตาลลงไปอีก กลิ่นบูดจะค่อยๆ หายไปหมักต่อไปเรื่อยๆ) ตวงน้ำหมักใส่ขวดหรือภาชนะเก็บในที่มืด ในห้อง ธรรมดาจะเก็บไว้ได้นาน 6 เดือน ถึง 1 ปีหรือใส่น้ำหมักไว้ การทำปุ๋ยแห้ง ส่วนผสม : เศษวัสดุจากพืช 10 ปีบ + แกลบ 10 ปีบ + มูลสัตว์ 10 ปีบ + รำอ่อน 1 ปีบ + น้ำหมักพืช 1 ช้อนแกง + กากน้ำตาล 4 ช้อนแกง + น้ำ 1 ถังฝักบัว (18 ลิตร)

วิธีผสม : นำส่วนผสมแห้งทั้งหมดคลุกให้เข้ากันนำส่วนผสมน้ำหมักพืชและกากน้ำตาล รดให้ทั่ว ตรวจสอบ ความชื้นของปุ๋ย โดยกำไว้ในมือ เมื่อปล่อยมือออกจะจับเป็นก้อนหลวมๆ พอแฉะก้อนแล้วแตกเป็นใช้ได้ แล้ว เกลี่ยกองปุ๋ยให้เสมอกันให้สูงจากพื้นไม่เกิน 30 ซม. คลุมด้วยกระสอบป่านให้มิดชิด ถ้าผสมปุ๋ยในช่วงเช้า ตอนเย็นให้ทดสอบดู โดยสอดมือเข้าไปในกองปุ๋ยจะร้อนมาก และในวันรุ่งขึ้นจะเริ่มมีเส้นใยขาวๆ ปรากฏบน ผิวกองปุ๋ยแสดงว่า จุลินทรีย์เริ่มทำงานทิ้งไว้ 3 วัน แล้วเปิดกระสอบป่านออกคลุกกับปุ๋ยให้ทั่วอีกครั้งหนึ่ง แล้วปิดกระสอบไว้ตามเดิม อีก 3 - 4 วันต่อมา ให้ทดสอบดูอีก ถ้าปุ๋ยมีความเย็นถือว่า ใช้ได้ ถ้ายังมีความ ร้อนอยู่ให้ทิ้งไว้ต่อไปอีกจนกว่าจะเย็นจึงสามารถนำไปใช้ได้

การทำปุ๋ยหมักชีวภาพแบบไล่แมลงแบบสูตรทั่วไป ส่วนผสม : นำน้ำหมักพืช กากน้ำตาล เหล้าขาว น้ำส้ม สายชู อย่างละ 1 ขวด (ขวดกลม) และน้ำสะอาด 10 ขวด

วิธีทำ : ผสมส่วนผสมให้เข้ากันแล้วหมักทิ้งไว้ 15 วัน (ควรมีฝาปิดมิดชิด) ระหว่างการหมัก (ช่วง 15 วันแรก) ให้เปิดฝาค้นทุกวันเช้า - เย็น เพื่อไม่ให้เป็นตะกอนนอนกันและเพื่อระบายแก๊สออกครบกำหนดให้นำไปใช้ได้ หัวเขื่อนสามารถเก็บได้นาน 3 เดือน โดยไม่ต้องเปิดฝาระบายแก๊สเป็นครั้งคราว

การใช้ประโยชน์ : นำหัวเขื่อนยาขับไล่แมลงนี้ไปผสมกับน้ำในอัตราส่วน 5 ช้อนแกง กากน้ำตาล 5 ช้อนแกง ผสมกับน้ำ 10 ลิตร จากนั้นนำส่วนผสมไปฉีดพ่นต้นไม้สัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง หรือตามความจำเป็น (ใช้บ่อยๆ ได้โดยไม่เป็นอันตรายต่อพืชและคน) โดยฉีดพ่นในช่วงเย็น สำหรับพืชที่กำลังแตกใบอ่อนให้ใช้ในอัตราส่วนที่ เจือจางลงโดยหัวเขื่อนที่ผสมน้ำแล้วหากใช้ร่วมกับพืชสมุนไพรต่างๆ เช่น สะเดา ข่า ตะไคร้หอม ยาสูบโดยนำ หัวเขื่อนยาขับไล่แมลงใส่เพิ่มลงไปอีก 5 ช้อนแกง (ต่อน้ำ 10 ลิตร) จะทำให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ปุ๋ยคอกหมัก แบบทั่วไป วิธีทำ : นำมูลสัตว์ แกลบเผา และรำละเอียดมาผสม เข้าด้วยกัน นำน้ำหมักพืช และกากน้ำตาล ผสมน้ำรดกองปุ๋ยที่ผสมคลุกให้ทั่วให้มีความชื้นระดับเดียวกับการทำปุ๋ยชีวภาพ (ปุ๋ยแห้ง) เกลี่ยกองปุ๋ยบนพื้น

ให้หนาไม่เกิน 15 ซม. คลุมด้วยกระสอบป่าน ทิ้งไว้ 3 - 5 วัน โดยไม่ต้องกลับเมื่อปุ๋ยเย็นลงนำไปใช้ได้ โดยทั้งหมดสามารถนำไปประยุกต์ใช้โดยอาจจะให้มูลสัตว์ตามที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ได้

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต* ผลผลิตที่ตั้งไว้ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง	
8.3 กลุ่มเรียนรู้ตามหลักสูตร ครั้งที่ 3		
วันที่ 23 เมษายน 2559 เวลา 09:00 น.	100	113
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อเรียนรู้ตามหลักสูตร ในการนวดแผนไทยและสมุนไพรไทย		
ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้		
1.ได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสาน 2.เกิดกระบวนการถ่ายทอด 3.เกิดภาคีเครือข่ายร่วมทำงาน 4.ให้คนในชุมชนหันมาสนใจแล้วอยากเข้าร่วมมากยิ่งขึ้น		
ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง		
ผลิตผลผลิต : มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 100 คน		
ผลลัพธ์ : มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำยาหม่องที่สามารถนำไปใช้ได้และการนวดเท้าที่ปวดเมื่อยจากการทำงานให้ผ่อนคลายเป็นความรู้กันในตอนเช้าเรียนรู้เรื่องเอ็น กระดูก การหมุนเวียนของเลือด การนวดๆเส้นไหนที่สามารถนวดได้และเส้นไหนที่อันตรายพร้อมทั้งสมุนไพรพื้นบ้านที่สามารถนำมากิน มานวดได้ เป็นการเรียนรู้เบื้องต้น ทั้งการต้ม การทา การกินรักษาเช่น การทำยาหม่อง การเตรียมตำรับยาหม่องไหลประกอบด้วยตัวยาดังต่อไปนี้		
<ol style="list-style-type: none"> 1. สารที่ช่วยให้ยาหม่องแข็งตัว ได้แก่ วาสลีน (White soft paraffin) พาราฟินแข็ง (Hard paraffin) จะใส่ในอัตราส่วนเท่า ๆกัน ส่วนที่ทำให้ยาหม่องแข็ง จะมีปริมาณ 30% ของตำรับ ถ้าต้องการให้ยาหม่องเหลวมาก ไม่แข็งเกินไป จะใช้วาสลีนมากกว่าพาราฟินแข็ง 2. สารที่ช่วยเพิ่มการดูดซึมผิว ได้แก่ ลาโนลิน(Lanolin)พวกนี้จะใช้ในตำรับประมาณ 5% w/w ของตำรับ สารพวกนี้ทำให้ยาหม่องถูกดูดซึมเข้าสู่ผิวได้เร็ว เมื่อทาจะรู้สึกร้อนเร็ว 3. สารที่ทำให้ร้อน หรือใช้ทาถูวนวดให้ร้อนแดง ได้แก่ น้ำมันระกำ เมนทอล การบูร พวกนี้จะใช้รวมกันถึง 70% w/wของตำรับ 4. สารแต่งกลิ่นในยาหม่อง จะใช้สารที่ช่วยแต่งกลิ่นที่มีกลิ่นคล้ายเมนทอล ได้แก่ น้ำมันสะระแหน่ เป็นต้น 5. ตัวยาสาคัญ คือ ไพล ใช้ทาถูวนวด ถ้าต้องการสมุนไพรชนิดอื่น ก็อาจใช้สมุนไพรเหล่านั้น แซ่ในแอลกอฮอล์ 95% แล้วระเหยให้แห้ง หรือสูตรตำรับหม้อพื้นบ้าน อาจใช้สมุนไพรหลายชนิด เจียวกับน้ำมันมะพร้าว แล้วเอาน้ำมันมะพร้าว ที่มีส่วนของสมุนไพรนั้น มาทำเป็นยาหม่อง ใช้แทนน้ำมันไพลได้ 		

สูตรตำรับยาหม่องไพล 1. พาราฟินแข็ง วาสลิน 30 กรัม 2.ลาโนลิน 5 กรัม 3.น้ำมันระกำ เมนทอล การบูร 70 กรัม 4.น้ำมันสะระแหน่ 2 กรัม 5.น้ำมันไพล 10%ของตำรับ วิธีทำยาหม่องไพล

1. นำพาราฟินขาว วาสลินแข็ง มาหลอมละลายให้เป็นเนื้อเดียวกัน
2. ชั่งเมนทอล 20 กรัม การบูร 20 กรัม น้ำมันระกำ 30 กรัม นำเมนทอลและการบูรผสมรวมกันรอจนละลายเป็นเนื้อเดียวกัน แล้วนำมาผสมกับน้ำมันระกำที่เตรียมไว้
3. จากนั้นนำส่วนผสมในข้อที่ 2 ผสมลงไปในส่วนผสมข้อที่ 1 จนเป็นเนื้อเดียวกัน
4. เติมน้ำมันไพล น้ำมันสะระแหน่ คนให้เข้ากันแล้วเทใส่ขวด สรรพคุณและวิธีใช้ใช้ทาถูวันละ 2 ครั้ง เข้าเย็น แก้อาการเคล็ดขัดยอก และปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ ลูบเท้า ช่วยลดอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อเท้า ลดอาการเคล็ดขัดยอกข้อนิ้วเท้า ข้อเท้า สันเท้า

และสอนการนวดเบื้องต้นให้ผ่อนคลายปียังต้น โดยสอนวิธีการนวด ให้ผู้ถูกนวดนอนหงายราบกับพื้นหรือที่นอน ใช้หมอนหนุนรองศีรษะ เขยียดขาตรงปล่อยขาตามสบาย หรืออาจจะใช้หมอนรองใต้หัวเข่าเพิ่มก็ได้ ผู้นวดใช้มือทั้งสองประสานกันไว้ โดยให้มือซ้ายอยู่บนปลายนิ้วเท้าด้านบนใกล้ข้อเท้าขวาของผู้ถูกนวด มือขวาอยู่ใต้ปลายนิ้วเท้าด้านล่างใกล้สันเท้า ลูบขึ้นไปอย่างช้า ๆ ออกแรงกดและลูบสม่ำเสมอ ลูบจากสันเท้าและข้อเท้าไล่ขึ้นมาจนถึงปลายนิ้วเท้า ทำสลับไปมาแล้วจึงเปลี่ยนเป็นท่าต่อไป คลึงเท้า ช่วยลดอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อฝ่าเท้า ลดอาการเคล็ดขัดยอกข้อนิ้วเท้า

วิธีการนวด ให้ผู้ถูกนวดนอนหงายราบกับพื้นหรือที่นอน ใช้หมอนหนุนรองศีรษะ เขยียดขาตรงปล่อยขาตามสบาย หรืออาจจะใช้หมอนรองใต้หัวเข่าเพิ่มก็ได้ ผู้นวดใช้นิ้วหัวแม่มือทั้งสองลูบไล่ลงมาตามร่องกระดูกเท้า ด้านขวาของผู้ถูกนวด ที่อยู่ระหว่างนิ้วก้อยกับนิ้วนางและนิ้วหัวแม่มือเท้ากับนิ้วชี้ โดยลูบขึ้นไปจนถึงข้อเท้า ออกแรงกดสม่ำเสมอ แล้วให้คลึงกลับลงมาถึงโคนนิ้วเท้า ลูบขึ้นไปแล้วคลึงลงมาใหม่ ทำสลับไปมาแล้วจึงเปลี่ยนเป็นท่าต่อไป คลึงข้อเท้า ช่วยลดอาการเคล็ดขัดยอกข้อเท้า

วิธีการนวด ให้ผู้ถูกนวดนอนหงายราบกับพื้นหรือที่นอน ใช้หมอนหนุนรองศีรษะ เขยียดขาตรงปล่อยขาตามสบาย หรืออาจจะใช้หมอนรองใต้หัวเข่าเพิ่มก็ได้ ผู้นวดใช้นิ้วกลาง นิ้วนางและนิ้วก้อยทั้งสองมือวางไว้ใต้ตาตุ่มเท้าขวาของผู้ถูกนวด ให้มือซ้ายอยู่ที่ตาตุ่มด้านนอก มือขวาอยู่ตาตุ่มด้านใน โดยคลึงรอบ ๆ ตาตุ่มให้ออกแรงคลึงสม่ำเสมอ คลึงสักครู่แล้วจึงเปลี่ยนเป็นท่าต่อไป บิดเท้า ช่วยลดอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อเท้า ลดอาการปวดตึงเอ็นร้อยหวาย

วิธีการนวด ให้ผู้ถูกนวดนอนหงายราบกับพื้นหรือที่นอน ใช้หมอนหนุนรองศีรษะ เขยียดขาตรงปล่อยขาตามสบาย หรืออาจจะใช้หมอนรองใต้หัวเข่าเพิ่มก็ได้ ผู้นวดใช้มือจับที่เท้าขวาของผู้ถูกนวดหมุนข้อเท้าออก ใช้มือซ้ายอ้อมสันเท้ามาจับที่เอ็นร้อยหวาย มือขวาจับเอ็นร้อยหวายข้างฝ่าเท้า ใช้นิ้วหัวแม่มือซ้ายกดลง นิ้วหัวแม่มือขวาดันขึ้น ดันขึ้นลง แล้วเลื่อนมือบิดไปตลอดแนวของเส้นเอ็น ทำสลับไปมาแล้วจึงเปลี่ยนเป็นท่าต่อไป

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

จัดทำศูนย์การเรียนรู้ ที่ได้จากแกนนำ และกลุ่มต่างๆ มาสอนให้มีสมาชิกเกิดศักยภาพมากขึ้น มีความเข้าใจ และบอกต่อกันให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งเยาวชน ผู้สูงอายุ และวัยทำงานต่างๆ โดยผลัดเปลี่ยนสถานที่ในการประชุมที่มีการทำงานเป็นตัวอย่างให้สามารถศึกษาและเรียนรู้ได้

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมเรียนรู้ตามหลักสูตรครั้งที่ 3 ซึ่งวันนี้จัดเป็นการเรียนรู้เกี่ยวสมุนไพรและการนวดแผนโบราณ

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์**
กิจกรรมของโครงการ

ผลผลิต*
ผลผลิตที่ตั้งไว้ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง

8.4 เรียนรู้ตามหลักสูตร

วันที่ 25 กรกฎาคม 2559 เวลา 09:00 น.

100

100

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
เพื่อเป็นอาชีพเสริม

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1. ได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสาน
2. เกิดกระบวนการถ่ายทอด 3. เกิดภาคีเครือข่ายร่วมทำงาน 4. ให้คนในชุมชนหันมาสนใจแล้วอยากเข้ามาช่วยมากยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : ผู้เข้าร่วมโครงการ 100 คน

ผลลัพธ์ :

1. ได้เรียนรู้ประโยชน์ของผึ้งว่ามีผึ้งช่วยผสมเกสรดอกไม้ ผลไม้ อีกทั้งไม่ลงทุนสูงมากก็สามารถมีน้ำผึ้งไปขายหรือมาใช้ในครัวเรือนก็สามารถมีรายได้
2. ได้รู้เทคนิควิธีเมื่อเข้าใกล้ผึ้งว่า ลักษณะนี้ไม่ต่อย หรือลักษณะแบบนี้ต่อยหรือการรักษาการบาดเจ็บ
3. ได้เรียนรู้เทคนิคการปลูกต้นกล้วยแบบการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อที่แตกต่างจากแบบหน่อทั่วไป

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

- 09.30น.ลงทะเบียน
- เจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับศูนย์เพาะเนื้อเยื่อ และเรียนรู้ให้เข้าใจเรื่อง กล้วยเนื้อเยื่อ กล้วยหอม กล้วยน้ำว่า มะละกอพันธุ์ปักไม้ลาย
- พักเที่ยง
- ภาคบรรยายให้ผู้รู้เรื่องผึ้ง ชนิดของผึ้ง การทำงานของผึ้ง ที่ผึ้งแต่ละชนิดต้องอยู่ และสอนวิธีจับผึ้ง อุปกรณ์ และเครื่องมือจับผึ้งผู้เรียนรู้หลากหลาย

กิจกรรมที่ทำจริง

ช่วงเช้า เจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับศูนย์เพาะเนื้อเยื่อคือ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช เป็นวิธีการขยายพันธุ์พืชวิธีหนึ่ง แต่มีการปฏิบัติภายใต้สภาพที่ควบคุม เรื่องความสะอาดแบบปลอดเชื้อ อุณหภูมิ และแสง ด้วยการนำชิ้นส่วนของพืชที่ยังมีชีวิต เช่น ลำต้น ยอด ตาข้างก้านช่อดอก ใบ ก้านใบ อับละอองเกสร เป็นต้น มาเพาะเลี้ยงบนอาหารสังเคราะห์ และชิ้นส่วนนั้นสามารถเจริญและพัฒนาเป็นต้นพืชที่สมบูรณ์ มีทั้งส่วนใบ ลำต้น และรากที่สามารถนำออกปลูกในสภาพธรรมชาติได้ และเรียนรู้ให้เข้าใจเรื่อง กล้วยเนื้อเยื่อ กล้วยหอม กล้วยน้ำว่าพร้อมทั้งวิธีการปลูก โดยการปลูกและการดูแลรักษา

1. ควรเตรียมหลุมปลูก กว้างxยาวxลึก ขนาด 50x50x50 เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอกอัตรา 1 กิโลกรัมต่อต้น
2. ระยะการปลูก กล้วยน้ำว่าใช้ระยะ 3x3 เมตร จะปลูกได้ 200 ต้นต่อไร่ แต่กล้วยหอมทองใช้ระยะ 2x2 เมตร ปลูกได้ 400 ต้นต่อไร่
3. การให้น้ำในระยะแรกควรให้น้ำวันเว้นวัน หลังจากกล้วยสามารถตั้งตัวได้แล้วจึงเปลี่ยนเป็นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

4. การใส่ปุ๋ย ในระยะแรกนิยมใช้ปุ๋ยคอกและหลังจากการปลูกได้ 2 เดือน จึงใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 60 กรัมต่อต้น ทุกเดือนหลังจากกล้วยออกปลีแล้ว จะใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 500 กรัมต่อต้น โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง หลังจากครั้งแรก 1 เดือน
  5. การกำจัดวัชพืช สามารถกำจัดได้หลายวิธี คือ
    - วิธีกล ได้แก่การถอน ตายหรือการถากด้วยจอบ ควรทำการกำจัดก่อนที่วัชพืชจะออกดอก
    - วิธีเขตกรรม โดยการปลูกพืชแซมที่มีระบบรากตื้นและสามารถใช้ลำต้นเป็นปุ๋ยได้ เช่นพืชตระกูลถั่ว
    - ใช้วิธีคลุมดินโดยคลุมหน้าดินด้วยใบกล้วยหลังการตัดแต่งใบ ใช้ฟางข้าวคลุมตั้งแต่เริ่มปลูก
  - 6.การตัดแต่งหน่อ หลังจากการปลูกกล้วยได้ 3-4 เดือนให้ตัดหน่อทิ้งจนกว่ากล้วยจะเริ่มออกปลีหลังจากกล้วยมีอายุ 7 เดือน จึงเริ่มไว้หน่อทดแทน 1-2 หน่อ โดยหน่อที่ 1 และที่ 2 ควรมีอายุห่างกัน 4 เดือน เพื่อให้ผลกล้วยมีความอุดมสมบูรณ์ โดยเลือกหน่อที่อยู่ตรงข้ามกัน หากหน่อที่ตัดมีขนาดใหญ่มาก ให้ใช้วิธีการทำลายโดยหยอดน้ำมันก๊าดลงบนหยอดประมาณ 1/2 ช้อนชา
  - 7.การตัดแต่งใบจะเริ่มตัดแต่งใบ ในช่วงกล้วยอายุประมาณ 5 เดือน หลังจากการปลูกโดยเลือก ตัดใบที่แก่เป็นโรคออกให้เหลือ 9-12 ใบ/ต้น
  - 8.การตัดปลี ให้ทำการตัดปลีกล้วยทิ้งหลังจากปลีบานต่อไป จนหวีตื้นเตาอีก 2 ชั้น เพื่อสะดวกต่อการเก็บเกี่ยว
  - 9.การค้ำกล้วย นิยมค้ำในกล้วยหอมเป็นส่วนใหญ่ เพื่อป้องกันการหักกลางลำต้น หลังจากการตกเครือ ควรค้ำ บริเวณเครือหรือใช้ไม้ตามลำต้นโดยตรง
- ภาคบ้ายสอนให้รู้เรื่องผึ้ง ชนิดของผึ้ง การทำงานของผึ้ง ที่ผึ้งแต่ละชนิดต้องอยู่ และสอนวิธีจับผึ้ง อุปกรณ์ และเครื่องมือจับผึ้งผู้เรียนรู้หลากหลาย

9. แลกเปลี่ยนเรียนรู้

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์*** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
9.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 1		
วันที่ 25 มิถุนายน 2559 เวลา 9.00-14.00 น.	50	50

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้ดำเนินการผ่านมา

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.คนในชุมชนมีความเข้าใจในการจัดตั้งกลุ่มมากขึ้นและให้ความร่วมมือจนนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งน่าอยู่ 2.ทุกคนในชุมชนมีความรู้ด้านต่างๆมากขึ้นแล้วนำมาเป็นอาชีพเสริม เพิ่มรายได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งการรู้จักลดหนี้สินไม่ก่อหนี้สินเพิ่ม อยู่อย่างพอเพียง

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 50 คน

ผลลัพธ์ : ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมต่างที่ผ่านมา โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เช่น ในเรื่องการทำเกษตรแบบผสมผสานการเลี้ยงปลาการเลี้ยงไก่ และประโยชน์ของสมุนไพร

ปัญหา : เสียหายโอกาสของคนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการว่าโครงการมีแรงขับเคลื่อนให้ปัญหาที่มีอยู่นั้นลดลงไป โดยการเปิดทัศนคติให้กว้างขึ้นเพื่อเรียนรู้การพอเพียงพออยู่พอกิน และการเน้นอยู่กับธรรมชาติ โดยแม่ผู้เข้าร่วมโครงการนี้ก็ยังมีอยู่หลายคนที่ไม่สามารถเข้าใจและนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปปฏิบัติจริงในครัวเรือน โดยต้องเชิญชวนและลงมือทำให้เป็นผลเป็นรูปธรรมชาวบ้านจึงมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

-บทเรียนแต่ละกลุ่ม นำความรู้ผลที่ได้ และปัญหาต่างๆของแต่ละกลุ่ม นำมาคุยแลกเปลี่ยนในสภาพองค์กรต่างๆ พร้อมทั้งมาประสานงานต่างๆ สู่การพัฒนาที่เพิ่มศักยภาพให้มากยิ่งขึ้น
แล้วนำความรู้ที่ได้มาปรับเปลี่ยนเป็นสื่อ โดยใช้นิทานหรือที่ชาวบ้านนับถือ มาขับร้องบทเพลงมนิรชาเป็นสื่อกลางของการกระจายข้อมูล

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 1 โดยจะเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆที่ได้ทำมาในโครงการที่ผ่านมาเรียนรู้กันว่าใครได้เรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมอะไรไปบ้าง

- ด้านปศุสัตว์การเลี้ยงไก่ไข่ ได้รู้วิธีการเลี้ยงไก่ไข่การดูแลไก่ให้ไข่การให้อาหาร ปลาในบ่อ ได้รู้ตั้งแต่การเตรียมบ่อการคัดเลือกพันธ์ปลาการดูแลการให้อาหารปลา
- ด้านการเกษตรผสมผสานมีไอเดียที่จะปลูกพืชใหม่ๆให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่มากที่สุด การปลูกผักแบบผสมผสานได้รู้เกี่ยวกับการเตรียมพื้นที่เตรียมดินอย่างไรการเลือกผักที่จะปลูกว่าจะปลูกพืชผักนี้ในช่วงฤดูไหน อีกทั้งมีการเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักชนิดต่างๆได้อย่างมา และการทำข้าวไรที่มีนางอง รัตบุรี ทำให้ผู้ที่เข้าร่วมสนใจไปศึกษานอกดู
- ซึ่งแต่ละกลุ่ม แต่ละคนที่ได้ไปเรียนรู้มาก็มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และมาพูดคุยถึงกิจกรรมที่ผ่านมาอันมีบางเรื่องที่มีผู้เข้าร่วมสนใจและสนุกสนานอยากมีความรู้เรื่องนั้นให้มากขึ้นไปอีก จึงได้เสนอให้มีการแนะนำเรื่องนั้นๆ และปัญหาของการดำเนินการโดยแต่ละกลุ่มมีจัดตั้งขึ้นผู้ที่สนใจในการร่วมทำนั้นเมื่อกลับบ้านไปก็นำสิ่งที่เรียนไปนั้นมาปฏิบัติจริงจึงสามารถเป็นผลหรือมีความรู้สึกว่าการเข้าร่วมกลุ่มนี้สามารถลดหนี้ได้แต่บางคนก็เข้าร่วมก็ไม่ได้นำไปปฏิบัติจริงจึงไม่รู้ว่ามันส่งผลอย่างไรทำให้หมดกำลังใจที่จะมาเรียนรู้ จึงวางแนวทางการแก้ไขชวนเชิญให้คนในชุมชนเหล่านี้ลงมือทำและเข้าร่วมโดยแผนจริงๆต่อไปจะต้องทำให้เห็นภาพชัดกว่านี้ นำสิ่งที่สามารถมาเปรียบเทียบได้จริง และสิ่งที่เรียนรู้ต้องมีความแปลกใหม่ที่ชุมชนยังไม่ได้มีมากนักผู้เข้าร่วมจะมีความสนใจและอยากเข้าร่วมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์*** กิจกรรมของโครงการ	ผลลัพธ์*	
	ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง
9.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 2	50	50
วันที่ 15 กรกฎาคม 2559 เวลา 13:00-16:00 น.		

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อพบปะพูดคุยกับผู้เข้าร่วมโครงการ

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1.คนในชุมชนมีความเข้าใจในการจัดตั้งกลุ่มมากขึ้นและให้ความร่วมมือจนนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งน้อย 2.ทุกคนในชุมชนมีความรู้ด้านต่างๆมากขึ้นแล้วนำมาเป็นอาชีพเสริม เพิ่มรายได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งการรู้จักลดหนี้สินไม่ก่อหนี้สินเพิ่ม อยู่อย่างพอเพียง

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 50 คน

ผลลัพธ์ : ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดของการรวมกลุ่มสมาชิก และประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดโครงการ ว่าที่ผ่านมาแล้วนั้นเราได้ดำเนินถึงจุดไหนบ้างมีส่วนไหนที่อยากเพิ่มหรือเน้นเรื่องของอะไรบ้าง แล้วรับประทานอาหารจากนั้นมาพูดคุยกันต่อซึ่งในที่ประชุมส่วนใหญ่จะพูดถึงสมุนไพรมากยิ่งขึ้น เพราะช่วงนี้การดูแลสุขภาพกำลังมาแรง ผู้คนให้ความสนใจกับการดูแลสุขภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งการบริโภคผักปลอดสารพิษและการรับประทานผักหรือสมุนไพรเหล่านี้ที่มีสรรพคุณเป็นยาทั้งร่างกาย การลดความดันโลหิต ต่างเป็นที่ชื่นชอบของแม่บ้าน คือ การใช้ผักผลไม้พืชสมุนไพรในการเสริมความงาม เช่น การนำมะละกอมาท้มกิน การนำว่านหางจระเข้มาลบรอยสิวยรอย และ การใช้มะเขือเทศ หอมแดงในการดูแลผิวหนัง ต่างๆที่มีอยู่ในครัวหรือชุมชนมาใช้ดูแลความงามของร่างกาย

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

ผู้ใหญ่สหพัฒน์ สุขอนันต์ เปิดพูดคุย และ เกษตรอำเภอดำเนินการประชาสัมพันธ์ น.ส.สุธิษา จันทร์ปรุง มาร่วมพูดคุยเสวนาถามความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดของการรวมกลุ่มสมาชิก และประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดโครงการ และรับประทานอาหารว่าง แล้วพูดคุยกันต่อการดำเนินการโครงการ

กิจกรรมที่ทำจริง

ผู้ใหญ่สหพัฒน์ สุขอนันต์ เปิดพูดคุย และ เกษตรอำเภอดำเนินการประชาสัมพันธ์ น.ส.สุธิษา จันทร์ปรุง มาร่วมพูดคุยเสวนาถามความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำโครงการร่วมกัน

10. ถอดบทเรียน

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	ผลผลิต *	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ		
10.1 ถอดบทเรียน		
วันที่ 9 ตุลาคม 2559 เวลา 13.00-15.00 น.	50	50

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อรู้การปฏิบัติกิจกรรมโครงการ สสส.

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

1. ทุกครัวเรือนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นในการจัดตั้งกลุ่มและดำเนินงาน.

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : ผู้เข้าร่วม 50 คน

ผลลัพธ์:

1. เกิดการรวมกลุ่ม
2. ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ได้เรียนรู้การใช้จ่ายและเทคนิคประหยัดในแต่ละการ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด
3. ชาวบ้านมีความตระหนักมากขึ้นถึงแม้ตัวเองจะประหยัดพอสมควรแล้วแต่บางบ้านก็มีการประหยัดมากกว่าซึ่งช่วยลดหนี้สินทำให้รู้สึกสภาพว่าครอบครัวตนสามารถลดสิ่งต่างๆมากกว่านี้

ปัญหา : แม้บางครอบครัวจะดำเนินตามแผนนี้จริงแต่ก็มีบางบ้านที่รายจ่ายที่มีรายจ่ายเยอะอยู่เศรษฐกิจที่ผันผวน ทำให้รายรับที่ได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย จึงต้องชี้แนะว่ากลับไปถ้าต้องจ่ายค่าเล่าเรียนของลูกๆแล้วมาต้องเสียของจุกจิกในบ้านอีกก็ยิ่งจะทำให้เสียค่าใช้จ่าย นี่เป็นวิธีต่างๆที่จะสามารถลดให้ไม่จ่ายไปมากกว่านี้

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

ถอดบทเรียนการพัฒนา พูดคุยวงล้อมเสวนากันว่าใครมีการลดรายจ่ายหรือไม่ มีรายรับหรือไม่ มาประชุมกัน ถ้าใครที่ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ก็มาแนะนำวิธีการใครคนอื่นรับทราบ ใครที่ยังมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ ก็ช่วยกันหาทางแก้ไข ว่าสาเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น มาปรึกษาหารือกัน และแก้ไขให้ตรงจุดนั้น

กิจกรรมที่ทำจริง

ถอดบทเรียนการพัฒนา พูดคุยวงล้อมเสวนากันว่าใครมีการลดรายจ่ายหรือไม่ มีรายรับหรือไม่ มาประชุมกัน ถ้าใครที่ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ก็มาแนะนำวิธีการใครคนอื่นรับทราบ ใครที่ยังมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ ก็ช่วยกันหาทางแก้ไข ว่าสาเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น มาปรึกษาหารือกัน และแก้ไขให้ตรงจุดนั้นตั้งแต่เริ่มโครงการนี้เรามีผู้เข้าร่วมให้การไม่มากนักเพราะผู้คนยังไม่เชื่อว่าโครงการนี้จะทำให้ตนเปลี่ยนแปลงอย่างไรเมื่อจัดกิจกรรมต่างๆเชิญชวนพี่น้องมาร่วมฟังมากยิ่งขึ้น ผู้ที่เข้าร่วมก็ได้รับความรู้จากการจัดกิจกรรมทุกครั้ง ไม่ว่าจะความรู้ใหม่ๆ เทคนิคการทำการเกษตรการรวมกลุ่มกันช่วยกันพร้อมทั้งเรียนรู้ และนำไปใช้ปฏิบัติที่บ้านของตนเอง การจดบันทึกรายรับรายจ่ายการใช้หมักปุ๋ยชีวภาพแทนสารเคมีที่ทำให้ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย การกวนสบู่น้ำยาล้างจานเองที่ประหยัดค่าใช้จ่ายลงไปเยอะ อีกทั้งหันมาปลูกผักกินเองแม้หนี้สินจะไม่สามารถลดลงอย่างเห็นได้ชัดแต่ผู้ที่เข้าร่วมส่วนใหญ่วางมือทำต่างก็ให้ความเห็นว่าสามารถทำให้ตนเองพออยู่พอกินได้ ไม่เพิ่มค่าใช้จ่ายอย่างไรใด กลับทำให้มีความสุขในการทำงานมากยิ่งขึ้น อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ๆมาต่อยอดและทำเป็นรายได้เสริมมากยิ่งขึ้น โดยกิจกรรมไม่เพียงแต่ให้ความรู้เท่านั้นยังเป็นการพบปะกับเพื่อนบ้านได้ถามสารทุกข์สุขดิบความเป็นอยู่ซึ่งกันและกันเป็นการสร้างเสริมสัมพันธ์มิตรต่อกันมากยิ่งขึ้น ทำให้คนในชุมชนหันหน้ามาพูดคุยมากยิ่งขึ้นสังคมสามัคคีเข้มแข็งขึ้น

12. การประชุมร่วมกับ สสส. สจรส.ม.อ. และพี่เลี้ยงผู้ติดตาม

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
12.1 ปฐมนิเทศโครงการใหม่		
วันที่ 3 ตุลาคม 2558 เวลา 09:00 น.	2	2

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
เพื่อปฐมนิเทศโครงการใหม่

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

1. ได้เรียนรู้วิธีการดำเนินงานตามโครงการในการทำกิจกรรมจะต้องมีการเก็บภาพถ่าย บันทึกกิจกรรมในเว็บบอร์ดเตรียมเอกสารด้านการเงินให้ถูกต้อง
2. เรียนรู้วิธีดำเนินกิจกรรมตามโครงการ
3. ได้วางแผนการดำเนินงานตามโครงการ ในการกำหนดกิจกรรมในปฏิทินโครงการ ว่ากิจกรรมจะทำในวันไหน ช่วงเดือนไหนและได้กำหนดการประชุมสภาผู้นำทุกเดือน
4. ได้เรียนรู้ความเสี่ยง ต่อการดำเนินงาน อย่างเช่นการเบิกจ่ายเงินต้อง 2 ใน 3 คน ให้เบิกจ่ายตามรายการกิจกรรม

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

วันนี้ปฐมนิเทศโครงการใหม่ โดย สจรส.ม.อ. ร่วมกับพี่เลี้ยงจังหวัดนครศรีธรรมราช

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้ สจรส.ม.อ.ได้จัดปฐมนิเทศโครงการใหม่ที่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดย อ.พงศ์เทพ ได้ชี้แจงแนวทางการทำโครงการ วัตถุประสงค์การดำเนินงาน อ.กำไล ได้แนะนำแนวความคิดการทำโครงการ และขั้นตอนการทำโครงการ 3 ระยะ ช่วงก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงานและหลังดำเนินงาน อ.สุดา ได้แนะนำเรื่องเกี่ยวกับเอกสารเงินในการเขียนใบสำคัญรับเงินต้องมีรายละเอียดให้ครบถ้วนตามที่กำหนด อ.ณอม ได้แนะนำเกี่ยวกับการถ่ายรูปในการทำกิจกรรม ว่าจะต้องถ่ายกิจกรรมให้เป็นกิจกรรมที่มีชีวิตและสามารถมองออกได้ว่าเป็นกิจกรรมอะไรกำลังทำกิจกรรมอะไรเพื่อเป็นการสื่อให้คนที่ดูภาพได้เห็นถึงกิจกรรมที่ได้ทำไปรวมถึงการบันทึกข้อมูลลงในเว็บบอร์ด และการบันทึกทุกรูปในภาพในเว็บบอร์ด

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์**	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง

12.2 การติดตาม สจรส.มอ. ครั้งที่ 2

วันที่ 7 ธันวาคม 2558 เวลา 09:00 น.

2

2

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อให้เข้าใจในการทำบัญชีและเอกสารกิจกรรมแต่ละครั้งเพื่อส่งกลับสจรส.มอ.

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

สรุปผลการดำเนินงานตามกิจกรรมโครงการ สรุปว่า ผลผลิต

1. ตัวแทนโครงการเข้าร่วมกิจกรรม 2 คน
2. ได้ฝึกการบันทึกลงเว็บไซต์ 1 กิจกรรม
3. ได้ฝึกทำบัญชีเงินสดและการจ่ายภาษี ณ ที่จ่าย 1 ชุด

ผลลัพธ์

1. มีความรู้และเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการเขียนผลลัพธ์ ผลผลิตจากการทำกิจกรรม
2. มีความรู้และเข้าใจเรื่องภาษีและสามารถบันทึกข้อมูลภาษีได้
3. มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นในการบันทึกกิจกรรมเข้าเว็บไซต์และบันทึกภาพในเว็บไซต์

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

ร่วมรับฟังและเรียนรู้การทำบัญชีและการทำรายงานส่งกลับของสจรส.มอ.

กิจกรรมที่ทำจริง

ไปพบ สจรส.มอ. ที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ตีกรวม 5 ได้เรียนรู้ 1.การเขียนรายงาน และการเงิน -การบันทึก รายงานลงโปรแกรม ออนไลน์ -การประเมินผล คุณภาพกิจกรรม 2.การเก็บรวบรวม รายงานใน 1กิจกรรม เอกสาร: -รายชื่อ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ -ใบสำคัญรับเงิน 1ใบ จากทางร้าน -สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ผู้รับเหมา 1คน 2.เอกสารทางภาษี 3.รายงาน(บันทึกการทำกิจกรรม) 3.การหักภาษีหัก ณ ที่จ่าย -การหักภาษี ณ ที่จ่าย -ออกหนังสือรับรองการหัก ณ ที่จ่าย -ออกรายงานยื่นแบบ ภงด.3 -นำส่ง ภงด.3 ภายในวันที่ 7ของเดือนถัดไป

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์**
กิจกรรมของโครงการ

ผลผลิต*
ผลผลิตที่ตั้ง ผลผลิตที่เกิด
ไว้ ขึ้นจริง

12.3 ปิดงวดรายงานร่วมกับพี่เลี้ยง ครั้งที่ 3

วันที่ 30 มกราคม 2559 เวลา 09:00 น.

2

2

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อความเข้าใจ และการเรียนรู้ในการจัดเก็บเอกสาร

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

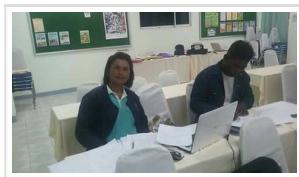
1. มีผู้เข้าร่วมโครงการ 2 คน
2. ได้ตรวจสอบความพร้อมของเอกสารได้ เข้าใจในการสรุปปิดงวดโครงการคือการได้ตรวจเช็ค เงินในการจ่าย แต่ละกิจกรรมและเอกสารด้านการเงินของแต่ละกิจกรรม
3. ได้เข้าใจการลงบันทึกบัญชี ได้เข้าใจวิธีการบันทึกข้อมูลออนไลน์
4. ได้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารด้านการเงิน และมีความเข้าใจในด้านการเงินมากขึ้น ในการเขียนบิล คือต้องเขียนรายละเอียดให้ครบตามกำหนด

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

ร่วมรับฟังและเรียนรู้การทำบัญชีและการทำรายงานส่งกลับของสจรส.มอ.

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมที่เลี้ยงโครงการ เพื่อติดตามความคืบหน้าของโครงการและการทำงานเพื่อปิดงวดที่ 1 09.30น. ได้ไปพบพี่เลี้ยงเพื่อติดตาม ผลงานของกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้ สจรส.มอ. ตรวจสอบหลักฐาน 1.มีการบันทึกกิจกรรม แบบบันทึกผลกิจกรรม สิ่งที่เกิดขึ้น ผลลัพธ์ ผลกระทบ รายงานกิจกรรม เพื่อบันทึก ข้อมูลในเอกสารเรียบร้อย ให้พิมพ์เข้าไปโปรแกรมออนไลน์ แต่ละกิจกรรมให้ไหลรูปภาพให้เรียบร้อย 2.หลักฐานการเงิน -ดำเนินการตรวจสอบหลักฐานทางการเงิน -ตรวจสอบยอดเงินโครงการฯ และบันทึกออนไลน์ -ตรวจสอบการเขียนเงินสด -ตรวจสอบหลักฐาน สมุดบัญชีธนาคาร ต้องดำเนินการกิจกรรมใช้เงินมากกว่าร้อยละ 60 3.หลักฐานประกอบการดำเนินงาน -ลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุม -หลักฐานการเบิกจ่ายเงิน 4.บันทึกช่วยจำ -บันทึกข้อมูลเข้าไปโปรแกรมออนไลน์ให้เรียบร้อย -หลักฐานการเงินต้องถูกต้อง ครบถ้วน -ปิดงวดส่งเอกสาร

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์*** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
12.4 ปิดรายงาน งวด 1 กับพี่เลี้ยงพื้นที่ ครั้งที่ 4		
วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 09:00 น.	2	2

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
เพื่อตรวจสอบเอกสารปิดงวด

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

1. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 2 คน
2. ได้รวบรวมกิจกรรมได้ทุกกิจกรรม และได้แก้ไขในบางกิจกรรมได้ เช่น ในเรื่องของรูปภาพและเนื้อหาบางกิจกรรมที่ยังขาดรายละเอียด
3. ได้เรียนรู้เพิ่มเติมในการบันทึกกิจกรรมเข้าเว็บไซต์ และการบันทึกรายละเอียดให้ชัดเจนเช่นผลลัพธ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม แต่ละกิจกรรม
4. เรียนรู้การทำบัญชีทางการเงิน
5. จัดทำเอกสารการปิดงวดงบประมาณ การจัดเรียงเอกสารสำคัญทางการเงิน การจัดเก็บเอกสาร โดยได้รู้ถึงการปิดงวดงบประมาณการทำกิจกรรม ได้รู้ถึงความสำคัญทางการเงินได้รู้ถึงน้ำใจของเพื่อนร่วมงาน ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคีในทีมงาน ในการช่วยกันบันทึกกิจกรรมในเว็บไซต์ และการตรวจสอบเอกสาร ว่ากิจกรรมไหนบ้างที่ครบหรือขาดไป

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

ร่วมรับฟังและเรียนรู้การทำบัญชีและการทำรายงานส่งกลับของศจร.มอ.

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมติดตามของพี่เลี้ยงโครงการ เพื่อปิดงวดครั้งที่ 1 โดยเดินทางมาพบพี่เลี้ยงที่ รพ.สต. เขาพระบาท เวลา 10.30 น. มาถึง ได้เรียนรู้ในเรื่อง: -การตรวจหลักฐานการทำงานโดยพี่เลี้ยงได้ตรวจดูเอกสารด้านการเงินและได้แนะนำในเรื่องเตรียมเอกสารด้านการเงินในเรื่องของบิลการเสียภาษี -การลงบันทึกโปรแกรมออนไลน์โดยได้แนะนำในการบันทึกในโปรแกรมออนไลน์ว่าให้เขียนรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมให้มากกว่านี้และผลลัพธ์ที่ได้จากการทำกิจ ว่าได้อะไรบ้างได้อย่างไรส่วนรูปให้ใส่ขึ้นเว็บไซต์ได้เลย -การลงบันทึกรายรับรายจ่ายให้ลงให้ครบและให้ลองคิดคำนวณรายจ่ายออกมาดูว่าถูกต้องและตรงกับเอกสารไหม การทำบัญชีการเงินและการเตรียมเอกสารเพื่อการตรวจของ จจร.มอ. ตรวจเอกสารทางการเงินเป็นใบสำคัญรับเงิน ใบเสร็จรับเงินผิดต้องแก้ไข เขียนรายงานการประชุมที่พบปะพี่เลี้ยงในแต่ละครั้ง 22.30นง เดินทางกลับบ้าน

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	ผลลัพธ์*	
ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์**	ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง
กิจกรรมของโครงการ		
12.5 การประชุมจัดทำรายงานงวดที่ 1		
วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 09:00 น.	2	2

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อปิดวงรายนงาน งวดที่ 1

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

1. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 2 คน
2. การประชุมจัดทำรายงานงวดที่ 1 กับ สจรส.มอ.และพี่เลี้ยงและคืนเงินเปิดบัญชี 500 บาท
3. ได้ทราบถึงสิ่งที่ต้องแก้ไขจากการตรวจรายงานและการตรวจเอกสาร ดังนี้
  - ค่าถ่ายเอกสารบิลร้านไม่ถูกต้อง และลงไม่ถูกต้องแก้ไขโดย ต้องไปขอบิลจากร้านมาใหม่และในการบันทึกให้บันทึกในค่าใช้จ่าย
  - ขาดใบสำคัญรับเงินของผู้ประสานงานในบางกิจกรรมแก้ไขโดยการต้องไปขอใบเสร็จรับเงินมา
  - การเขียนกิจกรรมไม่ตรงกันแก้ไขโดยการไปบันทึกใหม่ และดูกิจกรรมให้สอดคล้องกัน
  - รูปถ่ายกับกิจกรรม ไม่สัมพันธ์ กับจำนวนกิจกรรมเป้าหมายแก้ไข โดยเก็บกิจกรรมเสริม
  - การเขียนผลลัพธ์กว้างเกินไป การเขียนผลลัพธ์ยังไม่สัมพันธ์แก้ไขโดยการบันทึกใหม่

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

การประชุมจัดทำรายงานงวดที่ 1 กับ สจรส.มอ.และพี่เลี้ยง

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมการติดตามและ พบพี่เลี้ยงพื้นที่และ สจรส.มอ.โดยตัวแทนโครงการ 2 คน เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อปิดรายงานงวดที่ 1 ที่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ได้นำเอกสารให้ สจรส.มอ.ตรวจสอบเอกสาร รายงานผลการดำเนินงาน และพี่เลี้ยงได้แนะนำมาให้ปรับปรุง

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์*** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
12.6 พบพี่เลี้ยงเพื่อติดตามโครงการ		
วันที่ 26 มีนาคม 2559 เวลา 09:00 น.	2	2

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อติดตามรายงานผลการดำเนินงาน

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต:1ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 2 คน

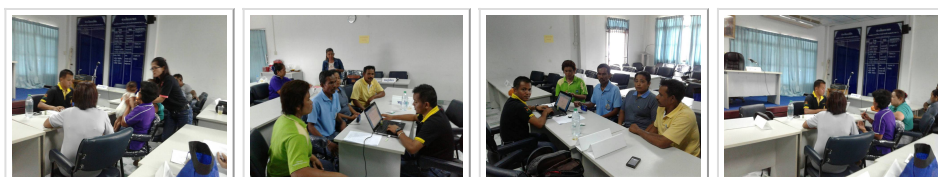
ผลลัพธ์1.ได้ทบทวนโครงการว่าทำอะไรไปแล้วบ้าง และจะทำอะไรต่อไปบ้าง 2.ได้กลับไปดูกิจกรรมของตนเองว่า ต้องเพิ่มเติมอะไรอีกบ้างเพราะรายละเอียดกิจกรรมในเว็บไซต์ และรูป ยังไม่ครบถ้วน

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

การพบพี่เลี้ยงเพื่อดูความเป็นไปของโครงการทั้งงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรมติดตามโครงการร่วมกับพี่เลี้ยงเพื่อติดตามความคืบหน้าของโครงการที่ ม.วลัยลักษณ์ อ.ท่าศาลาได้ให้ความรู้เรื่องการจัดทำโครงการ ได้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมนั่งสมาธิก่อนเริ่มการประชุม ให้หลังทานี้ถึงโครงการที่ได้ทำมาในระยะเวลา 6 เดือน ว่าจากที่ทำไปแล้ว มีใครที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนไปบ้าง เกิดการรวมกลุ่มอย่างไรบ้าง สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปในชุมชนมีอะไรบ้าง แล้วระยะเวลาที่เหลือเราจะทำอะไรต่อไปบ้างแล้วให้เขียนลงในกระดาษส่งพี่เลี้ยง และเรียนรู้การจดบันทึกรายงานบันทึกรายการรับรายจ่าย บันทึกการเงินเอกสารต่างๆ กับพี่เลี้ยงและสจรส และการทำกับชุมชน

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
12.7 พบพี่เลี้ยงเพื่อติดตามโครงการ		
วันที่ 3 กันยายน 2559 เวลา 09:00 น.	2	2

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อประชุมร่วมกับพี่เลี้ยงติดตามโครงการงวดที่ 2

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 2 คน

ผลลัพธ์ : ได้ตรวจสอบเอกสารแล้วต้องกลับไปแก้ไขในเรื่องของใบเสร็จและให้ไปบันทึกข้อมูลในเว็บไซต์ให้เรียบร้อย ก่อนส่งให้พี่เลี้ยงตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อดำเนินการปิดโครงการในงวดที่ 2

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

- พบปะพี่เลี้ยงที่ ม.วลัยลักษณ์ ไปเรียนรู้เพื่อสรุปปิดโครงการ

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้เป็นกิจกรรม มาตรวจเอกสาร และติดตามความคืบหน้าของโครงการโดยวันนี้ได้ตรวจเช็คเอกสารด้านการเงินและการบันทึกในเว็บไซต์ ของกิจกรรมต่างๆที่ทำมาทั้งหมดบันทึกรายละเอียดดังกล่าวลงไป

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต* ผลผลิตที่ตั้งไว้ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง	
12.8 ร่วมงานสร้างสุขคนได้		
วันที่ 3 ตุลาคม 2559 เวลา 09:00 น.	2	2
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้		
เพื่อร่วมงานสร้างสุขคนได้		
ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้		
ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง		
ข้อเสนอเพิ่มเติมจากการประชุมห้องย่อย สานพลังขับเคลื่อนชุมชนนำอยู่สู่นโยบายสาธารณะ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. การสื่อสารให้เข้าถึงพื้นที่ รู้จัก สสส. 2. สสส.ควรทำงานร่วมกับโรงเรียนให้มากขึ้น ถ้าเข้าถึง ชาวชนได้มาก เขาจะรู้จัก สสส.ตั้งแต่ยังเล็ก ปลูกฝังความคิด จิตสาธารณะ ตอนนีทางโรงเรียนต้องการคนขึ้นมาสสส.คิดอะไรเพื่อเด็กและเยาวชนหลายอย่าง เขาไม่รู้ว่าใครทำอะไรให้ถึงโรงเรียนและทำให้ได้สมาชิกคนใหม่ และเด็กๆ ที่จะสืบทอด 3. การลงไปประชาสัมพันธ์ ลงไปยังพื้นที่ องค์กรเชื่อว่าหลายหมู่บ้าน ชุมชน ยังมีความต้องการวันนี้เป็นนิมิตหลายอันติ ที่ สสส.ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ และวันนี้สำคัญถ้าเราทำงานเชิงรุก ประชาสัมพันธ์ ทำให้ประชาชนได้รู้จัก สสส. (การสร้างคนรุ่นใหม่ คนรุ่นใหม่เป็นการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก) 4. อยากเติมเต็มโครงการ สสส. ทำภายใต้เทคโนโลยี ไอทีหลายหมู่บ้านอยากทำเพราะเป็นโครงการที่ดี เขาทำได้ แต่ปัญหาเขาขาดผู้เชี่ยวชาญด้านไอทีอาจจะให้เขาได้เข้ามาเสนอ และหาคนรุ่นใหม่ มาอบรม เติมเต็มทางด้านนี้ เพื่อใช้ในการทำเครื่องมือรายงาน การวัดผล 		
สรุปข้อเสนอเพื่อการขับเคลื่อนการสร้างเสริมสุขภาพของภาคใต้ 3 ข้อเสนอจากห้องสานพลังขับเคลื่อนชุมชนนำอยู่สู่นโยบายสาธารณะ		
ข้อเสนอ สสส.		
<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกลไก ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนเพื่อสร้างชุมชนนำอยู่ เช่น สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้นำชุมชนและองค์กรในท้องถิ่น ให้สามารถขับเคลื่อนงานชุมชนนำอยู่ได้อย่างต่อเนื่อง • เพิ่มการสื่อสารและช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้เข้าถึงแหล่งทุนให้มากขึ้น - สนับสนุนให้เกิดการสร้างกลไกที่เลี้ยงเพื่อหนุนเสริมให้ชุมชนมีศักยภาพนำไปสู่การสร้างชุมชนเข้มแข็ง • สสส. เป็นองค์กรกลางประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่าย เพื่อให้เกิดการขยายผลในระดับนโยบาย เพื่อยกระดับการขับเคลื่อนงานชุมชนนำอยู่ 		
สช.		
<ul style="list-style-type: none"> • เปิดโอกาสให้ชุมชนที่ดำเนินงานชุมชนนำอยู่ ได้เข้ามาร่วมในกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะ เพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม 		

- นายทเรียนและข้อมูล องค์ความรู้ และคณะทำงานจากโครงการชุมชนน่าอยู่ มายกระดับสู่การขับเคลื่อนเชิงนโยบายสาธารณะ ในประเด็นที่สอดคล้องกับการพัฒนาสุขภาพชุมชน สปสช.
- ให้กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณให้กับชุมชนที่ดำเนินงานตามแนวทางของชุมชนน่าอยู่เพื่อพัฒนาระดับจากพื้นที่สู่ตำบล
- กำหนดสัดส่วนคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นให้มีตัวแทนของผู้นำชุมชนที่ขับเคลื่อนงานชุมชนน่าอยู่ได้สำเร็จ
- กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนให้มีแนวทาง เพื่อพัฒนาและร่วมเป็นภาคีเครือข่ายได้มากขึ้น กระทรวงสาธารณสุข
- กำหนดให้หน่วยบริการสุขภาพ ดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพร่วมกับชุมชนมากขึ้น โดยกำหนดตัวชี้วัดชุมชนน่าอยู่ในมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
- ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรสาขาสุขภาพมีความเข้าใจ และ มีความร่วมมือกับชุมชน ในการขับเคลื่อนงาน สถานีโทรทัศน์ ไทยพีบีเอส
- สนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์ แนวทางการดำเนินงานชุมชนน่าอยู่ให้ทั่วถึงในระดับชุมชนท้องถิ่น
- นำเสนอบทเรียนพื้นที่ตัวอย่าง ดำเนินงานชุมชนน่าอยู่ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนา กลุ่มผู้นำชุมชนให้มีกลไกการดำเนินงานสร้างชุมชนเข้มแข็ง
- สนับสนุนให้เกิดช่องทางการสื่อสาร เพื่อประชาสัมพันธ์นวัตกรรมสื่อสารสร้างสรรค์ชุมชนน่าอยู่ ให้ถึงทั่วถึงในระดับท้องถิ่น และสื่อสารให้สังคมได้เห็นกระบวนการขับเคลื่อนชุมชนอย่างเป็นระบบ

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

การเข้าร่วมเพื่อดำเนินการตามแผนการพัฒนาวัดกรรมการส่งเสริมสุขภาพต่างๆในชุมชน

กิจกรรมที่แท้จริง

วันจันทร์ ที่ 3 ตุลาคม ๒๕๕๙ 12.00 - 13.00 น. การแสดงโขน ตอน ศีกพรหมาสูตร ศูนย์ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พิธีเปิด การร่วมกันร้องเพลงชาติไทย 13.00 - 13.10 น. กล่าวต้อนรับ โดย นายทรงพลสวัสดิ์ธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา 13.10- 13.30 น. กล่าวเปิดโดย นายแพทย์วีระพันธ์สุพรรณไชยมาตย์ รองประธานคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ 13.30 - 15.00 น. ปาฐกถา เรื่อง “บทบาทของประเทศไทยในการเป็นผู้นำการพัฒนานวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพในภูมิภาคอาเซียน” โดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรี 15.00 - 15.30 น. รายงานสุขภาพของคนได้สุขภาพรวมการดำเนินงานสร้างสุขภาพใต้ปีที่ผ่านมา โดย ผศ.ดร.ภก.พงศ์เทพสุธีรัฐภูมิ ผู้อำนวยการสถาบันการจัดการระบบสุขภาพ (สจร.ส.ม.อ.) 15.30-17.00 น. เสวนา “มุมมองใหม่ในการพัฒนาระบบสุขภาพในอนาคต” โดย ผศ.ดร.อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา อธิการบดีมหาวิทยาลัยฟาฏอนี นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ นายกเทศมนตรีนครยะลา นายทวีวัตร เครือสาย ตัวแทนภาคประชาสังคมจังหวัดชุมพร นายแพทย์อรันจิระ นครสาธารณสุขนิเทศก์ เขตสุขภาพที่ 12 ผู้ดำเนินรายการเสวนา : นายแพทย์ปัญญาพงษ์พานิช 18.00 - 20.00 น. ลานปัญญาสร้างสุข แลกเปลี่ยนความรู้ นวัตกรรม วันอังคาร ที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ 08.00 - 09.00 น. ลานปัญญาสร้างสุข แลกเปลี่ยนความรู้ นวัตกรรม 09.00 - 12.00 น.การประชุมห้องย่อย 1. การพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม พื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ 2. การท่องเที่ยวชุมชนเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ 3. กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น 4. สานพลังขับเคลื่อนชุมชนน่าอยู่ สู่นโยบายสาธารณะ 5. ความมั่นคงทางมนุษย์ : การลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ • 09.00 -12.00 น. การนำเสนอผลงานวิชาการ ห้องนำเสนอผลงานวิชาการกลุ่ม 1 ห้องนำเสนอผลงานวิชาการของชุมชน เรื่องเล่าเจ้าพลังลานสื่อสร้างสุข 12.00 -14.00 น. ลานปัญญาเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นวัตกรรม ลานศาลาเรือนไทย 14.00-17.00 น. การประชุมห้องย่อย 1. การพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม พื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ (ต่อ) 2. ความมั่นคงทางอาหาร 3. กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น (ต่อ) 4. สานพลังขับเคลื่อนชุมชนน่าอยู่ สู่นโยบายสาธารณะ (ต่อ) 6.การพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว 7.ระบบสุขภาพการแพทย์พหุวัฒนธรรม 14.00-17.00 น. การนำเสนอผลงานวิชาการ ห้องนำเสนอผลงานวิชาการกลุ่ม 1 (ต่อ) ห้องนำเสนอผลงานวิชาการกลุ่ม 2 (ต่อ) ห้องนำเสนอผลงานวิชาการของชุมชน เรื่องเล่าเจ้าพลัง (ต่อ) 18.00 -20.00 น. ลานปัญญาเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นวัตกรรม ซึ่งในวันนี้ก็ได้เข้าร่วม การประชุมห้องย่อย สานพลังขับเคลื่อนชุมชนน่าอยู่สู่ นโยบายสาธารณะ โดยในเวลา 09.00 น. เริ่มกิจกรรม เริ่มด้วยการร่วมสนุกเต้นเพลง chicken dance ร่วมกันก่อน และหลังจากนั้น ก็ได้มีการเสวนา

ในหัวข้อเรื่อง สานพลังชุมชนนำอยู่สู่นโยบายสาธารณะ โครงการสร้างคนรักสิ่งแวดล้อมที่บ้านทุ่งยาวตำบลโคกม่วงอำเภอเขาชัยสนจังหวัดพัทลุงซึ่งจากปัญหาในหมู่บ้านในเรื่องวิกฤตภัยแล้งทำฝาย ปลูกป่า ขยะ ไฟไหม้ป่าซึ่งจะใช้ฐานข้อมูลพื้นที่กำหนดทิศทางการทำงาน ซึ่งคนในชุมชนมีส่วนร่วมกัน มีการแบ่งภาระงานเป็นหุ้นส่วน ร่วมกันทำงานในชุมชน ซึ่งมีโครงการจาก สสส เป็นฐานโดยมีอบต. สนับสนุนงบประมาณและนักวิชาการ ช่วยเสริม หัวหน้าสำนักปลัด นวค.สาธารณสุขจนท.อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ทสจ.) ราชการช่วยจัดการขยะซึ่งจะทำให้ตื่นตัวมากขึ้นซึ่งมีปัจจัยแห่งความสำเร็จโดยการมีผู้นำ ซึ่งนำแบบมีส่วนร่วม ใช้ความรู้เกิดความร่วมมือ แบ่งภารกิจ และการหนุนเสริมข้อมูลเด่นเฉพาะชุมชน คือ มีพื้นที่ป่าสงวนเต็มพื้นที่ โดยการกำหนดกติกาชุมชน คือ ใช้พื้นที่แล้วต้องปลูกป่าเพิ่ม กันเขตพื้นที่ เป็นพื้นที่ฟื้นฟูมีการเชื่อมโยงเครือข่ายจากทสม. (อาสาจัดการทรัพยากรและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) ภาควิชาการ (มอ.ปัตตานี ม.ทักษิณ) หลังจากจบการเสวนาก็ ชม การแสดงโขนคนตอน เติตพระอิศวร 10.10 น. นำเสนอนกรณีสึกษาประเด็นการคัดแยกขยะโครงการร่วมสร้างชุมชนให้หมู่บ้านห้วยลึกจัดการขยะชุมชนตำบลทรายขาวอำเภอคลองท่อมจังหวัดกระบี่ 10.30น. นำเสนอนกรณีสึกษาประเด็นเศรษฐกิจพอเพียงโครงการแหลมยางนาฟิงพาเศรษฐกิจพอเพียงตำบลตะโกอำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร 11.50น.นำเสนอนกรณีสึกษาประเด็นเด็กและเยาวชนโครงการป็นตงสร้างสุขบ้านสี่แยกวัดโหนดตำบลโพธิ์ทอง อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 11.20 น. ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำการขับเคลื่อนชุมชนสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย 14.00 น. นำเสนอนกรณีสึกษาประเด็นการจัดการทรัพยากรและการท่องเที่ยวโครงการการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชน บ้านท่าฉัตรชัยตำบลนาท่อม ตำบลไม้ขาว อำเภอลาด จังหวัดภูเก็ต 14.20 น.นำเสนอนกรณีสึกษาประเด็นการจัดการสุขภาพและอาหารปลอดภัยโครงการชุมชนหยวนบ้านนำอยู่สู่การจัดการตนเองตำบลนาท่อมอำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง 14.40 น. ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำการขับเคลื่อนชุมชนสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย 15.30 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขับเคลื่อนงานชุมชนนำอยู่ สู่การยกระดับเชิงนโยบายโดย อ.กำไล สารักษ์ และ อ.สุวิทย์ เมื่อเสร็จกิจกรรมการเสวนาแลกเปลี่ยนกันก็คนที่เข้าร่วมกิจกรรมในห้องประชุมย่อยก็ได้มาจับมือร่วมกันเป็นวงกลม และร้องเพลงครุฑาร่วมกัน วันพุธที่ 5 ตุลาคม 2559 08.00 - 09.00 น. ลานสร้างสุข แลกเปลี่ยนความรู้ นวัตกรรม ลานศาลาเรือนไทย 09.00-10.30 น. สรุปข้อเสนอเพื่อการขับเคลื่อนการสร้างเสริมสุขภาพของภาคใต้ 10.30 11.45 น. เสวนาเรื่อง “การขับเคลื่อนระบบสุขภาพของประเทศไทยสู่การเป็นผู้นำภูมิภาคอาเซียน” โดย นายแพทย์ศักดิ์ชัยกาญจนวัฒน์นารักวิชาการเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ดร.สุปรีดา อุดุลยานนท์ผู้จัดการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ นายแพทย์พลเดชปิ่นประทีปเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ รศ.ดร.วิลาสินีพิพิธกุล รองผู้อำนวยการองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยสถานีโทรทัศน์ (TPBS)ผู้ดำเนินการอภิปราย นางสาวณาดยา แวววีรคุปต์ 11.45 -12.00 น. พิธีปิด

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
12.9 เยี่ยมติดตามโครงการ งวดที่ 3		
วันที่ 9 ตุลาคม 2559 เวลา 09:00 น.	10	10

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อเยี่ยมโครงการดูความเป็นไป

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ประชาชนได้รับความรู้จากการทำกิจกรรมครั้งนี้ และมีการเข้าใจเกี่ยวกับโครงการนี้มากยิ่งขึ้น แต่ปัญหาที่พบคือ คนในชุมชนยังไม่เข้าใจในส่วนของโครงการนี้ ส่วนคนที่เข้าร่วมโครงการนี้ยังไม่เข้าใจกระบวนการทำงาน เพราะมีความเข้าใจว่าโครงการนี้ที่เข้ามาที่นี่เพื่อนำเงินหรือสิ่งของต่างๆมาแจกให้ผู้ที่เข้าร่วมกลุ่ม แต่ตามความเป็นจริงนั้นเป็นการนำความรู้มาให้ แนวทางในการปฏิบัติต่างๆ โดยให้ความเข้าใจไปเรื่อยๆ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

ที่เลี้ยงติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ งวดที่ 2

กิจกรรมที่ทำจริง

ที่เลี้ยงโครงการสอบถามรายละเอียดของโครงการ ถามถึงความพอใจของภาคทำกิจกรรมครั้งนี้ ได้รับความรู้ อะไรบ้างทำแล้วได้อะไรบ้าง โดยสอบถามผู้เข้าร่วมโครงการ

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์*** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
12.10 การจัดทำเพื่อทำรายงาน งวดที่ 2 และรายงานปิดโครงการ		
วันที่ 12 ตุลาคม 2559 เวลา 09:00 น.	2	2

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อจัดทำรายงาน และเตรียมเอกสารการเงิน

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต : มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 2 คน

ผลลัพธ์ : ได้รายงานผลการดำเนินกิจกรรมบันทึกข้อมูลในเว็บไซต์ เอกสารการเงินถูกต้อง สามารถส่งรายงานให้ สจรส.ม.อ.ได้

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

- พบปะที่เลี้ยงเพื่อสรุปรายงานปิดโครงการ สจรส.

กิจกรรมที่ทำจริง

วันนี้คณะทำงานได้เดินทางมา ที่ รพ.สต.เขาพระบาท เพื่อมาทำรายงานกิจกรรมเอกสารด้านการเงิน และตรวจสอบเอกสารด้านการเงินพร้อมทั้งตรวจสอบการบันทึกข้อมูลในเว็บไซต์

13. ทำป้ายสัญลักษณ์เขตปลอดบุหรี่ ถ่ายภาพกิจกรรม และจัดทำรายงาน

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์*** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
13.1 จัดทำป้ายปลอดบุหรี่		
วันที่ 25 ตุลาคม 2558 เวลา 13:00 น.	2	2

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อให้สำหรับประชาสัมพันธ์โครงการและรณรงค์การงดสูบบุหรี่

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

ผลผลิต

1. มีป้ายชื่อโครงการ1ป้าย
2. ป้ายเขตปลอดสุรา1ป้าย
3. ป้ายเขตปลอดบุหรี่ 1ป้าย

ผลลัพธ์

1. มีป้ายสำหรับใช้ประชาสัมพันธ์โครงการ
2. มีป้ายเขตปลอดบุหรี่ และเขตปลอดสุรา เพื่อเป็นการรณรงค์การงดเหล้าและบุหรี่

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

จัดทำป้ายกิจกรรมปลอดบุหรี่เพื่อให้ประชาชนทราบว่าโครงการนี้เป็นโครงการสนับสนุนด้านสุขภาพด้วย ดังนั้นในการประชุมหรือทำกิจกรรมใดในโครงการนี้ เป็นสถานที่ปลอดบุหรี่ถึงทำให้บรรยากาศในการประชุมทุกครั้งเป็นบรรยากาศเหมาะสม

กิจกรรมที่ทำจริง

คณะทำงาน ผังฟาร์มลดรายจ่ายที่บ้านทรายขาว นางเยาวภา คำแหง ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้ไป ทำป้ายกิจกรรมโครงการ 1 ป้าย ป้ายเขตปลอดบุหรี่ 1 ป้าย ป้ายปลอดสุรา 1 ป้าย เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการและเป็นการรณรงค์การงดสูบบุหรี่และบุหรี

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์** กิจกรรมของโครงการ	ผลผลิต*	
	ผลผลิตที่ตั้งไว้	ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง
13.2 ถ่ายภาพกิจกรรม และจัดทำรายงาน		
วันที่ 11 ตุลาคม 2559 เวลา 09:00 น.	2	2

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เพื่อจัดทำรายงานและเตรียมเอกสารปิดโครงการ

ผลลัพธ์ที่ตั้งไว้

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

1. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 5 คน
2. มีภาพกิจกรรมเพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่กิจกรรม 1 ชุด
3. จัดทำรายงานต่างๆที่ดำเนินโครงการที่ผ่านมา เพื่อจัดทำเผยแพร่ต่อไป มีรายงานฉบับสมบูรณ์ 1 เล่ม และสามารถส่งรายงานได้ทันในเวลา

กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน

ถ่ายภาพกิจกรรม และจัดทำรายงาน จัดทำรายงานการทำกิจกรรมที่ผ่านมา

กิจกรรมที่ทำจริง

กิจกรรมในวันนี้ เป็นกิจกรรม ภาพกิจกรรม และจัดทำรายงานโดยเขียนรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆทั้งหมดที่โครงการได้ดำเนินมารูปทั้งรวมรูปภาพของกิจกรรมต่างๆเพื่อจัดทำเผยแพร่ต่อไป

---

* ผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นเชิงปริมาณจากการทำกิจกรรม เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม จำนวนผู้ผ่านการอบรม จำนวนครัวเรือนที่ปลูกผักสวนครัว เป็นต้น

** ผลลัพธ์ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เช่น หลังอบรมมีผู้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจำนวนกี่คน มีข้อบังคับหรือมาตรการของชุมชนที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือสภาพแวดล้อม เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีข้อมูลอ้างอิงประกอบการรายงาน เช่น ข้อมูลรายชื่อแกนนำ , แบบสรุปการประเมินความรู้ , รูปภาพกิจกรรมพร้อมคำอธิบายใต้ภาพ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนอกเหนือวัตถุประสงค์

ส่วนที่ 2 ประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการและปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินโครงการ

ประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการ

การดำเนินงานเมื่อเทียบกับการดำเนิน งานทั้งโครงการ	ทั้งหมด	ทำแล้ว	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%
การทำกิจกรรม	41	42										
การใช้จ่ายงบประมาณ	209,100.00	209,100.00										✓
คุณภาพกิจกรรม	168	140									✓	

ปัญหาอุปสรรคสำคัญที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรค	สาเหตุเพราะ	แนวทางแก้ไขของผู้รับทุน
1.ประชาชนหลายคนยังไม่เข้าใจกระบวนการทำงานของ สสส.เพราะหน่วยงานอื่นให้งบประมาณแล้วไม่ต้องทำเอกสารเบิกจ่ายแล้วเสร็จกิจกรรม	งบประมาณจากหน่วยงานทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก เมื่อโครงการ สสส.ต้องทำเอกสาร ต้องใช้หลักฐาน ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจ และคิดว่าทำยากเกินไป	1.ค่อยๆชี้แจงและร่วมกันเรียนรู้ในการทำกิจกรรมและการทำเอกสาร 2.มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง 3.เอกสารมีหลักฐาน โปร่งใส ตรวจสอบได้

การประเมินผลตามตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	การประเมินผลตามตัวชี้วัด
1.สภาผู้นำมีการประชุมทุกเดือน 2.การประชุมสภาผู้นำแต่ละครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 3.การประชุมทุกครั้งมีการปรึกษาเรื่องการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านประเด็นอื่นๆ อย่างน้อย 1 ประเด็น	1.สภาผู้นำมีการประชุมทุกเดือนจำนวน 12 ครั้ง 2.การประชุมสภาผู้นำแต่ละครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่าร้อยละ 100 3.การประชุมทุกครั้งมีการปรึกษาเรื่องการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน 1 ประเด็น
1.มีครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม 40 ครัวเรือน (ทั้งหมด 380 ครัวเรือน) 2.ครัวเรือนเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ร้อยละ 85 3.ครัวเรือนเป้าหมายลดรายจ่าย ครัวเรือนละ 400 บาทต่อเดือน ปีละ 4,800 บาท (จำนวน 40 ครัว x 400 บาท =16,000 บาทต่อเดือน ปีละ 19,200 บาท) 4.มีฐานเรียนรู้ด้านเกษตรชีวภาพ 1 แห่ง	1.ครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม 40 ครัวเรือน (เป้าหมาย 40ครัวเรือน) คิดเป็นร้อยละ 100 2.ครัวเรือนเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ร้อยละ 85 3.ครัวเรือนเป้าหมายลดรายจ่าย ครัวเรือนละ 500 บาทต่อเดือน ปีละ 4,800 บาท (เป้าหมายครัวเรือนละ 400 บาท) จำนวน 40 ครัว x 500 บาท =20,000 บาทต่อเดือน ปีละ 24,000 บาท) 4.มีฐานเรียนรู้ด้านเกษตรชีวภาพ 1 แห่ง น้ำยาอเนกประสงค์ 1 แห่ง
1. มีการเข้าร่วมการประชุมกับ สสส. สจรส.ม.อ. ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 ของจำนวนครั้งที่จัด 2. มีการจัดทำป้าย "สถานที่นี้ปลอดภัย" ติดตั้งในสถานที่จัดกิจกรรม 3. มีการถ่ายภาพการดำเนินงานทุกกิจกรรม 4. มีการจัดทำรายงานส่ง สสส. ตามระยะเวลาที่กำหนด	1. คณะทำงานเข้าร่วมการประชุมกับ สสส. สจรส.ม.อ. ทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนครั้งที่จัด) 2. จัดทำป้ายโครงการและป้าย "สถานที่นี้ปลอดภัย" ติดตั้งในสถานที่จัดกิจกรรม ทุกครั้ง 3. มีการถ่ายภาพการดำเนินงานทุกกิจกรรม ร้อยละ 100 4. จัดทำรายงานส่ง สสส. ตามระยะเวลาที่กำหนด

ส่วนที่ 3 ผลลัพธ์ของโครงการที่สอดคล้องเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนสร้างสรรค์โอกาสและนวัตกรรมสุขภาวะ

แกนนำด้านการสร้างเสริมสุขภาพในประเด็นต่าง ๆ

(แกนนำด้านการสร้างเสริมสุขภาพ หมายถึง ผู้ผลักดันหรือผู้ทำให้เกิดการสร้างเสริมสุขภาพ ชักชวนผู้อื่นมาร่วมทำกิจกรรมที่ทำให้มีสุขภาพดียิ่งขึ้น เช่น แกนนำเลิกเหล้า บุหรี่)

เกิดแกนนำ จำนวน 2 คน

ชื่อ-สกุล	ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก	บทบาทแกนนำ
นาง เยาวภา คำแหง	6/1 หมู่ที่ 1 ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	เศรษฐกิจพอเพียง
นาย สหพัฒน์ สุขอนันต์	287 หมู่ที่ 1 ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	เศรษฐกิจพอเพียง

จำนวนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้

(ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง หมายถึง ผู้ที่มีส่วนร่วมในโครงการ/ผู้ปฏิบัติ/ผู้ลงมือทำ/กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการ

ผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม หมายถึง ผู้ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ลงมือทำแต่ได้รับผลประโยชน์จากที่มีโครงการดังกล่าว)

ผู้ได้รับประโยชน์ (คน)	จำนวนผู้ได้รับประโยชน์ (คน)	พหุติกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ
ทางตรง	100	ครัวเรือนเป้าหมาย 40 ครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม 1.ผู้เข้าร่วมโครงการได้มีกิจกรรมปลูกพืชผักกินเอง เป็นการลดใช้สารเคมี ทำให้สุขภาพแข็งแรง เป็นการส่งเสริมสุขภาพด้านกาย 2.ผู้เข้าร่วมโครงการได้บันทึกรายรับรายจ่าย มีการลดรายจ่ายครัวเรือนและเรียนรู้สาเหตุการเกิดหนี้สินครัวเรือน ทำให้เกิดความสุขในครัวเรือน เป็นการส่งเสริมสุขภาพด้านจิตใจและสังคม 3.ครัวเรือนเป้าหมาย ได้เรียนรู้วิถีชีวิตที่ดีโดยการเรียนรู้หลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกิดความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นการส่งเสริมสุขภาพด้านสังคม และด้านปัญญา เกิดองค์รวม 4 ครอบครัวยุติเข้าร่วมโครงการมีการทำบัญชีครัวเรือน ลดรายจ่ายด้วยการปลูกผักไว้กินเอง ทำให้เกิดความสุขในครัวเรือน เป็นการส่งเสริมสุขภาพด้านองค์รวม
ทางอ้อม	110	1.ประชาชนในชุมชน ให้ความร่วมมือและเข้าร่วมใจตามโครงการ ทำให้มีสุขภาพดี เกิดสุขภาวะที่ดีในระดับครัวเรือน เป็นการส่งเสริมสุขภาพด้านจิตใจและสังคม 2.ประชาชนที่สนใจ เข้าร่วมกิจกรรมปลูกผัก ได้กินพืชผักที่ปลอดภัย ได้เป็นการออกกำลังกาย มีจิตใจที่ดีขึ้นได้เห็นผลประโยชน์ที่ดีของการทำกิจกรรมของโครงการ เป็นการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ได้ทั้งด้านกาย ใจดี สังคมและปัญญา

เกิดสภาพแวดล้อมและปัจจัยทางสังคมที่เอื้อต่อสุขภาพ

(สภาพแวดล้อมหรือปัจจัยทางสังคมที่เอื้อต่อสุขภาพ เช่น 1) เกิดกฎ กติกา ระเบียบ หรือมาตรการชุมชน เช่น มาตรการลดละเลิกเหล้าในงานศพ/งานบุญ ข้อตกลงการจัดการขยะ ขยายพื้นที่ปลอดบุหรี่ 2) เกิดกลไก ระบบ หรือโครงสร้างชุมชนที่พัฒนาขึ้นใหม่ เช่น กลไกสภาผู้นำ, เกิดกองทุนของชุมชน, ระบบเตือนภัย/เฝ้าระวังภัยในชุมชน, การ์ดพื้นที่เรียนรู้ในชุมชน, การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการใช้จักรยานในชุมชน, เกิดกลุ่มแกนนำอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน 3) เกิดต้นแบบ พื้นที่เรียนรู้ หรือแหล่งเรียนรู้ในระดับชุมชน)

ประเภท	รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้น (ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ)
1) เกิดกฎ กติกา ระเบียบ หรือ มาตรการ ชุมชน	1.มีการรับสมัครผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม 2.กลุ่มเป้าหมายต้องเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง 3.มีการเรียนรู้เรื่องหนี้สิน การทำบัญชีครัวเรือน วิถีลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เรียนรู้การทำน้ายาอเนกประสงค์ การทำปุ๋ยหมักน้ำ-แห้ง เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 4.ทุกคนต้องปฏิบัติและเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตตามฐานการเรียนรู้

ประเภท	รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้น (ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ)
2) เกิดกลไก ระบบ หรือ โครงสร้าง ชุมชนที่ พัฒนาขึ้น ใหม่	1. การเรียนรู้จะทำงานเป็นกลุ่มสมาชิก ในกลุ่มสมาชิกจะมีทั้งเยาวชน ประชาชน แกนนำชุมชน โดยเรียนรู้ร่วมกัน แล้ว ทำอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำน้ำยาอบเนกประสงค์ ปุ๋ยหมักชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพ การทำบัญชีครัวเรือน โดยใช้ทุนใน ชุมชน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เริ่มแรกให้มีการทำฐานเรียนรู้ที่บ้านแกนนำ 2. มีหน่วยงานราชการ เข้ามาร่วม เป็นพี่เลี้ยง ได้แก่ รพสต. เขาขาวสหกรณ์ เขาขาวสหกรณ์นิคม สหกรณ์ที่ดิน พัฒนาการอำเภอ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มงคัง ศรีวิชัย
3) เกิดต้นแบบ พื้นที่เรียนรู้ หรือแหล่ง เรียนรู้ใน ระดับชุมชน	นางเยาวภา คำแหง เป็นต้นแบบเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง คุณลุงวัย เป็นต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องดิน ครู กศน. อ. ณรงค์ รัตนมณี เป็นต้นแบบเรื่องบัญชีครัวเรือน นส. สุธิศา จันตง เป็นต้นแบบเรื่องเกษตร

นวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพ

นวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพระดับพื้นที่ หมายถึง การจัดการความคิด กลไก หรือกระบวนการ และ/หรือ เทคโนโลยีที่เหมาะสม นำมาใช้ ประโยชน์ในการดำเนินงานโครงการหรือใช้ในการจัดการปัญหาสุขภาพของพื้นที่แล้วได้ผลดีกว่าเดิม

ชื่อ นวัตกรรม	การพัฒนา ความรู้ใหม่ จากการวิจัย และพัฒนา	การนำสิ่งที่ มี อยู่ในชุมชนอื่น มาปรับใช้ใน ชุมชนตนเอง	การนำสิ่งที่ มีอยู่ มาปรับกระบวนการ ทศน์ใหม่หรือทำ ด้วยวิธีใหม่	การรื้อฟื้นสิ่งดี ๆ ที่เคย มีในชุมชนมาปรับให้ สอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบัน	การนำนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมตามที่ระบุนั้นได้นำ ไปใช้ในการดำเนินงานโครงการแล้วทำให้เกิด การจัดการปัญหาของพื้นที่แล้วได้ผลดีกว่าเดิม อย่างไร)
บัญชีครัวเรือน	☐	☒	☐	☐	1. เป็นการเรียนรู้บัญชีครัวเรือน โดยประยุกต์มา จากสหกรณ์บ้านเขาขาว 2. ทุกครัวเรือนมีส่วนร่วมในการลงบัญชี และทุกคนกล้ายอมรับ กระบวนการเกิดหนี้สินและ จำนวนหนี้สินของตนเอง 3. ทุกครัวเรือนรู้จัก ประหยัด และลดหนี้สินครัวเรือน
ปุ๋ยหมัก จากไข่ไก่ นม จาก สมุนไพร	☐	☐	☐	☒	สามารถนำมาใช้ประโยชน์กับพืชผัก และผลผลิต ขยายในชุมชนทั้งพืชผักและปุ๋ย

เอกสารประกอบอื่นๆ

.....
(นาง เยาวภา คำแหง)
ผู้รับผิดชอบโครงการ

.....
(.....)
ทีมสนับสนุนวิชาการ ส.น. 6
...../...../.....

0
Share

Like Share Be the first of your friends to like this.